

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXI, številka 2, marec-april 2016, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Slovesna
razglasitev
Ljubljane
– zelene
prestolnice
Evrope 2016

12
Prvi
uporabniki
v Hiši
Ljubhospica

11
Dobitniki
priznanj
za nesebično
pomoč
ob nesrečah

31
60.
pohod
Pot ob žici

LJUBLJANA
Zmagovalka 2016

ZELENA
PRESTOLNICA EVROPE

Pobuda
Evropske komisije

Za lepo in zeleno Ljubljano

V Ljubljani tudi letos med 22. marcem, svetovnim dnevom voda, in 22. aprilom, svetovnim dnevom Zemlje, poteka tradicionalna spomladanska čistilna akcija Za lepšo Ljubljano. V okviru letošnje akcije in naziva zelena prestolnica Evrope 2016 poteka vrsta aktivnosti, med drugim tudi akcija sajenja dreves na območjih, ki jih je pred dvema letoma poškodovale zmrzali.

Fotografiji: Dunja Wedam

Tudi letošnja marec in april sta namenjena čiščenju in lepšanju zelene prestolnice Evrope 2016, ki so se ga udeležili sodelavci velike mestne družine in številni prostovoljci po četrtnih skupnostih.

22. marec, svetovni dan voda

Akcija Za lepšo Ljubljano se tradicionalno začne na svetovni dan voda in JP Vodovod-Kanalizacija poleg aktivnosti, ki jih je podjetje do konca marca pripravljalo v okviru programa Zelena prestolnica Evrope 2016 v informacijski točki Točka.Zate. pred Mestno hišo in katerih rdeča nit je bila odgovorno ravnanje z vodo, pripravljala še vrsto dejavnosti, s katerimi želijo opozoriti na pomen naravne pitne vode in spodbujati pitje vode iz pipe. Dejavnosti potekajo pod sloganom »Sem, kar pijem. Pijem vodo iz pipe.«

Na varovanih območjih vodarn Kleče in Šentvid so sodelavci JP Vodovod-Kanalizacija v okviru akcije Za lepšo Ljubljano odstranili več deset dreves, ki so bila bolna ali poškodovana, ter jih nadomestili z več kot 120 novimi sadikami avtohtonih slovenskih vrst divje češnje, oreha in hrasta, ki so odporne na škodljivce.

Začetek aprila je posvečen celodnevni aktivnostim spodbujanja pitja vode iz pipe, v okviru katerih si mimoidoči naravno pitno vodo lahko natočijo s pomočjo lastnih misli. Inovativna naprava, ki to omogoča, je zasnovana na nevrotehnologiji za merjenje možganske aktivnosti.

JP Vodovod-Kanalizacija poleg tega v pomladnih mesecih pripravljala še fotografski natečaj, s katerim bodo pod okriljem #Primavoda spodbudili k beleženju vodnih motivov. Izbrane fotografije bodo poleti razstavljene v galeriji na prostem v Jakopičevem sprehajališču.

Hkrati so prenovili tudi spletno stran www.primavoda.si, na kateri so zbrane poučne vsebine o vodi ter nasveti in aplikacije, ki zahtevajo aktivno sodelovanje uporabnika vsebin.

Ljubljanski grad ob letošnjem svetovnem dnevu voda predstavlja zanimivo brošuro konservatorja Dušana

Krambergerja Grajski vodnjaki. Na Ljubljanskem gradu so ohranjeni štirje vodnjaki oziroma vodni zbiralniki: vodna zbiralnica na dvorišču in pred Palacijem, vodnjak pred Peterokotnim stolpom in vodnjak s pohodnim gonilnim kolesom pred Ljubljanskim gradom. Vodnjaki so na eni strani dragocen arheološki vir, na drugi pa stvaritve, pri katerih se veljavni principi in zakonitosti tehnike tesno prepletajo z osebno ustvarjalnostjo graditeljev. Ob zgodovinskih in tehničnih značilnostih posameznih vodnjakov so v brošuri predstavljene tudi zanimivosti in legende, ki so se v stoletjih spletle ob tukajšnjih virih življenja. Na gradovih je bila namreč zanesljiva oskrba z vodo za prebivalce vsaj tako pomembna kot varnost pred sovražnikom.

Akcija sajenja dreves

V okviru akcije Za lepšo Ljubljano je 2. aprila 2016 potekal drugi del akcije sajenja dreves, v kateri bodo sodelovali sodelavci mestne uprave ter javnih zavodov in podjetij, ki delujejo pod okriljem Mestne občine Ljubljana. Na lanski akciji je bilo posajenih več kot 4.000 dreves, cilj pa je posaditi 12.089 dreves, po eno za vsakega člana velike mestne družine. Sajenje dreves je potekalo na treh lokacijah – na Golovcu in Toškem čelu ter v Mednem. To so območja, ki jih je leta 2014 močno poškodovale zmrzali, poškodovane iglavce pa so lani množično napadli še podlubniki. Območja saditve je predlagal Zavod za gozdove Slovenije, gre pa za lokacije, kjer je naravno pomlajevanje prešibko in je pogozdovanje nujno.

Odstranjevanje japonskega dresnika Oddelek za varstvo okolja v sodelovanju s Slovenskim geocaching klubom 23. aprila 2016 pripravlja akcijo

odstranjevanja japonskega dresnika z območja RIC Sava. Akcija se bo začela ob 15. uri na parkirišču ob teniških igriščih pri Črnuškem mostu in bo trajala približno 2 uri. Japonski dresnik je uvrščen med 100 svetovno najbolj invazivnih tujerodnih vrst. Ves odstranjeni japonski dresnik bodo namesto oddaje v sežig poslali v predelavo za papir.

Grajski vinograd

V zelenem letu bo Ljubljana dobila tudi svoj vinograd. Na južnem pobočju grajskega hriba bodo 21. aprila 2016 zasadili zadnje trse v grajskem vinogradu; skupaj jih bo tam zasajenih več kot tisoč. S tem je Ljubljana utrdila še en naziv, s katerim se ponaša, to je »mesto trte in vina«, ki ga je naši prestolnici podelila mednarodna vinska asociacija iz Pariza Ville Internationale de la Vigne et du Vin.

Čistilne akcije Za lepšo Ljubljano 2016

JP Snaga bo do 22. aprila zagotavljala stalno dežurno ekipo, ki deluje na poziv udeležencev čistilnih akcij osebno ali po telefonu. Na voljo je 8.000 plastičnih vrečk in 8.000 rokavic za enkratno uporabo, ki jih bodo nosilci čistilnih akcij lahko prevzeli na sedežu JP Snaga ob delavnikih med 8. in 14. uro.

Na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet vzporedno z akcijo izvajajo redne programe vzdrževanja, predvsem pa so okrepili čiščenje in urejanje mesta in njegovih zelenih površin ter odpravljali poškodbe po zimski službi. Služba za lokalno samoupravo na sedežih četrtnih skupnosti skrbi za razdeljevanje vrečk in rokavic posameznikom, društvom in drugim organiziranim skupinam, ki pripravljajo čistilne akcije. Tudi Četrtna skupnosti organizirajo vrsto čistilnih akcij.

Tradicionalno čiščenje Ljubljanice

Turizem Ljubljana v sodelovanju z Društvom za podvodne aktivnosti Vivera 23. aprila 2016 pripravljala osrednji dogodek – tradicionalno čiščenje Ljubljanice od Špice do Zmajskega mostu. Akcija, ki je ob okolškem poslanstvu postala priljubljena turistična prireditev, bo letos potekala že 25. leto zapored. V njej bodo sodelovali potapljači, člani društva Vivera in drugih potapljaških društev Slovenske potapljaške zveze ter tudi člani drugih društev – okoljevarstveniki, ribiči, gasilci, čolnarji, reševalci ... Na bregovih Ljubljanice v središču mesta bo potekal kulturni program, v zahvalo za skrb za čisto okolje pa bodo mimoidočim delili cvetice. - Čistilne akcije so prijetna in zdrava oblika druženja, obenem pa dvigujejo zavest o ravnanju z odpadki ter spodbujajo pozitiven odnos do okolja.

Društvo Zelen prstan in sodelavci podjetja Želva so letos še posebej poskrbeli, da je Pot spominov in tovarištva pripravljena na jubilejni majski 60. pohod Pot ob žici.

Ljubljana

Kozmopolitski dom, ki uresničuje sanje

Za lepo in zeleno Ljubljano	2
Dr. Aleksander Zadel: Kozmopolitski dom, ki uresničuje sanje	3
Staša Cafuta Trček: Slovesnosti ob uradni razglasitvi Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016	4
Pomagajmo čebelici v mestu	8
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	9
Nina Šibič: Projekt Athena	10
Dobitniki zahvalnih listin in plakete za nesebično pomoč ob nesrečah	11
Veronika Sorokin: Prvi uporabniki v Hiši Ljubhospica	12
Pogovor z dr. Marjanom Sedejem ob zagonu Ljubhospica	14
Infotočka 65 +	15
Nada Breznik: Fabula, literature sveta 2016	16
Delo Mestnega sveta	18
Pogovor z dr. Grišem Močnikom o zraku v mestnem središču	21
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL	22
Nadgrajena celovita oskrba pacienta CPC +	24
Katarina Šinkovec, Žiga Černe: Razgibajmo Ljubljano!	25
Marija Fabčič, Katja Poglajen Ručigaj: Obravnava otrok s socialno čustvenimi posebnostmi in pomoč otrokom prebežnikov na Dunaju II	26
60. pohod Pot ob žici	27
Veronika Sorokin: Uspešen mednarodni filmski festival Kinotrop	28
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	29
Kul služba! za mlade do 29 let	30
Nada Breznik: Dr. Eva Premk Bogataj	31
Mag. Katarina Glavan Batagelj: 95. rojstni dan Šentjakobskega gledališča Ljubljana	32
Napovednik brezplačnih dogodkov v četrtih skupnostih	34
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Janje Nikolič	35
Ljubljanski vestnik	36
Okoljske meritve	39

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Slovesnost ob uradni razglasitvi naslova Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2016 v Centru Stožice, foto: Dunja Wedam

Spodaj: Nagrajenci civilne zaščite 2016, foto: Nik Rovnan

Fotografija na strani 3

Dr. Aleksander Zadel, foto: osebni arhiv

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: župan Zoran Jankovič. Uredniški odbor: Marjan Sedmak (predsednik), Aleš Kardelj, Simona Pirnat Skeledžija, Denis Strikovič, Lada Zei. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 123.700 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

Izjemna čast in v veselje mi je v teh časih napisati uvodno kolumno za glasilo Mestne občine Ljubljana. Sem Koprčan, vendar je Ljubljana mesto, ki ga doživljam kot domače. Ljubljano sem поблиže spoznal med študijem. Vzljudil sem jo, ker sem tu odrasel na drugačen način, kot bi doma. To so bila leta, ko sem prvič na koncertu poslušal Ekatarino Veliko, Zabranjeno pušenje, The Cure, Dire Straits. Kot študent sem v Ljubljani živel slovensko pomlad. Začutil sem utrip velikega mesta, v katero se ob pomembnih dogodkih zgrnemo ljudje iz vse države. Začutil sem jo kot mesto, v katerem je vedno nekdo, h kateremu lahko greš, kjer lahko kaj počneš in v katerem z lahkoto ponikneš, če želiš biti nekaj časa sam. In doživel sem Ljubljano, kjer sem se v zgodnjih jutranjih urah, na poti v študentski dom v Rožni dolini na Rudniku, izgubil zaradi megle, v kateri nisem videl niti meter pred seboj. In vsak vikend sem se vozil domov v Koper.

Zdaj Ljubljano obiščem nekajkrat na teden. Običajno zaradi poslovnih razlogov, pogosto tudi z družino. Ljubljana ima poleg sedežev številnih domačih in tujih podjetij tudi živalski vrt, Hišo eksperimentov, Cankarjev dom, gledališča. Vse to so lokacije, ki si jih privoščimo, morda ne tako pogosto kot Ljubljančani, toda z veliko žlico. Kot dinamično gospodarsko, upravno in kulturno središče države Ljubljana omogoča tako svojim prebivalcem kot vsem, ki dnevno prihajamo v to Veliko mesto, živeti kozmopolitsko življenje. Da, Ljubljana je vse bolj dom ljudem, ki zgolj del svojega časa preživimo tukaj. Ljubljana je mesto priložnosti. Ne le za turiste. V zadnjih letih sem spoznal veliko ljudi, ki so se v Slovenijo in Ljubljano preselili, ker je Ljubljana odprto mesto, ker je mogoče tukaj uresničiti svoje sanje.

Razumljivo je, da je Ljubljana okolje, v katerem je mogoče najti infrastrukturo, ki jo pričakujemo od glavnega mesta države. Toda, ali je samoumevno dejstvo, da se v glavnem mestu počutimo kot doma? Pogosto se zgodi, da so prestolnice držav neosebne in hladne. Kljub multikulturalnosti, pisanosti in pestrosti se marsikje počutiš tuje in nedomače. K tem občutkom največkrat odločilno prispeva sama narava mest, ki nimajo duše in povezanosti z naravo in ljudmi, ki tam živijo. Marsikdo bo pomislil, da k temu najbolj prispeva velikost mest. Češ da v velikih, milijonskih metropolah ne moreš zagotoviti občutka povezanosti z naravo in ljudmi, kot je to mogoče doseči v manjših mestih, kakršno je denimo Ljubljana. Po mojem to ne drži popolnoma. Ozka središča velemest so podobne velikosti, kot je velika Ljubljana. Toda, ali je zato Ljubljana neosebna in hladna? Nikakor ne.

Ljubljana je prijetno mesto. Kdo bi si v mojih študentskih letih predstavljal Kongresni, Prešernov, Novi trg ali Trg Republike brez avtomobilov. Število avtomobilov je vsak dan večje. Prepričanje, da se z avtom moraš pripeljati do vrat lokacije, kamor si namenjen, je vsem domače. Kljub temu so kreatorji nove Ljubljane z izjemnim občutkom za razvoj mesta in dobrobit ljudi razumeli, kako mesto približati ljudem. Središče Ljubljane je oživelo. Med avtomobilsko pločevino to ni bilo mogoče. Ljubljana je razvoj doživela ne samo skozi rast števila podjetij, števila prebivalcev, ampak tudi kot mesto, v katerem rastejo tudi zelene površine. Dobesedno.

S svojo dinamično skrbjo za kakovost okolja in bivanja je Ljubljana postala zelena prestolnica Evrope 2016. Vizija tvorcev razvoja prijazne Ljubljane do meščanov in gostov je bila konkretizirana z naslovom, ki govori o kakovosti življenja v našem glavnem mestu. Do stvari, ki se nam danes zdijo običajne in nepogrešljive, se ne pride po sreči in se ne razvijejo same po sebi. Čist zrak, udoben mestni in primestni promet, zelenje v mestu, kakovostna pitna voda ali varnost na ulicah se nam zdijo tako samoumevne dobrine, da ne pomislimo, da jih je potrebno z veliko modrosti in odnosa do strateškega razvoja vtakati v delo in življenje izredno kompleksnega sistema, kot je glavno mesto države. Te dobrine niso posledica trenutnega navdiha, sreče in naključij. Te dobrine so posledica sistematičnega in trdega dela skupine ljudi, zbrane okoli vizionarja, ki verjame, da je mogoče pri nas ustvariti najlepše mesto na svetu.

Dr. Aleksander Zadel

Slovesnosti ob uradni razglasitvi Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016

Staša Cafuta Trček

Foto: Nik Rovar

Župan Zoran Jankovič se je na slovesnosti ob uradni razglasitvi Ljubljane za zeleno prestolnico Evrope 2016 v Centru Stožice Ljubljančankam in Ljubljančanom zahvalil za devet let podpore projektom, ki so Ljubljani prinesli največ sprememb v najkrajšem času, kakor se je glasila utemeljitev tega velikega priznanja slovenski prestolnici. Ker se je priznanju pridružila še cela vrsta drugih, med njimi tudi naslov turistična destinacija prihodnosti in trajni naslov mesto literature, je župan Ljubljano razglasil za letošnjo prvakinja Evrope.

10. marca je Ljubljana tudi uradno postala zelena prestolnica Evrope in ta dogodek praznovala s celodnevним bogatim programom. Prestižni naslov je pobuda Evropske komisije, ki s tem priznanjem nagraduje mesto z visokimi okoljskimi standardi in z zavezo za nadaljnje okoljske izboljšave in trajnostni razvoj. Cilj te pobude je izreči priznanje in nagraditi lokalna prizadevanja za izboljšanje okolja, gospodarstva in kakovosti življenja v mestih. Dopoldne sta bila na Gradu dva tematska dogodka: *Odgovorni danes – solidarni s prihodnjimi generacijami* in *Mesta prihodnosti – kako biti rešitev, in ne problem*. Večerne osrednje slovesnosti v Centru Stožice, ki jo je prenašala Televizija Slovenija, se je udeležil celoten vrh slovenske politike na čelu s predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem, predsednikom Vlade RS dr. Mirom Cerarjem in evropskima komisarjema mag. Violeto Bulc in Karmenujem Vellajem, ministri in župani slovenskih mest, ob njih pa je v avditoriju praznovalo več kot 2000 gostov iz Ljubljane, Slovenije in tujine.

Foto: Nik Rovani

»Nekoč bela, danes zelena, oboje pa pomeni, da je Ljubljana s svojimi naravnimi in arhitekturnimi lepotami polna tiste življenjske energije, ki poživlja vse njene prebivalce in obiskovalce, hkrati pa predstavlja zgled in je v ponos tako Sloveniji kot Evropi,« je v slavnostnem govoru povedal predsednik Vlade RS dr. Miro Cerar.

Foto: Dunja Wedam

Na uvodni tematski razpravi, ki jo je povezoval Igor E. Bergant, so gostje Đorđe Balašević, Tomo Križnar, Janez Škrabec, Emil Tedeschi in dr. Aleksander Zadel kot državljani sveta in uspešne osebnosti vsak na svojem področju odgovarjali na vprašanja o odgovornosti, solidarnosti in človečnosti.

Odgovorni danes – solidarni s prihodnjimi generacijami

Dopoldanska uvodna tematska razprava, ki jo je povezoval Igor E. Bergant, je sporočala, naj bo vsak izmed nas odgovoren do sebe in drugih. Gostje **Đorđe Balašević, Tomo Križnar, Janez Škrabec, Emil Tedeschi** in **dr. Aleksander Zadel** so kot državljani sveta in uspešne osebnosti vsak na svojem področju odgovarjali na vprašanja o odgovornosti, solidarnosti in človečnosti.

Pesnik in glasbenik **Đorđe Balašević** je dejal, da Ljubljana ni po naključju pridobila naslova zelena prestolnica Evrope 2016, saj je župan Zoran Janković neumoren. Spomnil se je legendarnega slogana V sodelovanju z naravo, ki je v nekdajni skupni državi Jugoslaviji poosebljal celotno Slovenijo. Danes pa bi bilo potrebno upočasniti propad Evrope. »Želim si, da bi vsaj našim potomcem pustili naravo, kot smo jo podedovali. Narava je moja religija,« je zatrdil.

Emil Tedeschi, ustanovitelj in predsednik uprave Atlantic Grupe, je med drugim dejal, da se ne čuti trgovca, saj je od otroštva v Benetkah gojil glasbo, kajti človek in trgovina skoraj zmeraj delujeta neetično. Po njegovem mnenju bi moral človek najti ravnotežje med civilizacijo in naravo, se pomiriti s samim seboj. Opomnil je na problem sodobnega človeštva, kjer je nenormalnost postala nova normalnost. Potrebna pa nam je pozitivna energija, moralnost in spoštovanje temeljnih človeških vrednosti.

Humanitarni aktivist **Tomo Križnar** je zaskrbljen, ker s sedanjim načinom življenja drvimo v propad. Plen oziroma

dobiček je postal glavna vrednota. Čikaška univerza, ki je kriva za doktrino šoka, ne ubija samo pragozdov, ledenikov, temveč ubija tudi nas, ljudi. »Šele, ko sem začel delati v begunskih centrih, sem začutil, da sem človek,« je povedal Križnar, ki se zaveda, da brez denarja danes ni nič, a vendar denar ne sme biti sredstvo, ki pelje človeštvo v prepad. Najbolj pomembna bi nam morala biti človeška nedolžnost, novi humanizem, se je zavzel.

Psiholog **prof. dr. Aleksander Zadel** je v pogovoru pokazal s prstom na nas, ki živimo v strašljivem potrošniškem svetu. Smo pasivni ljudje, ki se imamo »lepo«, ko smo obkroženi z materialnimi dobrinami. »Vse, kar imamo deklarativnega v glavi, moramo spremeniti v svoje vedenje,« je prepričan. Razmišljanje o tem, kako lahko nekemu pomagam, je po njegovem mnenju naša nova bodočnost. Sposobne ljudi povezujemo s plačo, a ni čisto tako. Večja sposobnost pomeni večjo odgovornost. Začeti moramo pri sebi. Torej ne obtoževati, temveč razmisliti, kaj lahko kot posameznik naredim dobrega zase in za družbo, kajti prispevek vsakogar od nas je pomemben.

Podjetnik **Janez Škrabec** je prepričan, da imamo pred seboj zeleni razvoj. V kriznih časih ni rešitev vojna, ampak mora priti do tehnološkega napredka, in sicer do zelenega. To, da lahko pijemo v Ljubljani čisto vodo iz pipe, da se lahko v nekaterih rekah kopamo, je izredna prednost in privilegij. Tako je njegovo življenjsko in poslovno vodilo: Delaj to, kar ohranja naravo.

Župan **Zoran Janković** je ob koncu poudaril, da nam je potrebna solidarnost do prihodnjih generacij. Do vseh ljudi bi se morali obnašati kot do svojih otrok in vnukov. To zavezuje tudi Ljubljano, ki je letos evropska prvakinja.

HIMNA ZELENE PRESTOLNICE EVROPE

*Ljubljana, zate vsa srca gore,
Sonce in Luna ter zvezde vse.
Prisluhni, mar slišiš, kaj govore?
Ljubljana zelena je.*

*Od ptička do ptička se sliši novička,
nekoč je kot bela Ljubljana slovela,
od danes naprej zelena je cela,
še ptice pojo, da je zaživela.*

*Ljubljana, zate vsa srca gore,
Sonce in Luna ter zvezde vse.
Prisluhni, mar slišiš, kaj govore?
Ljubljana zelena je.*

*Od ptička do ptička po Evropi doni,
Jurij zeleni v Ljubljano hiti,
plesat po travi se mu zdaj mudi.
Pojmo vsi skupaj, naj svet zeleni.*

*Ljubljana, zate vsa srca gore,
Sonce in Luna ter zvezde vse.
Prisluhni, mar slišiš, kaj govore?
Ljubljana zelena je,
Ljubljana zelena je.*

(Avtor besedila himne, ki jo poje Otroški pevski zbor z OŠ Poljane v čast Ljubljani – zeleni prestolnici Evrope, je Zigi Kozlevčar, avtor aranžmaja Anže Rozman, zborovodkinja pa Lucija Tozon.)

Foto: Dunja Wedam

Na okrogli mizi županov z naslovom Mesta prihodnosti. Kako biti rešitev, in ne problem so sodelovali župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković, župan Beograda dr. Siniša Mali, nadžupan Budimpešte István Tarlós, župan Istanbula Kadir Topbaş in županja Sofije Yordanka Fandakova.

Okrogla miza županov z naslovom Mesta prihodnosti. Kako biti rešitev, in ne problem

Sodelovali so župani Beograda, Budimpešte, Istanbula in Sofije. **Yordanka Fandakova**, županja Sofije, je našela prednostne naloge, s katerimi se mesto, ki ga vodi, aktivno ukvarja. To je zmanjšanje količine odpadkov, izboljšanje čistega zraka in omejevanje osebnega prometa; v Sofijo se vsak dan pripelje 2 milijona avtomobilov, ki onesnažujejo zrak. Vse to predstavlja mestu z 1,2 milijona prebivalci ogromen izziv, a z zaporo prometa v središču so že dosegli znižanje izpustov CO₂, ostajajo pa problem trdi delci. 50 odstotkov odpadkov jim uspe reciklirati, priljubljeno je postalo mestno kolo. Izrazila je hvaležnost županom v regiji, tudi županu Zoranu Jankoviću, ki podpirajo kandidature Sofije za naslednjo zeleno prestolnico Evrope.

Kadir Topbaş, župan Istanbula od leta 2004, tudi mestni arhitekt, je dejal, da mora vsak župan vedeti, kaj prebivalci potrebujejo. Ob nastopu mandata si je zadal nalogo, da bo rešil težave vseh ljudi v mestu in k temu pritegnil 500 načrtovalcev okolja, ki so izdelali 100.000 načrtov. Največja težava je ravnanje z vodo; kar 86 odstotkov vode gre skozi čistilni sistem in samo 8 km obale je primerne za kopanje. Glede migrantov v mestu pa je poudaril, da jih je treba sprejeti gostoljubno in zanje poskrbeti, da se v mestu ne bi razrasel kriminal. Istanbul se po njegovem mnenju lahko zgleduje po Ljubljani, čeprav ima okrog 14 milijonov prebivalcev. Omenil je tudi problem različnih slojev ljudi v mestih. »Če ne bomo sprejeli primernih ukrepov za enakopravnost ljudi, bomo imeli večne probleme s skupnim razvojem mest, držav, Evrope in sveta,« je prepričan. Župani imajo stik z ljudmi in natančno vedo, kje so problemi in priložnosti. Vlade bi se tega morale bolj zavedati. »Vrnitev k družbenim vrednotam, k čistim in poštenim vrednotam pa je nujna!« je prepričan.

István Tarlós, nadžupan Budimpešte, je povedal, da je največji problem madžarske prestolnice promet. Mesto je imelo prvi metro leta 1836, danes ima 4, pred njimi pa je nakup 1.300 avtobusov javnega potniškega prometa, ki naj bi razbremenili izpuste CO₂, med letoma 2020 in 2050 za 15 odstotkov. Velik del odpadkov v mestu reciklirajo in tako pridobijo energijo. Glede migrantov je menil, da bi morali sedanji trend zaustaviti, zato zagovarja ograjo, sicer bo Afrika izpraznjena, v Evropi pa bo trikrat več ljudi kot danes, zato množično priseljevanje zanj ni sprejemljivo, posebej ker naj bi šlo večinoma za ekonomske begunce. »Evropa nima rešitve,« je sklenil. Ko je čestital prijatelju županu Zoranu Jankoviću za izjemen razvoj mesta, je povedal, da si sam obeta nov razvojni zamah v letu 2024, ko bo mesto gostilo olimpijado.

Dr. Siniša Mali, župan Beograda, je dejal, da mesto krepko zaostaja za drugimi evropskimi mesti in da trenutno poteka več

kot šestdeset velikih infrastrukturnih projektov. Najbolj zeleni projekt je razvoj obale Save in Donave.

Župan **Zoran Janković** se je kot zadnji govornik pred komentarji drugih gostov zahvalil vsem, ki kakorkoli aktivno pomagajo, da postaja Ljubljana to, kar je vidno že danes. Vesel je stikov z evropskimi prestolnicami, ker sodelovanje prinaša številne dobrodošle izmenjave izkušenj. Zbrane je pozdravila tudi **mag. Violeta Bulc**, evropska komisarka za mobilnost in promet, ki je kot bistveno prednost zelenih prestolnic navedla, da danes ohranjanje zelenega pomeni donosen posel. Svoje komentarje so ob koncu prispevali tudi župan Tirane, ki je na kratko predstavil mobilno aplikacijo Moja Tirana, ki so jo uvedli pred nedavnim. Oglasil se je tudi predstavnik Bristola, lanske zelene prestolnice Evrope, ki je poudaril, kako pomembno je, da so v upravljanje mesta vključeni predstavniki različnih ravni družbe. Predstavnica Stockholma, ki je dobil leta 2010 prvi naziv, pa je župane vprašala, če so že uvedli davek na avtomobile v centru mest. Župan Zoran Janković je odgovoril, da so proučevali tudi to, a so se raje odločili za zaprtje centra za promet ter uvedli P+R na vpadnicah v mesto.

Slavje ob razglasitvi naslova Ljubljana – zelena prestolnica Evrope v Centru Stožice

Zvečer se je odvila sklepna slovesnost v Stožicah, na katerem so slavnostni govorniki predsednik Vlade RS **dr. Miro Cerar**, evropski komisar za okolje, pomorske zadeve in ribištvo **Karmenu Vella**, evropska komisarka za mobilnost in promet **mag. Violeta Bulc** ter župan **Zoran Janković** nagovorili Ljubljano kot sedmo zeleno prestolnico Evrope. V kulturnem programu pa so nastopili Otroški pevski zbor z OŠ Poljane, ki je zapel himno zelene prestolnici, Tina Marinšek s skladbo Bicikl, Gregor Skočir s skladbo Na vrhu nebotičnika, Nina Strnad s skladbo Sreča na vrhovi, Nina Pušlar in Zlatko z lastno skladbo Svet je tvoj. Videoposnetke je pripravila produkcijska hiša Cirkus z režiserjem Sašem Hessom, kreativno zasnovano je podpisala agencija Pristop. Avtorji fotografij, ki so na prizorišču slikovito ponazarjale predele Ljubljane pred prenovami in po njih, so bili Dunja Wedam, Nik Rovani, Miha Fras in arhiv TL ter MOL.

»Danes Ljubljana postaja temeljni del identitete zelene Evrope. Mesto je tudi del samobitnosti slehernega meščana, skozi pristen odnos, skozi spomine. Skozi ustvarjalnost, ki jo poraja. Ljubljana je mesto, ki vedno preseneča in presega pričakovanja. Je majhna po površini, a izredno velika po gostoljubnosti, lepoti in kakovosti življenja,« sta uvodoma pozdravila goste v dvorani voditelja Bernarda Žarn in Jure Longyka, ki sta citirala utemeljitev Evropske komisije, da je Ljubljana naslov pridobila, ker je naredila največ sprememb v pravo smer v najkrajšem

času. Ljubljana tako postaja prepoznaven vzor vsem mestom Evrope in sveta.

Dr. Miro Cerar: »Ljubljana je v ponos tako Sloveniji kot Evropi«

Predsednik Vlade RS dr. Miro Cerar se je kot prvi slavnostni govornik zahvalil vodstvu Mestne občine Ljubljana in vsem drugim, ki so v preteklih letih s svojim izjemnim delom uspeli doseči, da se danes naše glavno mesto ponaša s tem pomembnim naslovom. »Ljubljana je bila vedno moj dom. Tu sem bil rojen. V Ljubljano sem se vedno znova vračal in v njej živim tudi danes. Moje otroštvo je povezano z mnogimi lepimi spomini na naše glavno mesto. Na moje igre ob reki Ljubljanici, na moj prvi obisk ljubljanskega Nebotičnika in na moje prve estetske vtise s Plečnikovimi in drugimi arhitekturnimi mojstrovinami. Na ljubljanskih ulicah sem prvič vozil kolo,« je opisal spomine na naše mesto ter v nadaljevanju dejal, da je Ljubljana danes, ko so mnoga mesta vedno bolj onesnažena, še bolj čista in zelena, zato jo lahko ponosno naslavljamo kot zeleno prestolnico Evrope. »Nekoč bela, danes zelena, oboje pa pomeni, da je Ljubljana s svojimi naravnimi in arhitekturnimi lepotami polna tiste življenjske energije, ki poživila vse njene prebivalce in obiskovalce, hkrati pa predstavlja zgled in je v ponos tako Sloveniji kot Evropi. Toda zelena in čista ni le naša Ljubljana. Tudi Slovenija kot celota ima izjemne naravne danosti, ki so predpogoj za trajnostni razvoj.« S skoraj 60 odstotki gozdnih površin smo tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Po količini rečne vode na prebivalca smo med najbogatejšimi evropskimi državami, prav tako po številu živalskih in rastlinskih vrst. »Naravna bogastva nam omogočajo visoko kakovost bivanja in nudijo veliko priložnosti za sprostitve in razvoj, pri čemer pa zahtevajo odgovorno in smotrno upravljanje. Odgovornost za našo skupno blaginjo vključuje vsestransko skrb za naše naravno okolje,« je nadaljeval ter v sklepnem delu pozval državljanke in državljane, naj vsi Slovenci v tem letu postanejo tudi Ljubljančani in tako skupaj začutijo in proslavijo zeleni utrip, lepoto in duhovno veličino našega glavnega mesta. »Naziv, ki ga je prejela, je dokaz in opozorilo, da se odgovornost deli med vse nas. Izboljšave so dokaz, da niso zgolj stroški in omejitve, temveč dejavniki, ki znatno prispeva h kakovosti življenja. Rekordno število turistov in uvrstitev med najbolj trajnostne destinacije na svetu sta dokaz, da je usmeritev v trajnostni razvoj pravilna. Pozitivne vplive te odločitve čutimo tako meščani Ljubljane kot tudi njeni obiskovalci, pa tudi oblikovalci, načrtovalci in zelena podjetja, ki jim ta usmeritev prinaša izzive in veliko novih ekonomskih priložnosti. Hvala, Ljubljana, hvala Slovenija,« je zaključil.

Karmenu Vella: »Hvala Ljubljani za oblikovanje prostora evropskega mesta, ki je boljši za življenje«

Evropski komisar za okolje, pomorske zadeve in ribištvo Karmenu Vella se je zahvalil za dobro delo Ljubljane. »Zdravo okolje je bistvenega pomena za naše in prihodnje rodove. Ste sedma zelena prestolnica Evrope ter s tem del družine, ki raste. Za ta naziv je potrebno mnogo več kot le čudoviti parki. Pomembna je prometna politika, ničelna stopnja odpadkov ter kakovost vode in vse to daje našemu skupnemu prostoru kvalitetno življenje.« Poudaril je, da je v Evropi skoraj sedemdeset odstotkov ljudi, ki živi v mestih. To je okolje, kjer delamo in preživljamo večino svojega prostega časa. »Veseli me, da so mesta, kot je Ljubljana, za vzor. Pozivam vas, da si zabeležite 30. maj, saj se takrat začne zeleni teden, največji dogodek na evropskem okoljskem koledarju, kjer bo letos poudarjen pomen vlaganja v bolj zelena mesta. Hvala Ljubljani za oblikovanje prostora evropskega mesta, ki je boljši za življenje. Vso srečo. Naj bo leto odmevno in uspešno.«

Foto: Nik Rován

Evropski komisar za okolje, pomorske zadeve in ribištvo Karmenu Vella se je Ljubljani zahvalil za oblikovanje prostora evropskega mesta, ki je s številnimi ukrepi postal boljši za življenje, Ljubljana pa je postala vzor drugim evropskim mestom.

Foto: Nik Rován

Evropska komisarka za mobilnost in promet mag. Violeta Bulc je poudarila, da si je Ljubljana naslov zelena prestolnica Evrope zaslužila, saj takega priznanja ni mogoče doseči v nekaj tednih ali mesecih. »Srečna in ponosna« je, ker je doma »v razvijajočem se mestu, ki cveti skupaj z ljudmi, ki ga ustvarjajo in v njem uživajo«.

Mag. Violeta Bulc:

»Srečna sem, ker sem doma v razvijajočem se mestu, ki cveti skupaj z ljudmi, ki ga ustvarjajo in v njem uživajo«

»Danes sem zelo srečna in ponosna. Srečna, ker sem doma v razvijajočem se mestu, ki cveti skupaj z ljudmi, ki ga ustvarjajo in v njem uživajo. Ponosna, ker sta Slovenija in njeno glavno mesto prešla naslov zelena prestolnica Evrope. Takega naslova ni mogoče doseči le v nekaj tednih niti v nekaj mesecih. Ljubljana si je ta naslov zaslužila. Vodilno vlogo pri številnih vodilnih projektih tudi na področju prometa in mobilnosti uspešno prevzema že vrsto let. To dokazujejo tudi številna priznanja na področju trajnostne mobilnosti in razogljčenja. A uspeh so ljudje: prebivalci Ljubljane, župan in izvrstna ekipa, ki svoje znanje in izkušnje že prenaša tudi na druga evropska mesta,« je zbrane nagovorila evropska komisarka za mobilnost in promet mag. Violeta Bulc ter v nadaljevanju opomnila, da se je ob veselju potrebno zavedati, da naslov zelena prestolnica ni cilj, temveč mejnik na poti do ustvarjanja pogojev za kakovostno življenje. Opomnik nujnosti doseganja visoke kakovosti zraka, vode in javnih površin v korist vseh prebivalcev. In tudi matere Zemlje kot celote. Za zagotavljanje tega na trajnostni način pa je pomembno, da je zeleno mesto tudi pametno mesto, odprto za razcvet inovacij, tehnoloških, kot so elektrifikacija prometa in poraba alternativnih goriv, in digitalizacija, pa tudi netehnoloških, kot so soustvarjanje poslovnih modelov, na primer programov souporabe koles, avtomobilov ali prostorov

oziroma različne oblike kombiniranih prometnih rešitev. »Mesta so predvsem ljudje. Ljudje, ki sodelujejo, raziskujejo, razvijajo in soustvarjajo. Ljudje, ki bivajo in sobivajo po načelih enakopravnosti, enakovrednosti, solidarnosti in človečnosti. Vse bolj govorimo o kognitivnih mestih, mestih po meri ljudi.« Zahvalila se je prebivalcem Ljubljane, Slovenije, da aktivno soustvarjajo takšna mesta in da navdihujejo nadaljnji razvoj zelenih mest v vseh državah Evrope, ter zaključila z evropsko mislijo: »Srčno verjamem v prihodnost Evropske unije, njen enotni trg in enakopravno sobivanje vseh narodov. Srčno verjamem v njeno največje poslanstvo – ohranjanje miru. Bodimo skupaj del tega izjemnega poslanstva.«

Zoran Janković:

»Postali smo turistična destinacija bodočnosti ... mi smo letos prvaki Evrope«

Zadnji slavnostni govornik je bil župan Zoran Janković, ki je ponosno dejal, da je danes zanj dan hvaležnosti in dan ponosa. »Hvaležen sem Ljubljančankam in Ljubljančanom za vseh devet let podpore našim projektom. Hvaležen sem vsakemu posamezniku iz naše velike družine, 12.089 nas je, za vsak dan, kar stori vsak posameznik za dobro Ljubljane. Hvaležen sem ožji ekipi pod vodstvom podžupanje Tjaše Ficko, ki je zaslužna za to nagrado, in hvaležen sem vam, da ste tukaj danes z nami na našem velikem slavju. Ponosen sem, da smo dobili najvišjo možno nagrado med mesti. Neverjetno je, da nas je samo 287.000 in, nogometno rečeno, mi smo letos prvaki Evrope.«

Prepričan je, da je prejem naslova tudi odgovor na številna vprašanja, kot so obstanek in razvoj planeta, saj kar 70 odstotkov prebivalstva živi v mestih. Prvo vprašanje in hkrati odgovor je kvaliteta življenja. »Ponosen sem na to, da nam je Evropska komisija podelila nagrado in da smo mesto, ki je naredilo največje spremembe v najkrajšem času. Vprašanje na drugem mestu je solidarnost. To je beseda, ki jo bomo rabili naslednjih 20, 30 let. Pa ne samo do migrantov. Solidarnost do bodočih generacij. Ali smo sposobni, da jim pustimo ta planet enako lep, kot je bil takrat, ko smo bili mi majhni.« Povedal je, da imamo pitno vodo brez konzervansov in zaloge za naslednjih 400 let. Smo edina evropska prestolnica s strategijo z nič odpadki. Imamo ljubeznive meščane in meščanke, ki sprejemajo vse. »Če pogledam, kaj se nam dogaja, smo lahko mirni in bomo lahko našim vnukom rekli, da, dobili boste mesto, ob katerem boste ponosni in ga boste lahko naprej razvijali. Obenem je ta nagrada prinesla številne druge nagrade. Med drugim smo postali turistična destinacija bodočnosti in to je razlog, da imamo vsako leto 20 odstotkov več turistov. In končno, ta nagrada je vplivala tudi na to, da so se pričele velike investicije v Ljubljani. Tako je podjetje Delta začelo graditi prvi hotel s petimi zvezdicami Intercontinental, tako je končno Ikea kupila zemljišče v Ljubljani za svoj center in Mercator kupuje veliko zemljišče za največji logistični center. To pomeni tudi ekonomsko pridobitev in 3000 delovnih mest. Če bi opisal Ljubljano s kratkimi besedami, bi rekel, da sem ponosen na to, da je zelena, da je čista, da je varna in da je ljubezniva. Ali drugače – zame najlepše mesto na svetu. Srečno!«

Foto: Dunja Wedam

Slovesno razglasitev Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 je počastilo več kot 2000 obiskovalcev v dvorani Centra Stožice.

Pomagajmo čebelici v mestu: Ocvetličimo okna in balkone

ČEBELE IN OPRAŠEVANJE

Jure Justinek

V naravi že od nekdaj obstaja soodvisnost med rastlinami in njihovimi oprasovalci, zlasti čebelami, tako da druga brez drugih ne morejo preživeti. Poznamo več načinov oprasovanja ali polinacije, vendar je najpomembnejši tisti, ki ga opravljajo čebele. Te žuželke na rastlinah poleg medicinske, ki jo potrebujejo za energijo, nabirajo tudi cvetni prah, ki ga zaradi velike vsebnosti beljakovin in rudnin nujno potrebujejo za svoj razvoj. Rastline, ki rastejo pri nas, so žužkocvetke in vetrocvetke. Največ rastlin, pomembnih za pridelavo naše hrane, je žužkocvetnih, te pa so odvisne od oprasovalcev. Vetrocvetke oprasovalcev načelno ne potrebujejo. Cvetovi večine žužkocvetnih rastlin so najrazličnejših barv in oblik. Za uspešno razmnoževanje določene rastlinske vrste mora biti izmenjana dedna snov, in sicer tako, da zrnice cvetnega prahu iz prašnikov preide na brazdo pestiča. Oprasovanje je torej prenos cvetnega prahu z ene rastline iste vrste na drugo. Uspešen prenos cvetnega prahu z ene rastline iste vrste na drugo je torej mogoč samo z oprasovalci, med temi pa so najpomembnejši prav čebele.

Pomen in vrednost oprasovanja

Čebele oprasijo večino rastlin ter s tem zagotovijo hrano ljudem in živalim, zato ne pretiravamo, če rečemo, da je vsaka tretja žlica svetovne hrane odvisna od čebel. Po ugotovitvah znanstvenikov natančne vrednosti oprasovanja, ki ga v Sloveniji brezplačno opravijo čebele, ni mogoče izračunati, ocenjeno pa je, da je ta vrednost od 15- do 30-krat večja od vseh čebeljih pridelkov skupaj! Ker čebele dandanes same v naravi niso več sposobne preživeti niti ene zime, je torej delo slovenskih čebelarjev plemenito in družbeno koristno. V sosednji Avstriji pridelovalci sadja čebelarjem plačujejo za oprasovanje, prav tako pa tudi v Nemčiji in ponekod drugod po Evropi ter seveda v ZDA.

Pri vsem delu s čebelami pa ne gre samo za hrano, čebelje pridelke in kot najpomembnejše – za oprasovanje, ampak tudi za ohranjanje biodiverzitete, torej za ohranjanje narave, raznovrstnega okolja oz. biotske pestrosti in drugih dejavnikov življenja. Zaradi vseh teh nalog naše avtohtone čebele kranjske sivke v Sloveniji živi več kot 22.000 različnih vrst organizmov, to pa našo državo po mnenju številnih strokovnjakov uvršča med naravno najbogatейša območja v Evropi. Glede na zdajšnje število čebeljih družin v Sloveniji se nam za kakovosten oprasovalni servis, ki nam ga brezplačno zagotavljajo čebelarji s svojimi čebelami, za zdaj še ni treba bati.

(Jure Justinek, ČZS info: jure.justinek@czs.si)

Kjer so čebele, tam je življenje. Ker se avtohtona čebela kranjska sivka spopada s težavami, potrebuje našo pomoč. Zato Mestna občina Ljubljana v okviru zelene prestolnice Evrope in družba BTC skozi Misijo: Zeleno že tretje leto v akciji *Pomagajmo čebelici v mestu: Ocvetličimo okna in balkone* ozaveščata o izrednem pomenu ohranitve medonosne čebele.

Aprila se je akcija ponovno začela s pozivom k ocvetličanju balkonov in oken z medovitimi avtohtonimi rastlinami. Na otvoritvenem dogodku na Mestnem trgu 9. aprila in 16. aprila na Tržnici BTC City smo spoznali cilje zelene prestolnice in Turizma Ljubljana, ljubljansko Čebeljo pot ter partnerje projekta: Merkur, Semenarno/Kalia, Hofer, MiniCity, CiTi Teater in druge, ki so obiskovalcem delili nasvete za gojenje ter sadike in semena medovitih balkonskih rastlin, primernih za okrasitev oken in balkonov. V MiniCity-ju, vrtcih in šolah so potekale tematske

delavnice, organizirani pa so bili tudi vodeni ogledi čebelnjaka v BTC Cityju.

Na svetovni dan čebel 20. maja bo na Ljubljanskem gradu otvoritev razstave in uradni začetek natečaja za najlepše ocvetličena okna in balkoni v Ljubljani. Natečaj bo potekal do julija, glasovanje bo javno, nato pa bo komisija razglasila zmagovalca v okviru dogodka Ljubljana – zelena prestolnica Evrope. Ljubljana bo tako postala čebelam še bolj prijazna, z dehtečimi okni in balkoni pa resnično tudi najlepše mesto na svetu, na katero smo lahko ponosni.

Več in formacij na: www.btc-city.com/CEBELE

»Opažam, da je Ljubljani zelena barva usojena«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Carola

Marcelo

Shirley

Godwin Siggiewi

Hyeongjoo Lee

Mariam Khizanishvili

Cintia Piratelli

Vinícius de Castro

Tudi tokrat lahko poročamo o povečanem turističnem obisku: tako število nočitev (48.987) kot število obiskov Turistično informacijskega centra (8.798) se je februarja v primerjavi z lanskim letom povečalo za 17 odstotkov. Preverjeno lahko rečemo, da je že nekaj časa za povečan obisk zaslužna tudi Ljubljana kot zelena prestolnica Evrope, ki se je prepričljivo zapisala tudi v zavest svetovnih popotnikov. Je prva slovenska turistična točka, ki je pridobila zlati znak zelena Slovenija (Slovenia Green Destination), 1. marca pa je Turizem Ljubljana na slavnostnem dogodku še uradno prevzel plaketo skupaj s še osmimi slovenskimi pilotnimi turističnimi cilji in prvim hotelom, hotelom Park, v Ljubljani, ki je postal del globalne mreže nosilcev okoljskega znaka Travelife. V kratkem pa bo postopek za pridobitev certifikata Travelife zaključilo še novih sedem ljubljanskih hotelov.

Carola, novinarka, Buenos Aires, Argentina

S partnerjem imava spletno stran, ki je posvečena potovanjem. Najin načrt je v pol leta obiskati vse države od Italije do Turčije. V Ljubljani sva se ustavila predvsem zato, da vidiva, s čim si je zaslužila naslov zelena prestolnica Evrope. Opažam, da je Ljubljani zelena barva usojena. Obdana je z zelenjem in tudi sama je polna zelenja. S tem mislim na naravo, ki se ravnokar prebujata. Dobro je, da vodstvo mesta ceni to prednost. Preden sem zašla v turistične novinarske vode, sem bila novinarka, zadolžena za ekologijo. Vidim, da imate zelo dobro rešen problem odpadkov s podzemnim ločenim zbiranjem. Da ne govorim o čistoči, pa prikupnem električnem avtomobilčku (kavalirjem. op. a.), ki prevažata ljudi po pešconih. Pozdravljam vse bralce in vabim, da si ogledajo blog, na katerem bo tudi prispevek o Ljubljani - www.periodistasviajeros.com.

Marcelo, blogger, Buenos Aires, Argentina

Rad bi še dodal, da domačini zelo dobro govorite angleško, kar za nas pomeni nestresno komuniciranje. Prijaznosti smo deležni na vsakem koraku. Do danes sva prepotovala že 58 držav sveta in prav prijaznost in ustrežljivost je naša dobrina oz. prednost pred mnogimi drugimi državami. Celo taksisti so ljubezni in zelo dobro govorijo tuj jezik. Tudi hrana je odlična. Golaž in polenta v Juliji na primer. Pa majhni lokali ob reki so prikupni in imajo dober servis in ponudbo.

Shirley, Bungay, Velika Britanija

S kolegico sva preživeli čudovit podaljšan vikend v vašem mestu. Ogledali sva si tudi karneval, ki je odlična priložnost za

spoznavanje nacionalnih etnografskih in karnevalskih mask. V bistvu nisva vedeli, da bova videli karneval. Po moje bi morali v informacijskem centru za turiste bolj promovirati ta dogodek, saj menim, da je enkrat in si ga je vredno ogledati. Vsak dan naju je mesto presenetilo s čim novim. Poleg karnevala je dobro služilo tudi vreme in na Gradu sva opazovali mesto od zgoraj, ki ima za kuliso Alpe. Fantastično se počutim!

Godwin Siggiewi, študent, Malta

Z družbo smo se odločili, da gremo letos smučat nekam v Vzhodno Evropo. Pregledovali smo ponudbe in prepričala nas je vaša ponudba, slikovita narava na fotografijah in seveda sprejemljive cene. Zdaj smo tu, v Ljubljani, ki je naša baza. Ker smo po stroki arhitekti, seveda tudi opazujemo arhitekturne rešitve, kot na primer spajanje novejših arhitekture s starejšo. Mostovi za pešce in kolesarje so eden takih primerov umestitve modernega in povezovanje z obema bregovoma. Opazil sem tudi veliko manjših trgovinic z izdelki, ki so narejeni v Sloveniji, torej lokalno. Turisti iščemo prav to in smo siti že tisočkrat videlih blagovnih znamk. Pohvalil bi Turistično informacijski center z vsemi informacijami ter minitrgovino z zelo uporabnimi izdelki.

Hyeongjoo Lee, Seul, Južna Koreja

Hitim! Na kratko: Praga, Dunaj, Zagreb in Ljubljana so turistični kraji, ki si jih ogledujemo s skupino. Tole kapo, ki jo imam na glavi, sem ravnokar kupila na Tržnici. Všeč mi je, da sem lahko tudi barantala za dobro ceno. Se opravičujem, a morem naprej, da mi skupina ne uide.

Mariam Khizanishvili, Tbilisi, Gruzija

Poleg tega, da se Ljubljana človeku takoj prikupi, ima še nekaj, kar me je čisto raznežilo. To so psi, za katere njihovi lastniki, po videzu sodeč in zadovoljstvu obojih, zelo lepo skrbijo. Lepo je videti zadovoljna živa bitja, saj stavbe niso dovolj. Življenje je tisto, ki daje mestu srčnost.

Cintia Piratelli, študentka, Sao Paulo, Brazilija

Trenutno študiram v Budimpešti. Ko nam čas dopušča, se s kolegi študenti odpravimo po evropskih prestolnicah. V Ljubljano smo se pripeljali z avtobusom naravnost iz Madžarske. Človek se spočije ob pogledu na čudovito urejene stavbe, s pridihom tiste detajlne zgodovinske patine. V primerjavi z drugimi prometnimi mesti je Ljubljana zelo tiho mesto. Najbrž se vam bo zdela ta izjava smešna, pa vendar, Ljubljana me spominja na mojo babico, ki je kljub svojim letom še zmeraj lepa ženska in dama.

Vinícius de Castro, Rio de Janeiro, Brazilija

Prihajam iz ogromnega mesta, kjer je vse v velikosti XXL. Prej nisem nikoli šel za Ljubljano. S kolegi smo se, kot vidite, ustavili na tem mostu (Čevljarskem mostu, op. a.) in opazujemo okolico ter ljudi, ki gredo mimo nas. Všeč mi je, da ste domačini odprti in da se radi pogovarjate z nami prišleki. Ustavili smo gospoda in ga vprašali, kje lahko dobimo slovensko hitro hrano, pa nam je na zemljevidu pokazal lokal, ki prodaja kuhane klobase. Ni bilo težko najti, saj je razdalja v centru kratka, pa tudi lesena klobasa, ki visi nad lokalom, je dobro vidna.

Projekt Athena – moč družbenih medijev ob večjih nesrečah

athena
EMPOWERING CITIZENS, PROTECTING COMMUNITIES

Nina Šibič

Foto: arhiv MOL

Glavni namen raziskovalnega projekta Athena je raziskati vpliv in uporabo družbenih omrežij tako za komunikacijo med prebivalci in reševalnimi službami v času pred, med in po naravni ali drugi nesreči kot za pridobivanje in posredovanje ključnih informacij v času nesreče.

Ljubljana, 27. januar 2016. V reko Savo se je izlila večja količina neznanne želatinaste snovi, ki ogroža podtalnico. Reševalna akcija je stekla; reševalne in druge strokovne ekipe so na terenu. K sreči je bil tokrat to le scenarij izrednega dogodka, na podlagi katerega so člani raziskovalnega projekta Athena preizkušali istoimensko aplikacijo, katere namen je analizirati in nadgraditi načine uporabe družbenih medijev tako za pridobivanje informacij in posredovanje navodil in informacij ob naravni ali drugi nesreči med reševalnimi službami in prebivalci kot tudi za medsebojno pomoč med prebivalci. Glavni namen raziskovalnega projekta Athena je raziskati vpliv in uporabo družbenih omrežij tako za komunikacijo med prebivalci in reševalnimi službami v času pred, med in po naravni ali drugi nesreči kot za pridobivanje in posredovanje ključnih informacij v času nesreče. Strokovnjaki z različnih področij v tem okviru iščejo načine uporabe družbenih medijev za pridobivanje informacij o vsebinski, prostorski in časovni razsežnosti nekega izrednega dogodka, odnosu ljudi do njega in do sprejetih ukrepov na eni strani, na drugi pa za posredovanje informacij in priporočil oziroma navodil ljudem.

Pomaga lahko vsak, ne le strokovne in reševalne službe

Profesor Eric Stern (Swedish National Defence College) je v uvodu v preizkušanje aplikacije Athena poudaril moč znanja in informacij, s katerimi lahko zmanjšamo obseg škode ali jo celo preprečimo. Pri tem je opozoril na izjemen pomen pretoka informacij in zavedanje, da lahko pomaga prav vsak izmed nas, ne le strokovne in reševalne službe. Na praktičnem primeru nedavnih terorističnih napadov v Parizu je prikazal izjemno vlogo družbenih omrežij. Takrat se je na facebooku in twitterju takoj vzpostavil močan pretok informacij – od povpraševanja po ljudeh, ki so bili v času napada v Parizu, in njihovih potrditev, da so živi in zdravi, ter simbolne podpore Parižanom z obarvanjem profilne fotografije v barve francoske zastave, pa vse do #portesouvertes (lojtra »odprta vrata»), pod katerim so stanovalci predelov Pariza, kjer je potekala policijska akcija iskanja teroristov, tistim, ki se ob pozivih policije, da zadrževanje na ulicah in cestah ni varno, niso imeli možnosti umakniti v zaprte prostore, odprli vrata svojih domov in jim tako ponudili zatočišče.

Testiranje aplikacij tudi v Ljubljani

Tovrstna komunikacija na družbenih omrežjih torej na spontani ravni že poteka in je trenutno najhitrejši komunikacijski kanal za posredovanje informacij v primerih naravnih in drugih nesreč. Aplikacija Athena želi to komunikacijo še olajšati, jo nadgraditi in dvigniti na raven, primerno za komuniciranje in usmerjanje ravnanja in usklajevanja aktivnosti tako pristojnih institucij kot posameznikov ter njihovih medsebojnih odnosov v posameznih izrednih primerih. Tokratno testiranje aplikacije je bilo drugo po vrsti, potekalo je na 8 lokacijah in v 3 državah hkrati, težišče dogajanja je bilo v Ljubljani, prek družbenih medijev pa sta sodelovali še dve manjši skupini na Švedskem in v Veliki Britaniji. Sodelovalo 100 ljudi, ki so odigrali 60 med seboj povezanih vlog.

Ljubljana je prek aplikacije Athena vključena v najbolj sodobne tokove razvijanja IT-aplikacij

Julij Jeraj, ki je na slovenski strani usklajeval pripravo vsebinskega in logističnega dela vaje, je povedal, da je vsak od udeležencev prispeval svoj delež, brez katerega ne bi mogli

sestaviti mozaika od dobrih strani in pomanjkljivosti aplikacije. Dodal je, da so člani konzorcija Athena z navdušenjem spremljali neutrudno zavzetost, dobrovoljno pripravljenost za sodelovanje v skupini in voljnost posredovanja mnenj, stališč, izkušenj, priporočil in pripomb vseh sodelujočih pri tokratnem preizkusu. Za Ljubljano sodelovanje v tem projektu pomeni vključenost v najbolj sodobne tokove razvijanja IT-aplikacij in s tem vzdrževanje koraka tako z aktualnim znanjem kot tudi z najuglednejšimi strokovnimi in znanstvenimi organizacijami. Jeraj je ob tem izpostavil še, da povezovanje s strokovnimi in znanstvenimi organizacijami v Sloveniji, ki je bilo potrebno za pripravo in izvedbo vaje, zvišuje raven pripravljenosti za sodelovanje in usposobljenost za usklajevanje delovanja ob večjih nesrečah, ki nas lahko doletijo.

Robert Kus, vodja Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo MOL, je poudaril, da uporaba družbenih omrežij v sklopu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami postaja nepogrešljivo dejstvo, ki predstavlja izziv vsem sodelujočim. Dodal je, da je sodelovanje Mestne občine Ljubljana pri tem projektu pomembno predvsem zaradi pridobivanja novih izkušenj, zaradi seznanjanja z orodji, ki omogočajo uporabo družbenih omrežij v primerih naravnih in drugih nesreč ter zaradi neposrednega spoznavanja tujih izkušenj. Dodal je, da sta se Mestna občina Ljubljana in Gasilska brigada Ljubljana z izvedbo te vaje znova izkazali kot odlični organizatorici in gostiteljici, za kar gre zahvala vsem sodelujočim sodelavcem v Mestni občini Ljubljana in Gasilski brigadi Ljubljana.

Tomaž Kučič, poveljnik Gasilske brigade Ljubljana, je dodal, da sodelovanje v tem projektu pomeni veliko priznanje. »V projektni konzorcij so namreč vključene zelo ugledne organizacije in ustanove. Prav tako pa s tematiko projekta orjemo ledino na tem področju. V praktičnem testiranju je sodelovalo 21 sodelavcev Gasilske brigade Ljubljana, ki so se pri tem maksimalno angažirali. Na to sem še posebej ponosen, saj so tudi vsi tuji člani konzorcija izrekli pohvale in zahvale za resnično velik prispevek celotne ljubljanske ekipe,« je zaključil Kučič.

Sodelujoči v projektu

V projektu Athena sodelujeta Mestna občina Ljubljana (Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo) in Gasilska brigada Ljubljana, vodilni partner je Policija West Yorkshire (Velika Britanija), sodelujejo pa še Mednarodna organizacija za migracije (Belgija), Univerza Sheffield Hallam (Velika Britanija), Fraunhofer Gesellschaft zur Förderung der Angewandten Forschung (Nemčija), SAS Software Limited (Velika Britanija), Thales (Nizozemska), Univerza Virginia (ZDA), Swedish National Defence College (Švedska), Mesto Izmir (Turčija), Epam System (Švedska), Research in Motion Limited (Kanada) in Epidemico (Irska).

Jeseni je v Veliki Britaniji v načrtu še eno preizkušanje aplikacije, projekt pa se bo zaključil 30. novembra 2016, ko bo izdelan osnutek informacijskega orodja za pridobivanje in posredovanje informacij prek družbenih omrežij.

Projekt je sofinanciran s sredstvi Evropske unije, podrobnosti o njem najdete na spletni strani www.projectathena.eu.

Zahvala nesebičnim pomočnikom ob nesrečah

Podelitev zahvalnih listin in plakete Mestne občine Ljubljana

Foto: Nik Rovan

Letošnji dobitniki zahvalnih listin in plakete, ki jih je zaslužnim in nesebičnim pomočnikom ob nesrečah na svetovni dan civilne zaščite 2. marca v Mestnem muzeju podelil župan Zoran Jankovič.

Ob svetovnem dnevu Civilne zaščite je Mestna občina Ljubljana 2. marca v Mestnem muzeju Ljubljana simbolično izkazala hvaležnost za požrtvovalno delo tistim posameznikom in skupinam, ki s svojim znanjem in plemenitostjo pomagajo soljudem ob nesrečah. Na slovesnosti s kulturnim programom je navzoče pozdravil in podelil zahvalne listine in plaketo Mestne občine Ljubljana na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami župan Zoran Jankovič, zbrane pa je nagovoril tudi vodja Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana mag. Robert Kus. Mestna občina Ljubljana zahvalno listino in plaketo podeljuje vsako leto vse od leta 2002. Gre za simbolno dejanje in izraz hvaležnosti ter pozornosti do posameznikov oziroma organizacij, ki s svojim delom, požrtvovalnostjo, znanjem in nesebičnostjo pomagajo občankam in občanom Mestne občine Ljubljana ob nesrečah, ko je pomoč ljudem najbolj potrebna. Zahvalno listino prejmejo posamezniki, skupine in pravne osebe kot priznanje za posebne zasluge in izjemne dosežke pri delu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v preteklem letu oziroma krajšem časovnem obdobju, plaketo pa za dolgoletno in uspešno delo pri razvijanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in pri krepitvi organiziranosti, usposobljenosti in pripravljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Zahvalne listine

ROBERT BLATNIK je kot predstavnik Policijske uprave Ljubljana vrsto let sodeloval v aktivnostih Štaba civilne zaščite Mestne občine Ljubljana. Pomagal je pri koordiniranju dela med poplavami 2010, ob nesreči z večjim številom poškodovanih na avtocesti v bližini Grosuplja leta 2011, ob balonarski nesreči leta 2012 in številnih drugih dogodkih. V vseh letih aktivnega dela v Štabu civilne zaščite Mestne občine Ljubljana je bil vselej pripravljen pomagati, četudi ni šlo vedno izključno za njegovo delovno področje. Pri svojem delu je pokazal veliko mero strokovnosti, humanitarnosti, tovarištva in sposobnosti timskega dela. V svoje delo je vnašal osebno noto, njegova predanost humanitarnemu delu ni le poklicna, ampak tudi osebna, vrednota, v katero verjame in za katero je pripravljen nameniti tudi svoj prosti čas.

PETER RINK že vrsto let deluje v taborniški ekipi prve in nujne medicinske pomoči Mestne zveze tabornikov. Kot vodja ekipe skrbi za redna srečanja in usposabljanja. S svojim pozitivnim odnosom do dela zna motivirati tudi druge člane ekipe. V začetku novembra je Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana ponudil pomoč Nastanitvenemu centru Vrhnika, da bi razbremenil vrhniške prostovoljce. Peter Rink se je nemudoma odzval in v Centru pomagal vsakokrat, ko so bile ljubljanske ekipe prostovoljcev zadolžene za pomoč in podporo. Sprva je skrbel za pozivanje, koordiniranje, prevoz in vodenje taborniške ekipe ter za stalen stik z dežurnim sodelavcem Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana. Prevezel je zahtevno nalogo sprejema in razmestitve migrantov po sobah Nastanitvenega centra

Vrhnika. Na podlagi izkušnje prvega dne je sistem sprejema in razmestitve bistveno izboljšal in pripravil pripomočke ter navodila, kako ju izvajati. Z njegovim rešitvami se je skrajšal čas namestitve in oskrbe do 1100 migrantov. Svoje izkušnje in rešitve je prenašal tudi na druge člane, predvsem pa na lokalne prostovoljce in pogodbenne delavce, ki so prevzemali naloge za njim. Skrbel je tudi za druge prostovoljce, jih spodbujal in usmerjal. V kritičnih trenutkih je znal prevzeti pobudo in vodenje vseh sodelujočih ekip, da se je proces nastanitve lahko odvijal tekoče in brez zapletov. Peter Rink je kot prostovoljec izpeljal naloge na profesionalni ravni. Izkazal se je s svojo nenehno pripravljenostjo, jasnim vodenjem ekip, resnostjo in vestnostjo, ki so presegle običajne naloge prostovoljca pri sprejemu migrantov. Njegove rešitve so bistveno pripomogle k hitrejšemu in učinkovitejšemu delu.

BRANKO RANTAŠA opravlja naloge policijskega inšpektorja v Sektorju uniformirane policije Policijske uprave Ljubljana. Je dolgoletni član štaba civilne zaščite za Ljubljansko regijo in se aktivno vključuje v delo pri vseh fazah delovanja služb, ki skrbijo za varovanje življenj in premoženja v primerih naravnih in drugih nesreč. Pri svojem delu aktivno sodeluje s štabom Civilne zaščite Mestne občine Ljubljana, Oddelkom za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana ter drugimi organizacijami in društvi, ki sodelujejo v sistemu zaščite in reševanja na območju Mestne občine Ljubljana. Od leta 2007 je s svojim delom bistveno pripomogel k učinkovitemu in usklajenemu delovanju sil zaščite in reševanja v sodelovanju s policijo pri posredovanjih v vseh primerih naravnih in drugih nesreč na območju Mestne občine Ljubljana. Aktivno je sodeloval pri operativnem in organizacijskem delu ob vseh večjih naravnih in drugih nesrečah, ki so se zgodile na območju

Policijske uprave Ljubljana. Tako se je vključil v odpravljanje posledic večjih prometnih nesreč, sodeloval je tudi pri analizi balonarske nesreče na Ljubljanskem Barju. Organiziral je delo in sodelovanje z drugimi službami zaščite in reševanja policistov Policijske uprave Ljubljana pri poplavah in odpravljanju posledic žleda leta 2014. Aktivno se udeležuje vaj in projektov civilne zaščite na lokalni, regijski in državni ravni ter vaj, ki jih organizirajo različne organizacije tako v vlogi udeleženca kot tudi opazovalca ali ocenjevalca vaj. Od začetka begunske problematike sodeluje s Štabom civilne zaščite za Ljubljansko regijo in Štabom civilne zaščite Mestne občine Ljubljana, kjer je dejavno vključen v načrtovanje operativnega dela pri namestitvenih kapacitetah na območju Mestne občine Ljubljana.

Plaketa

RADIOKLUB LJUBLJANA že vrsto let uspešno sodeluje z Oddelkom za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana na področju vzpostavljanja komunikacij v izrednih razmerah in s svojo enoto za zveze omogoča zanesljivo povezavo ekip na različnih lokacijah. Člani Radiokluba Ljubljana skupaj z enotami za zveze sektorskih štabov in Štaba za civilno zaščito Mestne občine Ljubljana izvajajo potrebna izobraževanja in usposabljanja za razvoj in boljšo organiziranost in delovanje vseh vrst komunikacij v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Ljubljana. Letos Radioklub Ljubljana praznuje 70. obletnico obstoja. Velja za največji radioklub v Ljubljani in enega največjih v Sloveniji, njegovi člani pa so aktivni na vseh področjih radioamaterskega delovanja. Člani Radiokluba Ljubljana so visoko izobraženi, saj več kot polovica članstva dosega in presega stopnjo inženirja.

Hiša Ljubhospica sprejela prve uporabnike

Veronika Sorokin

Foto: Tilen Rebolj

Župan Zoran Jankovič in direktor Lekarn Ljubljana in Hiše Ljubhospica dr. Marjan Sedej sta 14. februarja odprla prenovljeno Hišo Ljubhospica za 24-urno celostno hospic paliativno oskrbo bolnikov z napredovalo neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, ki je edini stacionarni hospic v Sloveniji.

Ko sem obiskala Hišo Ljubhospica na Hradeckega 20 v Ljubljani, je bil čudovit, sončen, predpomladni dan. Vablivo je dišalo po sladkih dobrotah in takoj so mi povedali, da gospodinja peče piškote za otroke, ki jih bodo obiskali naslednjega dne pred gregorjevim. Ob pozdravu pomladi so namreč povabili k sodelovanju ljubljanske vrtce, v okviru katerih so otroci med ustvarjalnimi uricami sestavljali in nato pobarvali ptičje hišice ter jih ob obisku prinesli v Hišo Ljubhospica.

Hiša Ljubhospica odprta od 14. februarja

Potrebam po stacionarnem hospicu, zgrajenem po zgledu in izkušnjah tovrstnih hiš iz tujine, je leta 2010 slednjič prisluhnila Mestna občina Ljubljana, ki je v objekt investirala poldrugi milijon evrov. Gre za edini stacionarni hospic v Sloveniji, ki nudi brezplačno 24-urno celostno hospic paliativno oskrbo bolnikom z napredovalo neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, pri katerih so bile izčrpane vse možnosti zdravljenja. Zavod Ljubhospic je bil ustanovljen avgusta lani, hišo pa so odprli na valentinovo, 14. februarja letos. Ustanoviteljica Lekarna Ljubljana z direktorjem dr. Marjanom Sedejem na čelu, ki je tudi direktor Ljubhospica, bo kot patronat zagotavljala stabilnost delovanja Hiše Ljubhospica in s tem podprla delovanje edinega stacionarnega hospica v državi tudi takrat, ko donacij za kritje rednih stroškov ne bo dovolj.

Strokovna in človeška oskrba bolnih in njihovih svojcev

V svojem osnovnem poslanstvu je hospic zavezan celostni oskrbi tako bolnih kot njihovih svojcev. Ti imajo v procesu zaključevanja življenja ter ob boleči izkušnji izgube in v času žalovanja ves čas odprta vrata in s tem dane možnosti, da se po potrebi zatečejo po pomoč v Hišo Ljubhospica. Ne

samo to, svojci lahko tu, skupaj z bližnjimi, tudi preživijo dragocen čas, ki poslavljajočemu se še preostaja. Kot je povedala vodja Hiše Ljubhospica Tatjana Fink, njihov namen ni ostati zgolj na ravni institucije v strogem pomenu besede, temveč delovati kot razširjena družina, ki gradi odnose na pristen in iskren način s poslušanjem za potrebe uporabnikov. Hospic paliativna oskrba predpostavlja celostno obravnavo posameznika – bolnika in njegovega svojca ter se enako kot simptomom bolezni posveča tudi čustvenim in duhovnim potrebam. Po besedah Finkove se v Hiši Ljubhospica v veliki meri »poleg strokovnosti v oskrbi gradi tudi na podpori človeškosti kot taki.« Obdobje poslavljanja od najbližjega je ranljivo, izkušnja izgube pa boleča. Za podporo v takih življenjskih situacijah je nedvomno potrebno posebno strokovno usposobljeno osebje.

Zaposleni v Ljubhospicu in potek sprejema bolnika

Obstajajo mednarodni normativi na področju hospic paliativne oskrbe, ki določajo, koliko ljudi in kateri strokovnjaki so potrebni za takšno oskrbo. V Ljubhospicu gre za zagonski čas in zaposleni strokovni delavci v delovni proces vstopajo postopoma. Srce Ljubhospica je njegov interdisciplinarni tim, v katerem zdravnik, farmacevt,

diplomirane medicinske sestre, socialna delavka, negovalci, gospodinja, dušebrižnik in prostovoljci usklajeno skrbijo za uporabnike. Trudijo se vključiti sodelavce, ki jim je poleg stroke na prvem mestu človek. Sprejemni postopek se začne tako, da kandidat za sprejem oz. njegovi svojci izpolnijo vlogo za sprejem, njegov zdravnik pa poda zdravniško mnenje. Oba obrazca sta dostopna na spletnem mestu ljubhospic.si/sprejem. Po prejetju obrazcev se nato po potrebi odločijo še za obisk kandidata in sklic srečanja z družino. Na podlagi zbranih podatkov se nato komisija odloči o sprejemu. Vse kriterije podrobneje določa pravilnik o sprejemih.

Zaveza polnemu in dostojanstvenemu življenju do zadnjega trenutka

Hiša Ljubhospic se lahko po arhitekturni zasnovi, notranji opremlitvi in številnih tehničnih pripomočkih za zdravstveno oskrbo mirno kosa z mnogimi drugimi sodobnimi stacionarnimi hospici v svetovnem merilu. Obisk hiše je svojevrstno doživetje. Človek se že takoj ob vходу v hišo prepriča, da namen hospic paliativne oskrbe ni v tem, da bi uporabniki prišli sem umreti, temveč živeti polno in kakovostno do konca. Kot je povedal Peter Jenko, predstavnik za stike z javnostmi v Ljubhospicu, želijo »uporabnikom v hiši zagotoviti varno in domače okolje s strokovno usposobljenim kadrom s poslušanjem za njihove zdravstvene, psihosocialne in duhovne potrebe. Naš glavni cilj je spoštovati in ohraniti človekovo dostojanstvo do zadnjega trenutka«. Kot je še dodal, si želijo »razrahljati tabuizirano predstavo o smrti, ki vlada v slovenski družbi, in pripomoči k temu, da bi se ljudje bolje zavedali minljivosti življenja in svoja življenja živeli bolj polno«.

Oprema Hiše Ljubhospica

Hiša ima 12 enoposteljnih sob. Sobe so svetle, radoživih barv in s panoramskim razgledom bodisi na Grad, Poljane oz. Golovec. V drugem nadstropju sta tudi kuhinja in prijetna jedilnica z izhodom na teraso, kjer se ponuja čudovit razgled na gozd in mesto. Domačo hrano, ki jo imamo vsi radi, pripravlja gospodinja hiše. Priluhnejo tudi posebnim dietam uporabnikov. Poleg sob je tam še večja kopalnica in povsem na novo tudi lepotilni koticček. V hiši sta tudi dve manjši čajni kuhinji, ki sta na voljo zlasti svojcem, ki z uporabniki delijo skupne trenutke. Skupaj lahko ves čas nemoteno uporabljajo dnevni prostor, jedilnico, teraso, zunanji vrt, knjižnico in tiho sobo. Po dogovoru so v hiši dobrodošli tudi hišni ljubljenci, ki so del družin.

Ob obisku Hiše Ljubhospica dobi obiskovalec občutek, da tu svoje življenjske zgodbe ne pripovedujejo samo ljudje, temveč tudi marsikateri detajl. Tako denimo brestov les na stopnišču, ki simbolično predstavlja stopnišče jeseni življenja. Vez med življenjem in smrtjo, ki postaja v Hiši Ljubhospica vse bližja, nas tako na simbolni ravni vseskozi spremlja. Zanimivi in navdihujoči so tudi številni drugi detajli, ki z nami spregovorijo v jeziku umetnosti, na primer gravure po Plečnikovih motivih na okenskem steklu v sobah.

Skrb za religiozne in duhovne potrebe oskrbovancev

Pomembno področje pri celostni hospic paliativni oskrbi je tudi duhovna oskrba. Vodja oskrbe Emanuela Terezija

Fotografije: Veronika Sorokin in Tilen Rebolj

Pogled na fasado in v notranje prostore prenovljene Hiše Ljubhospica, kamor so ob zagonu na dan pred gregorjevim povabili tudi najmlajše. Prišlo je več kot 300 otrok iz 10 ljubljanskih vrtcev.

Žerdin je pojasnila, da se v hiši trudijo izkazovati posluš za duhovne potrebe vseh njenih uporabnikov, pri čemer razlikujejo religiozne potrebe od duhovnih. Sicer pa so ob otvoritvi Ljubhospica 14. februarja letos predstavniki štirih največjih skupnosti v Sloveniji podpisali Zavezo o duhovni oskrbi: nadškof Stanislav Zore, paroh Aleksandar Obradović, evangeličanski škof Geza Filo in imam Senad Karišik. Gre za zgodovinski trenutek, ki je odraz povezovalne in svetovljanske vloge prestolnice.

Delo prostovoljcev v Hiši Ljubhospic

Tisti, ki želi postati prostovoljec, mora najprej opraviti obvezno izobraževanje in podpisati zavezo o molčečnosti. Poleg tega mora biti duševno uravnovešena oseba. Hiša Ljubhospica je tako priložnost za vse prostovoljce, ki so to že bili, in pa za vse tiste, ki želijo stopiti iz vlog in vrveža vsakdanjega življenja na pot raziskovanja, spraševanja in soočenja z minljivostjo. Življenje je lepo in je dar. Pomembno je, da ga živimo kakovostno na celotni življenjski poti od rojstva do takrat, ko to življenje zapuščamo.

Foto: Veronika Sorokin

PETER JENKO predstavnika za stike z javnostmi

Hospic je gibanje, ki pripada ljudem. Kakšen je pomen in kakšna je vloga odnosov z javnostmi v Ljubhospicu?

Po merilih tudi drugih sodobnih stacionarnih hospicev, denimo enega vodilnih učnih referenčnih centrov v Evropi *St. Christopher's Hospice* v Londonu, je za delovanje hospica ključnega pomena dinamično vzdrževanje tesnih odnosov tudi z

lokalno skupnostjo. Ne glede na to, da sprejemamo ljudi iz vse države, pričakujemo, da bo tudi v prihodnje polovica uporabnikov iz Ljubljane, zato si želimo, da bi tudi Ljubljancanke in Ljubljanci začutili to hišo kot srčni del humanitarne oz. notranje lepote Ljubljane. Hiša se še naprej financira pretežno iz donacij posameznikov in podjetij, zato si bomo še naprej s številnimi kampanjami, kulturnimi prireditvami in projekti prizadevali ozaveščati družbo o pomembnosti take hiše za vse, ki jo že, ali pa tiste, ki jo še bomo nekoč potrebovali. Varno prihodnost moramo soustvarjati skupaj. Poslanstvo gibanja hospic ima neprecenljiv pomen za kulturo življenja in spoštovanje človekovega dostojanstva.

Foto: Veronika Sorokin

EMANUELA TEREZIJA ŽERDIN vodja duhovne oskrbe

Kako ste se srečali s poslanstvom hospica?

Moja življenjska pot se je začela prepletati s hospicem, ko sem v Avstriji v 90. letih kot glavna sestra doma za starejše občane pridobila dveletno izobrazbo s področja paliativne zdravstvene oskrbe. Kot medicinska sestra sem delala v številnih bolnišnicah in specialističnih ambulantah, med drugim tudi v Črni gori in v Beogradu, kjer sem oskrbovala tovrstne paliativne bolnike. Kljub temu, da sem vodja oskrbe, je moja vloga v interdisciplinarnem timu koordinativna, obenem pa prav takšna kot vloga vseh drugih, saj moramo na človeka v hospicu gledati celostno prav vsi, to pomeni, da, na primer, medicinska sestra poleg nege nudi tudi duhovno oporo, pri tem pa ne spregleda niti socialnih potreb. Obdobje umiranja je čas urejanja odnosov, odpuščanja in sprave, zato poskušamo pri duhovni oskrbi kar najbolj prisluhniti prav tem vprašanjem.

Foto: Veronika Sorokin

MAŠA MAČEK prostovoljka

Se od prostovoljcev pričakuje, da imajo predznanje iz zdravstvene oskrbe?

Prostovoljci v hospicu zagotavljajo bolnikom in njihovim svojem laično podporo in so pomemben člen v osnovni človekovi potrebi po pogovoru in bližini. Maša Maček je prostovoljka v hospicu že od leta 2012. »V hiši sem prisotna za potrebe sočloveka,« pravi Maša Maček, ki je prostovoljka v hospicu že od leta 2012. »Z odprtim srcem in ljubeznijo sprejemam in dajem in ničesar ne pričakujem. Gre za izpolnjujoč občutek vzajemnosti in soočanja z minljivostjo in posledično kvalitetnejšega vsakdanjega življenja, ki ga živim.«

LEKARNA LJUBLJANA
Z DONACIJO
30.000 EVROV
PODPRLA DELOVANJE
SLOVENSKEGA
DRUŠTVA HOSPIC

Lekarna Ljubljana je ob začetku sprejemanja prvih uporabnikov Hiše Ljubhospica vnovič podprla gibanje hospic. Z donacijo 30.000 evrov Slovenskemu društvu hospic še naprej podpira plemenito poslanstvo hospica, ki se ne odraža samo v obliki 24-urne celostne hospic paliativne oskrbe v Hiši Ljubhospica, ampak tudi s podporo drugih programov, ki jih že vrsto let predano izvaja Slovensko društvo hospic.

Slovenskemu društvu hospic je Lekarna Ljubljana ponudila sodelovanje zlasti pri zagotavljanju kontinuitete hospic oskrbe tistim uporabnikom oz. družinam, za katere bi se pokazalo, da bi jim kakovost življenja v zadnjih dnevih lahko občutno dvignili s programom hospica, ki jo izvaja druga organizacija.

V svoji zgodovini je gibanje hospic kot čuječ odgovor na različne potrebe uporabnikov oz. družin razvilo številne programe. Potrebe ljudi ob koncu življenja se naglo spreminjajo in člani družine zaradi zahtevnosti oskrbe v domačem okolju pogosto čutijo nemoč, zmanjkuje jim energije, posledično pa izgubljajo dragocen čas, ki bi ga s svojimi bližnjimi morali preživeti kakovostno, v duhu zaključevanja odnosov, sprave in ljubezni.

Hiša Ljubhospica je že začela sprejemati prve uporabnike. Trenutno so v hiši trije, v naslednjih dneh pa pričakujejo že nove sprejeme. Ker pričakujemo, da bodo nekateri uporabniki Hiše Ljubhospica lahko začutili potrebo, da življenje zaključijo doma, želimo s Slovenskim društvom hospic čimprej sprejeti dogovor, s katerim bomo vzpostavili sodelovanje med Hišo Ljubhospica in programom spremljanja na domu Slovenskega društva hospic.

Sodelovanje bi dalo velik zanos hospic gibanju v Sloveniji in stroki, največ pa bi s takšnim sodelovanjem pridobili prav uporabniki oz. družine, ki se soočajo s težkim bremenom poslavljanja. Še naprej si bodo prizadevali, da bi z društvom presegli dvome, ki so se pojavljali v obeh organizacijah, in naposled stopili na pot sodelovanja.

Dr. Marjan Sedej:

»Ko se soočamo z minljivostjo, je najboljše zdravilo človeku človek«

Foto: Tilen Rebolj

Dr. Marjan Sedej, direktor Lekarn Ljubljana in Hiše Ljubospica

Potem ko je Hiša hospica zaprla svoja vrta, je javnost presenetila odločitev Lekarne Ljubljana, da hišo oživi kot Hišo Ljubospica, ki v okviru novoustanovljenega zavoda Ljubospica nadaljuje z zagotavljanjem brezplačne 24-urne celostne hospic paliativne oskrbe bolnikom ob koncu življenja. Tovrstna hiša je pomembna za blaginjo urbanih okolij, kjer ljudje še posebej zaradi celodnevnih odsotnosti ne morejo skrbeti za svoje bližnje doma, čeprav bi si to nadvse želeli. Daje priložnost, da v domu podobnem okolju lahko nudijo ljubezen in pozornost v času, ki še preostaja. Minljivost trka na vrata vseh.

Kaj vas je povsem osebno nagovorilo, da ste si poleg vodenja Lekarne naložili tudi vodenje Ljubospica, kot je po novem ime zavodu, ki deluje v Hiši Ljubospica na Hradskega ulici? Kakšen je vaš osebni pogled na čas poslavljanja, ki je bolnikom namenjen v teh prostorih? V Lekarni Ljubljana že vrsto let uresničujemo svoje poslanstvo tudi z družbeno odgovornim delovanjem. Del sredstev, ki jih ustvarimo s trženjsko dejavnostjo, tako namenjamo za podporo delovanju različnih družbeno odgovornih organizacij, društvom ali kot pomoč posameznikom v stiski. Poslanstvo hospica me je prvič nagovorilo leta 2013, ko smo se odločili, da podpremo gibanje tudi z donacijo. Takratni Hiši hospica smo namenili 20.000 evrov. Živimo v svetu, v katerem posvečamo toliko energije prikrivanju svoje človeške ranljivosti, skrivamo se v vloge in pozabljamo, da nam

to preprečuje biti človek. V težkih časih, ko se soočamo z minljivostjo – bodisi lastno ali kot svojci, ki žalujejo za izgubo svojega bližnjega – in ko je zdravljenje zaključeno, takrat se zavemo, da je najboljše zdravilo človeku prav človek.

Kako je organizirano delo v novem zavodu in kateri sodelavci so vam pri organizaciji dela v vsebinsko oporo? Koliko prejšnjega osebja je ostalo v hiši?

Srce Hiše Ljubospica ostaja njen interdisciplinarni strokovni tim, v katerem sodelujejo vodja hiše, zdravnik, socialna delavka, farmacevt, diplomirane medicinske sestre, gospodinja, negovalke in dušebrižnik. Ta interdisciplinarnost je za zagotavljanje celostnosti oskrbe ključnega pomena, saj omogoča bolj čuječe prepoznavanje potreb uporabnikov in bolj strokoven odziv nanje. V timu so tudi prostovoljci, ki s celotnim osebjem usklajeno skrbijo za ohranjanje dostojanstva vsakega uporabnika hiše. Zelo smo veseli, da se je na naše vabilo k sodelovanju odzvalo tako veliko število ljudi z bogatimi izkušnjami s področja celostne hospic paliativne oskrbe v stacionarnem hospicu. Lahko si predstavljate, da je takih kadrov v Sloveniji res malo, sploh z ozirom na dejstvo, da imamo v državi samo en stacionarni hospic.

V čem se novi koncept vodenja hiše razlikuje od prejšnjega? Kako ste opredelili vizijo in poslanstvo Ljubospica?

Naše poslanstvo je ljudem lajšati moteče simptome bolezni in zagotavljati polnost življenja do konca. Poslanstvo izvajamo tako, da bolnikom z napreduvalno boleznijo v zadnjem obdobju življenja nudimo brezplačno 24-urno celostno hospic paliativno oskrbo. Pri delu nas vodi človekovo dostojanstvo, ki ga spoštujemo s čuječnostjo razuma in srca do človekove celovitosti, njegovega telesnega, čustvenega, družbenega in duhovnega sveta. Novost, ki smo jo uvedli, je v tem, da smo v interdisciplinarni tim vključili novega člana farmacevta. Njegovo bogato znanje s področja farmacije nam je v veliko pomoč, še posebej pa zdravniku, ki predpisuje protibolečinsko terapijo. Naša vizija je, da bi hiša predstavljala model dobre prakse hospic paliativne oskrbe za razvoj kadrov na tem področju. Ustvarili bomo pogoje za implementacijo skupnostnega interdisciplinarnega učnega modela hospic paliativne oskrbe z nastanitvami, ki bo služil kot primer dobre prakse za vso Slovenijo.

Ste prostore na novo opremili oz. kaj vse je bilo potrebno preurediti za nov začetek dela? Koga ste pritegnili k temu delu?

V sobah, v katerih bivajo naši uporabniki, je ostalo skoraj vse prejšnje pohištvo, medtem ko je bilo potrebno pisarne, delovno sobo, sejno sobo, družabne prostore, kopalnico, kuhinjo in pralnico na novo opremiti. Sanirati smo morali tudi s streho, ki je puščala. Na novo je bilo potrebno kupiti tudi vso medicinsko opremo, materiale in pripomočke, ki jih potrebujemo za delo. Zdej je vse na tem, da uporabniki hiše, njihovi svojci in navsezadnje osebe hiše to hišo naredijo dom.

Iz katerih virov Lekarna Ljubljana pokriva strošek za financiranje te dejavnosti?

Vloga Lekarne Ljubljana pri finančni podpori Hiši Ljubospica je patronatska. Hiša Ljubospica se bo morala

še naprej financirati z donacijami, te pa so po svoji naravi nereden priliv – en mesec jih je lahko dovolj za pokritje stroškov, naslednji mesec pa jih je lahko premalo – in tu nastopi vloga Lekarne Ljubljana, ki bo z delom svojega dobička iz trženjske dejavnosti prva štiri leta zagotavljala stabilnost delovanja hiše.

Po kakšnih kriterijih poteka sprejem oskrbovancev, je sprejem omejen le na paciente iz Ljubljane ali gre za celotno Slovenijo, glede na to, da je to za zdaj edina tovrstna ustanova v državi?

Hiša Ljubospica je namenjena bolnikom z napreduvalno boleznijo v ob koncu življenja, s preživetveno prognozo do 6 mesecev, pri katerih se je zdravljenje zaključilo, potrebno pa je skrbno lajšanje simptomov bolezni. Hiša je edini stacionarni hospic v državi in prav je, da je njena oskrba brezplačno dostopna pomoči potrebnim ljudem iz vseh krajev Slovenije. Le v izjemnih primerih, ko se bo za isto mesto potegovalo več kandidatov za sprejem, takrat damo prednost tistim, ki prihajajo iz občin, kjer ima Lekarna Ljubljana svojo izpostavo. Postopek se začne tako, da kandidat za sprejem izpolni vlogo za sprejem, njegov zdravnik pa poda zdravniško mnenje. Oba obrazca sta dostopna na spletnem mestu ljubospica.si/sprejem. Po prejetju obrazcev z izvidi brisov za ESBL in MRSA se nato po potrebi odločimo za obisk kandidata in sklic družinske konference. Na podlagi zbranih podatkov se nato komisija odloči o sprejemu. Vse kriterije podrobneje določa pravilnik o sprejemih.

Boste v prihodnje širili dejavnost hospica tudi z odpiranjem novih hiš?

Ker se prebivalstvo v državi stara in bo potrebnih po celostni hospic oskrbi vedno več, bi morala Slovenija do leta 2020 po nacionalnem programu o paliativni oskrbi imeti vsaj tri stacionarne hospice. Edinega, ki je bil še do nedavnega devet mesecev zaprt, imamo v Ljubljani. Kje bo naslednja hiša in če se bomo zanj lahko odločili, o tem je za zdaj še prezgodaj govoriti.

Kako sodelujete s Slovenskim društvom Hospic in kaj vse pričakujete od sodelovanja s člani, ki se že dolga leta posvečajo spremljanju umirajočih?

Lekarna Ljubljana je konec februarja vnovič podprla gibanje hospica, tokrat z donacijo 30.000 evrov Slovenskemu društvu hospic. Zavedamo se, da se poslanstvo tega plemenitega gibanja ne odraža samo v obliki 24-urne celostne hospic paliativne oskrbe, ki se izvaja v Hiši Ljubospica, ampak tudi v programih, ki jih že vrsto let predano izvaja Slovensko društvo hospic. Slovenskemu društvu hospic smo ponudili sodelovanje zlasti pri zagotavljanju kontinuitete hospic oskrbe tistim uporabnikom oz. družinam, za katere bi se pokazalo, da bi jim kakovost življenja v zadnjih dnevih lahko občutno dvignili s programom hospica, ki jo izvaja druga organizacija. Pričakujemo namreč, da bodo nekateri uporabniki Hiše Ljubospica začutili potrebo, da življenje zaključijo doma, zato si bomo prizadevali sprejeti s Slovenskim društvom hospic dogovor, ki bi vzpostavil sodelovanje med Hišo Ljubospica in programom Slovenskega društva hospic Spremljanje na domu.

Dobrodošli v Infotočki 65+ in za osebe z oviranostmi

Foto: Nik Rovar

V prostorih Informacijske pisarne na Mačkovi ulici 1 je župan Zoran Jankovič odprl Informacijsko točko 65+ in za osebe z oviranostmi, kjer starejši in ovirani lahko dobijo osnovne informacije o storitvah in dejavnostih, ki so jim na voljo v Mestni občini Ljubljana.

8. marca 2016 je v prostorih Informacijske pisarne na Mačkovi ulici 1 župan Zoran Jankovič odprl Informacijsko točko 65+ in za osebe z oviranostmi, ki je namenjena starejšim meščankam in meščanom ter osebam z oviranostmi, kjer bodo lahko pridobili osnovne informacije o storitvah in aktivnostih, ki so jim na voljo v Mestni občini Ljubljana (MOL). Pobudo za ustanovitev Informacijske točke 65+ in za osebe z oviranostmi je podal Svetniški klub DeSUS. Gre za pilotni projekt, prvi v Sloveniji, ki bo nudil skupek informacij za starejše in osebe z oviranostmi na enem mestu.

Mestna občina Ljubljana že zdaj redno izvaja dejavnosti za starejše in osebe z oviranostmi, ki jih lokalnim skupnostim v Sloveniji nalaga nacionalna zakonodaja, kot na primer:

- (do)plačevanje oskrbe v institucionalnem varstvu,
- zagotavljanje mreže javne službe za pomoč družini na domu,
- financiranje pravice do izbire družinskega pomočnika,
- zagotavljanje primarnega zdravstvenega varstva za vse skupine prebivalcev itd.

Poleg tega Mestna občina Ljubljana prek rednih letnih javnih razpisov, ki niso zakonska obveznost, izdatno podpira tudi številne druge aktivnosti, programe in projekte. Ti starejšim in osebam z oviranostmi v MOL nudijo raznovrstne oblike podpore in pomoči za samostojnejše in kvalitetnejše življenje v domačem okolju, pogoje za družabništvo, izobraževanje ter udejstvovanje v športu in kulturi. Njihova ponudba oziroma vsebine pomembno

dopolnjujejo storitve javnih služb, večinoma jih izvajajo nevladne organizacije, nekatere pa tudi državni in občinski javni zavodi, kot so na primer brezplačni računalniški tečaji, tečaji tujih jezikov, pomoč in svetovanje svojem pri demenci, o stanovanjski preskrbi, dnevnih centrih aktivnosti, športnih in kulturnih dejavnostih.

Seveda pa so dobrodošli v pisarni vsi starejši in osebe z oviranostmi, ki imajo kakršnokoli težavo ali pobudo v okviru Mestne občine Ljubljana, saj Info 65+ deluje pod okriljem Kabineta župana oziroma njegovega Odseka za pobude občanov.

Infotočka za 65+ in za osebe z oviranostmi bo sprva odprta ob ponedeljkih in petkih od 10. do 14. ure in ob sredah od 12. do 16. ure, nadaljevali pa bomo v skladu s potrebami, ki se bodo sčasoma izkazale. Vljudno vabljeni.

ENAKOPRAVEN DOSTOP DO ENOTNEGA DIGITALNEGA TRGA IN SPLETNIH JAVNIH STORITEV ZA 150 MILIJONOV STAREJŠIH V EVROPI

Marjan Sedmak

Mestna občina Ljubljana je *Infotočko 65+* odprla v trenutku, ko se ministri držav članic EU, zadolženi za digitalizacijo, pogajajo o vsebini in dosegu evropske direktive glede dostopnosti spletnih strani tako imenovanih organov javnega sektorja (*public sector bodies*), sprejete že decembra 2012. Na tokratnih pogajanjih ministri v Evropskem svetu razpravljajo o vrsti izjem, za katere pa so zlasti evropske nevladne organizacije, ki zastopajo ranljive skupine evropskih državljanov, mnenja, da utegnejo kratiti dostopnost do digitalnih storitev milijonom ljudi. Gre za 80 milijonov državljanov EU s posebnimi potrebami ter za 150 milijonov starejših. Vsem tem bi morala Evropska unija zagotoviti enakopraven dostop do enotnega digitalnega trga (*digital single market*) in spletnih javnih storitev. Enakopravnost pri dostopu do informacij je vsajena tudi v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidnih oseb (UNCRRDP). Evropske humanitarne nevladne organizacije zato zagovarjajo stališče, da bi omejevanje dostopa do spletnih storitev ranljivim osebam

kratilo njihove človekove pravice, omejevalo njihovo polno udeležnost v družbi in jih izrivalo iz družbenega tkiva. Gre za področje, ki ga države članice EU urejajo na različne načine, to stanje pa naj bi presegle tako, da bi iz direktive izločili prav vse izjeme, ki so lahko podlaga za diskriminacijo ranljivih skupin. Seveda sodijo v ta okvir tudi drugi ukrepi, med njimi prizadevanje za razvoj takšne programske opreme, ki je primerna za vse uporabnike (*design for all*), in pa zagotavljanje podpornih točk, zlasti takšnih, ki ranljivim skupinam in starejšim omogočajo tudi vstop v e-upravo.

Info točka 65+ je zasnovana kot podpora prav tem ranljivim skupinam. Glede na širjenje digitalizacije ima zato velik potencial, ki ga bo treba razvijati prožno in glede na potrebe. V zadovoljstvo nam je, da je glavno mesto Slovenije tudi na tem področju opravilo nekaj pionirskega dela.

Kakšno starost si želimo zase? Bomo lahko uživali v znanem okolju, vonjih in obkroženi s svojimi predmeti in ljudmi ali bomo nemočni gledali v neznane oči in se prepuščali njihovim dotikom? Koliko medicine naj bo na koncu naše poti? Je varnost res edino, kar si želimo v svoji starosti?

O tej temi so 13. aprila v Cankarjevem domu z moderatorko **Manco Košir** poglobljeno razpravljali: profesorica Fakultete za socialno delo **dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič**, strokovnjakinja za paliativo **Urška Lunder, dr. med., Renata Roban**, predsednica Slovenskega društva hospic, **dr. Vili Kovač**, strokovni direktor Onkološkega inštituta, **dr. Božidar Voljč**, predsednik komisije za medicinsko etiko, in **dr. Zvezdan Pirtošek**, predstojnik Kliničnega oddelka za bolezni živčevja Nevrološke klinike.

Živimo dlje in bolje kot kadarkoli prej. Hkrati pa je znanstveni napredek staranje in umiranje preoblikoval v medicinski kategoriji, pri katerih imajo glavno vlogo profesionalni zdravstveni delavci. Še pol stoletja nazaj je večina ljudi umrla doma, v domačem okolju in med znanimi, ljubimi osebami. Danes je doživljanje visoke starosti in umiranja premaknjeno v bolnišnice in domove za starejše. Kot minljiva, umrljiva bitja se moramo spopadati z omejitvami, ki nam jih postavljajo telesna zgradba, naši geni, celice, tkivo. Zmogljivosti sodobne znanosti so temeljito predrugačile človeško življenje. Sodobna medicina nam je sicer dala neverjetno moč, da se upiramo tem omejitvam; vse bolj premaguje boleznin in kljubuje smrti. Toda ko je slovo neizogibno, je neredko oropano človečnosti, ker nam gre bolj za trajanje življenj kot za kakovost.

Ugledni ameriški kirurg in pisatelj **Atul Gawande** v izjemnem delu *Minljivost* obravnava starost, ki smo jo v sodobni družbi uspešno potisnili v domeno medicine in bolnišnic, čeprav še zdaleč ni bolezensko, ampak naravno stanje. Staranje nam predstavi z vidika starejših, osredotoča se na njihova občutenja in želje. Na podlagi lastnih izkušenj, zgodb iz domačega in profesionalnega okolja, razmišlja o tem, kako sprejemati starane in kaj je treba spremeniti v naši miselnosti ter socialnem in zdravstvenem sistemu, da bi se življenje izteklo kar se da kakovostno, mirno in dostojanstveno. Poudarja velik pomen paliativne in hospic oskrbe, ki sta vse bolj dejavni tudi na Slovenskem. Vodilo Slovenskega društva hospic je namreč enako Gawandovemu pogledu: »Dodajati življenje dnevom in ne dnevov življenju.«

Fabula, literature sveta 2016 v Ljubljani – Vodilna tema Prišleki

Nada Breznik

Naslovnice prevedenih knjig gostujočih pisateljev – Teofila Pančiča, Mathiasa Göritza, Ceesa Nootebooma, Juana Gabriela Vásqueza, Sjóna (Sigurjóna Birgíra Sigurðsson) – letošnje Fabule, literatur sveta v Ljubljani.

Letošnja Fabula se je začela z vrsto dogodkov po vsej Sloveniji, a uradni začetek se je zgodil v Klubu Cankarjevega doma 27. februarja. Zbrano občinstvo so nagovorili ministrica za kulturo mag. Julijana Bizjak Mlakar, direktorica Cankarjevega doma Uršula Cetinski in načelnica Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana mag. Mateja Demšič, ki je festival tudi uradno odprla. Vodilna tema *Prišleki* se je prav na ta dan ujela z deljenim mnenjem Ljubljančanov glede sprejema beguncev. Na Kotnikovi ulici so si le nekaj ur pred otvoritvijo festivala literature sveta Ljubljančani, predstavniki dveh mnenjskih skupin, tiste za in tiste proti, stali nasproti. Nekaj dni prej se je 24 pedagoških delavcev podpisalo proti namestitvi otrok brez spremstva v starosti od 10 do 14 let v dijaški dom v Kranju. V uvodnih govorih so visoke predstavnice polagale upanje v prevlado humanizma, solidarnosti in strpnosti do prebežnikov, migrantov in prišlekov, ki so tukaj in zdaj ujeti nekje na pol poti do miru in boljšega življenja. Ali so besede piščalih in razmišljajočih, humanitarno usmerjenih posameznikov dovolj glasne, dovolj brane, da lahko vplivajo na umirjanje nestrpnosti ne le v Sloveniji, temveč tudi v Evropi in drugod po svetu?

Pogledi na vzroke in posledice begunske krize

Peter Vermeersch, esejist in profesor politologije na univerzi v Leuvnu v bližini Bruslja, je posebej za Fabulo napisal esej *Nočni popotniki*. V njem je zapisal: »Kako ne postaneš nočni popotnik? ... Roditi se moraš na kraju, kjer lahko preživiš. Nekje, kjer tvojega krika ne preglasi odjek bomb. Vsakdo, ki obstaja, ima srečo, da se je rodil. Nima pa vsakdo, ki živi, sreče, da se je rodil na kraju in v času, ki ju ne zaznamuje nasilje.« Prav on je na okrogli mizi *Barbari pred vrati* zagovarjal stališče, da se je potrebno pri reševanju begunske krize osredotočiti na posamezne zgodbe in usode, in ne posploševati, kar se pre pogosto dogaja. Drugi ugledni udeleženci – **Igor Štiks**, pisatelj in esejist, **Jean-Claude Milner**, francoski filozof, lingvist in esejist, **Teofil Pančič**, srbski novinar, kolumnist in kritik, **Srečko Horvat**, hrvaški filozof in publicist, in filozofinja **Alenka Zupančič Žerdin** so predstavili vsak svoj pogled na vzroke in posledice begunske krize. Francoski filozof je opozoril, da je imajo vrata (ograja) dve strani, zaprta vrata pa proizvajajo barbare na obeh straneh. Barbarizem se namreč kaže prav v reakcijah na begunce, ki jim ne priznavamo sposobnosti mišljenja in govora. Spregovorili so o geopolitičnih (Horvat in Milner) in ekonomskih vzrokih vojne in krize. Alenka Zupančič Žerdin je menila, da bi morali razprave o multikulturalnosti, tolerantnosti in strpnosti preusmeriti v debate o ekonomskih in sistemskih razlikah. Na vprašanje iz občinstva, kaj se torej Evropi obeta, je bil odgovor: »Vojna«.

O pomoči travmatiziranim otrokom beguncev v Kinoteki

Če je v Klubu Cankarjevega doma po okrogli mizi med občinstvom obvisel občutek brezizhodnosti, je pogovor v Kinoteki z našo psihiatrinjo **prim. dr. Anico Kos Mikuš** in sociologinjo ter znanstveno svetnico na Inštitutu za

izseljenstvo in migracije ZRC SAZU **dr. Mirjam Milharčič Hladnik** nakazal, da življenje in razmere zahtevajo takojšnje ukrepanje in akcijo. Prim. dr. Anica Mikuš Kos, ki je številnim travmatiziranim otrokom po vsem svetu pomagala premagovati stiske, je po sodelovanju na Fabuli spet odpotovala na eno svojih humanitarnih misij. Ko je komentirala proteste v Sloveniji proti zaščiti in namestitvi beguncev, je rekla: »Ne razumem, preprosto mi je hudo. Kljub temu verjamem, da se v Slovencih pod površjem skriva neko socialno tkivo, ki je pripravljeno pomagati.« In je našela vrsto svetlih izjem. Tudi dr. Mirjam Milharčič Hladnik, v pogovoru sprva ogorčena in kritična, je poudarila, da ne smemo spregledati sprejetosti beguncev in metod, ki jih šole in pedagoški delavci v Kopru, Idriji in drugod že izvajajo, da bi otrokom beguncem, ki potrebujejo strukturiran čas, učenje, domače naloge, omogočile postopno rehabilitacijo in normalno otroštvo. Kot vzor sta omenili begunsko šolo, ki smo jo imeli v času zadnje vojne.

Po pogovoru je sledila projekcija filma *Čakajoč na srečo* mavretanskega režiserja Abderrahmana Sissaka. To je bila priložnost, da izostrimo svojo občutljivost, da se poglobimo, denimo v oči dečka, ki odraša v puščavi, v svetu, zreduciranem na preprosto preživetje in maloštevilne socialne stike, ob ostarelem dedku, edino osebo, ki ga uči samostojnosti, ki ga vzgaja in ima rad in ki ve, da ga bo moral kmalu zapustiti. Prizor, ko odide iz njunega skromnega doma s svetilko v roki, si poišče ležišče v pesku in umre, in slika dečka, ki sam sedi ob obali morja in zre v daljavo, se neizbrisno vtisneta v spomin.

Gostujoči pisatelji in njihova dela

Iz pogovorov z gostujočimi pisatelji smo razbrali, da so sami pogosto nomadi, popotniki, ki potujejo, da bi odkrivali svet, da se v kakšno tujo državo včasih umaknejo, da bi lahko v miru pisali, da vanjo tudi pobegnejo iz lastne domovine, če v njej nimajo pogojev za življenje in delo. Zanimivo je bilo slediti

njihovim živim pripovedim, osebnim zgodbam, prislunhiti odlomkom iz njihovih del v izvorniku in kasneje v prevodu. Fabula je slovensko prevodno literaturo obogatila s petimi izvrstnimi deli.

Mathiasa Göritza in njegov roman *Sanjači in grešniki*, ki ga je prevedla Sovretova nagrajenka Mojca Kranjc, je predstavila filozofinja in novinarka Jela Krečič Žižek, odlična poznavalka filmske umetnosti, ki je tema tega romana, pisanega v obliki dolgega, večkrat prekinjenega intervjuja med ostarelim in bolnim filmskim producentom in mladim novinarjem, ki naj bi svojemu uredništvu prinesel senzacionalno zgodbo. Senzacije kar noče in noče biti, zato pa se razgrinja zanimiva pripoved o ozadjih, spletkah, glamurju in močvirju filmskega sveta in o odnosu med spraševalcem in spraševancem, ki se poraja med Cannesom, Benetkami, Ferraro in majhnim obmorskim mestecem Sperlango v bližini Rima, odnosom, ki izpisuje vzporedno zgodbo.

Nizozemskega pisatelja **Ceesa Nootebooma** in njegov *Raj izgubljeni* v prevodu Mateje Seliškar Kenda je predstavila in pogovor vodila Polona Balantič. Roman je nastal pred desetimi leti in ima dva navidez ločena dela. Na eni strani zdravljenje travmatične izkušnje mlade Brazilke Alme na potovanju v Avstralijo in na drugi literarnega kritika srednjih let Erika v zdravilišču v Avstriji. Njuno naključno srečanje v zdravilišču ni prvo, veže ju spomin na skupno doživetje v Avstraliji.

Teofila Pančiča in njegovo *Alejo Viktorja Bubnja* v prevodu Tomaža Gerdine je vodil Mitja Čander. Gre za zbirko esejev, ki jih je po besedah avtorja v knjigo zložil, ji tako dal potrebno dramaturgijo in ji izbral naslov urednik Nenad Rizvanović. In tako se lahko v njej kot po aleji sprehodimo od začetka do konca in kot v prekinjani vrsti izložb spremljamo osebno zgodbo avtorja, ki raste in zori v obdobju razkranjanja domovine, v obdobju stopnjujočih se norosti in grozot in pri tem odkriva, kako se zgodovina ponavlja.

mestu literature

Strip *Pismo Adni* vizualne umetnice Samire Kentrić.

Tudi **Juan Gabriel Vásquez** v svojem romanu *Zvok stari, ki padajo* piše o vojnih razmerah, povzročenih iz povsem drugih razlogov v svoji državi Kolumbiji, strahu, likvidacijah in eksplozijah, ki jih izvajajo predstavniki narkomafije, usodah ljudi, ki jih močan imperij preprodajalca mamil Pabla Escobarja zaplete v svoje mreže in tragično poseže v njihova življenja. O tem napetem romanu se je z njegovim avtorjem pogovarjal Aleš Šteger, roman sta prevedli Kristina Koritnik in Tina Podržaj.

Zaključek literarno-umetniškega dela festivala je izzvenel v predstavitvi dveh novel islandskega pisatelja **Sjóna (Sigurjóna Birgira Sigurðsson)** *Modra lisica* in *Fant, ki ga ni bilo*, ki sta natisnjeni v eni knjigi, zanimivi, oblikovno privlačni in inovativni izdaji Cankarjeve založbe. Razgovor je vodil Dražen Dragojević, noveli je prevedla Anja Golob. Deli, ki prihajata iz nam tako tujega sveta, imata magično privlačnost, močno izraznost, ki zapelje v pripoved o lovcu in lisici, o zlorabljenem dekletu z downovim sindromom (v začetku leta 1883) in o zlorabljenem šestnajstletniku, ki je obseden z gledanjem nemih filmov v letu 1918, ko v Reykjaviku kosi španska gripa.

Spremljajoči dogodki Fabule

Letošnja Fabula je imela na programu še vrsto drugih dogodkov, med njimi predavanje francoskega filozofa Jean-Clauda Milnerja z naslovom: *1938, 1953, 1968, tri točke preobrata v Lacanovi konceptualni evoluciji*, pogovor o akademskih nomadih z Majo Petrovič Šteger in Srečkom Horvatom, pogovor med ustvarjalcema Miho Mazzinijem in Evo Matjaž ter ekonomisti in raziskovalci na temo *Kultura - Umetniški užitki - ekonomski učinki*. Mlada Fabula je izvedla striparsko delavnico in natečaj za grafit, ki so ga mladi risali v Trnovem. Odlično izhodišče je predstavljal roman v sliki in besedi *Pismo Adni* vizualne umetnice Samire Kentrić. Predstavila ga je v kavarni Pritličje. V Kinoteki je bila še ena projekcija filma *Plesalka v temi* in še en pogovor z vsestranskim Sjónom, pesnikom, pisateljem, scenaristom in libretistom.

Srečanje partnerjev evropskega projekta ELit (evropska virtualna literarna hiša) je potekalo v hostlu Celica. V galeriji Fotografija je bila odprta fotografska razstava portretov in fotografij grobov pesnikov in pisateljev fotografije Simone Sessen, soproge gostujočega pisatelja Ceasa Nootebooma iz njunega skupnega dela *Tumbas (Grobovi)*. Galerija Društva likovnih umetnikov Ljubljane je bila prizorišče dveh zanimivih pogovorov o branju in knjigah. Vodila jih je Tina Košir Mazi, ki se je pogovarjala z igralcem Markom Mandičem in novinarko in pisateljico Vesno Milek. Vsekakor pa moramo omeniti tudi finale proznih mnogobojev v kavarni Moderna v moderni galeriji z branjem kratkih zgodb finalistov in podelitvijo glavne nagrade zmagovalcu Zoranu Kneževiću. - Dogodki so bili vseskozi odlično vodeni, organizatorji so na koncu z zadovoljstvom prešteli udeležence. Producentka in organizatorica festivala je bila Beletrina, zavod za založniško dejavnost, festival pa sta sofinancirali Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za knjigo.

PREŠERNIANA

DR. MARTINA ŽNIDERŠIČA,

DAR SLOVANSKI KNJIŽNICI

Mestna knjižnica Ljubljana - Slovanska knjižnica je 15. marca letos nadgradila svoj bibliografski fond z obsežno in raznoliko zbirko knjižnih, revijalnih, časopisnih in drugih enot, ki se posredno ali neposredno navezujejo na življenje in delo našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna, ki jo je knjižnici poklonil prof. dr. Martin Žnideršič. Čeprav Slovanska knjižnica že doslej v svojem fondu hrani veliko Prešernovih znamenitih in dragocenih del, prvotiskov, denimo tudi redke rokopis Ernestine Jelovškove *Spomini na Prešerna* iz leta 1883, je zbirko, ki je enkratno odraz zbirateljevega skoraj vseživljenjskega bibliofilskega delovanja, z veseljem uvrstila na svoje police. Zbirko hrani v čitalniškem prostoru kot ločeno zbirko (corpus separatum) z naslovom *Prešerniana dr. Martina Žnideršiča*.

Prof. Martin Žnideršič, doktor znanosti s področja založništva, pisatelj strokovnih člankov, novinar, urednik, predavatelj, v Sloveniji in po svetu znan kot zavzet bibliofil oziroma zbiralec knjig, je Mestni knjižnici Ljubljana nedavno poklonil svojo bogato zbirko miniaturnih knjig. Zbirka šteje približno 3000 knjižnih enot iz 57 držav in je ena največjih tovrstnih zbirk v Srednji Evropi. Kmalu zatem je Mestni knjižnici poklonil še popolno zbirko miniaturnih knjig vojvodinskega likovnega umetnika Károlyja Andruška. Tema dvema zbirkami se je zdaj pridružila še njegova *Prešerniana*, ki jo je zastavil že zelo zgodaj, v času, ko je zaključeval svoje šolanje na gimnaziji in ki šteje danes nad štiristo raznovrstnih enot.

Temeljni del zbirke zavzemajo seveda objave Prešernovih pesmi v časopisih, revijah, samostojnih knjigah, antologijah. Med izstopajočimi knjižnimi izdajami, kjer Prešernovi pesniški govorniki prisluhnejo in sledijo tudi zlahtne poteze likovne umetnosti, naj omenimo serijo treh knjižic *Ilustrirana dela Franceta Prešerna*, ki jih je leta 1940 in 1941 izdala Bibliofilska založba v Ljubljani z naslovom *Strúnam, Deklétam in Pod óknam*. Zbirka zajema veliko bibliofilskih numeriranih izdaj, mnoge med njimi nosijo tudi zanimive vpise, posvetila in druge bibliofilske zanimivosti in posebnosti. Denimo Prešernove *Poezije in pisma*, ki jih je uredil Anton Slodnjak, ter njegovo biografsko študijo *Prešernovo življenje*, ugledno izdajo je priskrbelo založba Mladinska knjiga leta 1964. Pri tej nakladi je bilo sto v usnje vezanih izvodov oštevilčenih ter opremljenih z avtogramom prof. dr. Antona Slodnjaka. Knjiga iz Žnideršičeve zbirke ima številko 84. (Kot zanimivost povejmo, da je v zbirki nahaja tudi izvod številka 1 z ustreznim avtogramom, ki pa je ostal v polah oz. nevezan.)

Večji sklop *Prešerniane* zavzemajo prevodi Prešernovih pesmi v tuje jezike: albanščino, angleščino, bengalščino, bosanščino, češčino, francoščino, hrvaščino, italijanščino, kitajščino, madžarščino, makedonščino, nemščino, poljščino, slovaščino, srbsščino, ruščino, ukrajinščino in celo v esperanto. Prešernova poezija v tujih jezikih se pojavlja tako v antologijah kot v samostojnih izdajah. Slednje so včasih tudi dvojezične. Pri skupini prevodov velja omeniti tudi *Prešernove nemške sonete*, ki jih je poslovenil Alojz Gradnik in v samozaložbi izdal novembra leta 1946 v tristoletnih izvodih. Žnideršičeva *Prešerniana* hrani izvorni tipkopijski popravljenega izvoda iz leta 1953. Prešernovo podobo nam prikazujejo tudi scenarij za celovečerni film Branka Šoemna in Matjaža Kmecla *Neznosnost sreče*, smemalna knjiga nadaljevanke o Prešernovem življenju izpod peresa Francija Slaka (pet epizod na RTV Sloveniji v letih 1999 in 2000), pesnikove uglasbene pesmi ter različne pesnikove upodobitve, celo vabila na prireditve, katalogi, plakete, ekslibrisi, dopisnice, voščilnice, znamke in drugo drobno gradivo.

Delo Mestnega sveta

Poročilo o 13. seji

Fotografiji: Nik Rovan

Slovesno razglasitev Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016 je promoviral tudi novi električni vlakec urban.

Osnovna šola Polje je opremljena z novim dvigalom za invalide.

Sprejeti dokumenti

Na 13. seji MS (25. 01. 2016) so svetnice in svetniki, ki svoja stališča do posamičnih dokumentov pred sejami usklajujejo na področnih odborih, obravnavali in sprejeli vrsto dokumentov: ● Od kadrovskih predlogov so bili sprejeti sklepi, da mag. Anžetu Logarju preneha mandat člana Statutarno pravne komisije, njegovo mesto pa zasede Jernej Pavlin; v Odbor za zaščito, reševanje in civilno obrambo je bil namesto Roberta Okorna, ki mu je potekel mandat, imenovan Pavel Klavš; v Svet vrtca Vrhovci so bile imenovane Barbara Japelj Pavešič, Leposava Jovanič in Dijana Južnič; v Svet OŠ Martina Krpana so za predstavnico MOL imenovali Nino Miklavčič namesto Sanje Ajanović Hovnik, ki ji je mandat prenehal; v Svet OŠ Milana Šušteršiča je bila za predstavnico MOL imenovana Saša Valentin Jančigaj namesto Darje Leskovec Pešovski, ki ji je mandat prenehal; v Svet Srednje ekonomske šole Ljubljana je bil za predstavnika MOL imenovan Igor Koprivnikar; v Svet JZ Šport Ljubljana so bili kot predstavniki MOL imenovani dr. Marta Bon, Marko Kolenc, Klemen Žibert, kot predstavnik izvajalcev letnega programa pa mag. Janez Sodrznik; v svet Gasilske brigade Ljubljana je bil kot predstavnik uporabnikov oz. zainteresirane javnosti imenovan Tone Podobnik namesto Roberta Okorna, ki mu je mandat prenehal; v Svet JZ Turizem Ljubljana je bila kot predstavnica MOL imenovana Ida Medved namesto mag. Anžeta Logarja, ki mu je mandat prenehal; MS MOL je dal tudi soglasje k imenovanju dr. Zorana Pavlovića za direktorja JZ Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana; Mariji Valenčak pa pozitivno mnenje h kandidaturi za ravnateljico OŠ Ledina; za direktorico JZ Mednarodni grafični likovni center je bila ponovno imenovana Nevenka Šivavec. Sprejeti so bili še naslednji dokumenti in sklepi: ● Amandma Odbora za urejanje prostora: izboljšanje javnega potniškega prometa, načrtovanje, izvedba varnih šolskih poti za pešce in kolesarje, uvedba linij z električnimi avtobusi; ● Predlog Sklepa o dopolnitvi podglavlja Strateško izhodišče: kakovostna nadgradnja že urbaniziranih območij pomeni tudi celovito

obnovo stavbnega fonda (posameznih stavb in skupnih stavb) in javnih površin, ki vključuje tudi energetska in protipotresno sanacijo; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog Trajnostne urbane strategije Mestne občine Ljubljana 2014 s prilogami skupaj s sprejetimi amandmaji; ● Amandma Odbora za urejanje prostora: četrti člen Predloga za 3. odstavek 3. g člena (pogoji za oblikovanje zunanjih površin) se spremeni tako, da se glasi: »Na jugozahodnem delu območja je treba urediti otroško igrišče«; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme Predlog Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta otok VS 103-Murgle, 4. faza; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme Predlog Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu 115 Dunajska–Vodovodna skupaj s sprejetim amandmajem; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme Poslovni načrt družbe JP Ljubljanska parkirišča in tržnice za leto 2016; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme Poslovni načrt družbe Žale javno podjetje za leto 2016; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme Predlog Akta o dopolnitvi Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Žale javno podjetje; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o pozitivnem predhodnem soglasju o strategiji Lutkovnega gledališča Ljubljana za obdobje 2016–2020; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju o strategiji Festivala Ljubljana za obdobje 2016–2020; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju o Strategiji Slovenskega mladinskega gledališča 2016–2020; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o soglasju Javnemu zavodu Lekarna Ljubljana k nakupu poslovnih prostorov za lekarno v Cerknici; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o povečanju vrednosti namenskega premoženja in kapitala Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog sklepa o določitvi višine odpusta dolgov v vrtcih in osnovnih šolah; ● Predlog Sklepa, da MS MOL sprejme predlog poslovnega načrta Tirna vzpenjača 2016.

Glavni poudarki razprav na 13. seji Mestnega sveta

Na 13. seji so na predlog Svetniškega kluba SDS razpravljali o umiku 5. točke s predlaganega dnevnega reda z naslovom Predlog trajnostne urbane strategije Mestne občine Ljubljana 2014–2020 (TUS-MOL), in sicer zaradi pomanjkljivo pripravljene strategije. Uvodno razpravo so začeli z vprašanjem o pitni vodi v vasi Javor, kjer je nekatera gospodinjstva še vedno nimajo. MOL je že doslej vložila veliko truda in sredstev, da bi na tem območju izboljšala neoporečnost pitne vode, saj projektantsko reševanje problematike oskrbe s pitno vodo zahodnega dela naselja Javor sega že v leto 1998. Krajan, ki zajemajo vodo iz lokalnega vodovoda Žagarski vrh, s katero se oskrbuje več kot 20 gospodinjstev, še vedno poročajo, da je njihova voda oporečna. Letos bo na strokovnih podlagah izdelana dokumentacija identifikacije investicijskega projekta za 1 kilometer trase povezovalnega voda med Ravnim Brdom in 75-kubičnim vodohranom Javor vas. V celoti bo poskrbljeno tudi za novozgrajeno traso vodovoda Žagarski vrh z novimi hišnimi priključki za približno 200 hiš na Žagarskem vrhu.

Svetniki so odprli tudi razpravo o vključevanju članov opozicije v delo svetov, saj bi po mnenju nekaterih lahko predstavnik opozicije v tako zastopnem svetu veliko prispeval k razpravi, ki bi bistveno bolj pripravila izhodišča za razprave, ki jih potem obravnava Mestni svet. Predlagali so, da bi bile zasedbe v svetih zavodov bolj pluralne, tako da bi vsaj eno mesto v nadzornih svetih pripadalo formalni ali neformalni opoziciji, se pravi ljudem, ki jih ne veže niti koalicijska pogodba niti podpora županovim projektom. V tem kontekstu so izpostavili poslanstvo in vizijo JZ Šport Ljubljana, tj. ohranitev in izboljšanje obstoječega stanja športnih objektov in kakovostnejše načrtovanje mreže športnih objektov v Mestni občini Ljubljana ter zagotavljanje izvajanja kakovostnih programov in pogojev za razvoj športa otrok in mladine. Večina jih je bila mnenja, da so za uresničitev zadanih ciljev potrebne nove, sveže ideje, ki bi

Fotografiji: Dunja Wedam

Spomenik Maks Fabianija kiparja Mirsada Begića pred slovesnim odkritjem, ki ga je 8. aprila preprečilo slabo vreme.

Prenavljanje mostu čez Gradaščico.

jih lahko kompetentno obravnavali v svetih posameznih zavodov. Pohvalili so izgradnjo športnih otokov po posameznih četrtnih skupnostih in kritizirali propadanje Plečnikovega stadiona in krčenje sredstev za športne programe predšolskih in šoloobveznih otrok. Opozorili so, da za program plavanja ni več predvidenega brezplačnega avtobusnega prevoza do bazenov.

Nadalje so se svetnice in svetniki posvetili Trajnostni urbani strategiji, za katero je v okviru državnega proračuna za Slovenijo namenjenih 117 mio €, ki jih bo za vse projekte trajnostne urbane strategije mogoče začeti koristiti v letu 2017. Poudarili so, da je pri tem ključno, da so prostorske naložbe celovite in da imajo več virov financiranja, torej bodisi strukturne sklade, kohezijski sklad, kredit Evropske investicijske banke, državni, občinski, pa tudi zasebni proračun. Pojasnili so, da gre pri Trajnostni urbani strategiji za opredelitev specifičnih družbenih, gospodarskih, okoljskih in povezanih prostorskih ciljev, za opredelitev vizije in strateških ciljev razvoja mesta. Dodali so, da je bila že leta 2007 pripravljena Vizija Ljubljana 2025, ki je temeljni razvojni dokument, iz katerega izhaja občinski prostorski načrt, strategija varstva okolja, prometna politika; ob tem so upoštevanji tudi posamezni regionalni poudarki. Svetniki so menili, da je treba v okviru strategije opredeliti probleme na povezan način, kar pomeni, da je potrebno iz operativnega programa kohezijske politike izvajati cilje najmanj dveh prednostnih osi. Izrecno so poudarili, da je pri tem ključnega pomena nabor finančno ovrednotenih in ocenjenih celostnih urbanih projektov, ki jih mesto za izbrano območje predlaga za sofinanciranje. Nekateri svetniki in svetnice so bili kritični do pomanjkljivega pristopa k reševanju demografske problematike v okviru Trajnostne urbane strategije, pa tudi do reševanja onesnaženega zraka v Ljubljani. Medtem ko je osnovni cilj trajnostne mobilnosti zmanjševanje prometa v mestu in posledične onesnaženosti ter emisij toplogrednih plinov, pa je po drugi strani v načrtu umeščanje novih parkirnih hiš v strogem centru mesta, kot sta Parkirna hiša pod Tržnico in projekt Parkirna hiša Tobačna. Slišati je bilo mnenje, da bi morala prometna politika temeljiti na izrabi drugih potencialov – pešhoje, kolesarskega prometa – in spodbujati prenovo javnega potniškega prevoza ter umiritev cestnega motornega prometa. Nekaj pomislekov je bilo izrečenih tudi glede sanacije številnih gradbenih jam in napol zgrajenih stavb, ki kazijo podobo mesta; nekatere od njih že desetletje samevajo; so namreč v lasti zasebnih investitorjev.

Nato se je razprava dotaknila opredelitve in izvedbe posameznih projektov v okviru Trajnostne urbane strategije – predvsem tistih, ki imajo poleg prostorskega vpliva in upoštevanja okoljskih pogojev tudi pozitiven vpliv na družbo

in gospodarstvo in so zanje predvidena evropska kohezijska sredstva. Izrečena je bila kritika, da se med tovrstnimi projekti najpogosteje omenjajo Rog, Cukrarna in kopališče Ilirija, medtem ko manjkajo predvsem infrastrukturni projekti ali pa kot takšni niso natančno opredeljeni. Nekateri svetniki so poudarili nujnost po opredelitvi številnih drugih projektov, ki se prav tako sofinancirajo iz evropskih kohezijskih sredstev, in sicer ureditev infrastrukture v Mednem, na Rašici, v Gameljnah, Sostrem, na Rudniku in v nekaterih drugih četrtnih skupnostih. Opozorili so še na potrebo po celoviti strateški protipoplavni varnosti in načrtovanju le-te ter na problem prometne kanalizacijske infrastrukture v občini. Nekateri so menili, da bi bilo lahko veliko projektov začrtanih nekoliko bolj ambiciozno in da bi lahko povečali število parkirnih P+R, kar bi prispevalo k boljši kakovosti zraka v mestu. Posameznim kritikam so sledile tudi pohvale, zlasti za ukrepe trajnostne mobilnosti, kompaktnega mesta, umik cestnega tranzitnega tovornega prometa na železnice, posodobitev železniškega omrežja in javnega prevoza, obnovo železniških postaj v regiji, razvoj in posodobitev železniškega omrežja z navezavo do letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, preselitev dnevnik migrantov z osebnimi vozili na druge oblike prevoza itd.

V nadaljevanju razprave so nekateri svetniki ponovno izrazili potrebo po večjem upoštevanju pobud četrtnih skupnosti pri reševanju infrastrukturne problematike. Pri tem so opozorili predvsem na potrebo po izgradnji malih čistilnih naprav v skupnostih, ki imajo še vedno težave s pitno vodo in za katere bi Mestna občina lahko prispevala subvencije. Slišati je bilo tudi mnenje, da bi bilo potrebno v prihodnje v okviru zastavljenih ciljev glede policentričnega mesta in enakomernega razvoja predvidena sredstva tudi enakomerno vlagati v posamezne četrtne skupnosti.

Nato so se mestne svetnice in svetniki lotili razprave o Predlogu Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejemu zazidalnega načrta za zazidalni otok VS 103 – Murgle IV. faza. V okviru načrta je predvidena gradnja 15 atrijskih hiš v 4 nizih, poleg že zgrajenega pa še 2 niza garažnih objektov in na jugu otroško igrišče v skladu z določbami OPN, ki v takem naselju zahteva ureditev otroškega igrišča. Na tej točki so posebej poudarili, da je skladno z zazidalnim načrtom na tem območju potrebno zgraditi komunalno infrastrukturo, urediti cesto Pod jeseni, zasaditi drevored, zgraditi glavne plinovode, urediti 2 ekološka otoka in javne pešpoti znotraj obravnavanega območja.

Večina svetnic in svetnikov je soglašala, da je poslovni načrt Družbe Javna parkirnišča in tržnice d.o.o. za leto 2016 pripravljen dosledno. Nekaj pomislekov je bilo glede

namembnosti in sprememb vsebin v Plečnikovih arkadah, kjer je v načrtu intenzivna poslovna dejavnost; izražen je bil pomislek glede ustreznosti tehničnih normativov samega objekta. Veliko kritičnega odziva pa je bilo slišati glede načrtovane gradnje Parkirne hiše pod Tržnico, čemur nasprotuje tudi civilna iniciativa.

V okviru razprave so se nato dotaknili poslovnega načrta družbe Žale Javno podjetje d.o.o. za leto 2016, ki si je kot enega osrednjih ciljev zadala zanesljivo in kakovostno izvajanje gospodarske javne službe, zagotavljanje enakega standarda na vseh pokopališčih, ne glede na velikost, oddaljenost ali lokacijo. Svetnice in svetniki so ga večinsko podprli in pohvalili ter obenem poudarili, da je v pripravi nov zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti, ki odpira vprašanje, ali bo nova zakonodaja omogočila privatizacijo pokopališke dejavnosti v Ljubljani. V tem primeru se odpira vprašanje, ali bodo Žale kot javno podjetje kos cenovnim pritiskom ali pa bodo zaradi konkurence primorani zvišati pristojbine. Izrečeni so bili tudi predlogi glede zagotavljanja večje varnosti na pokopališčih, predvsem zaradi številnih kraj in oskrunjenih grobov, o skrbi za starejše občane, za katere bi bilo potrebno nameniti večje število klopč, in o postavitvi pitnikov za ptice.

V nadaljevanju razprave so svetnice in svetniki podprli strategijo Lutkovnega gledališča Ljubljana za obdobje 2016–2020, v okviru katere se na organizacijski ravni lotevajo bolj enakomerne obremenitve zaposlenih na način manjših mobilnih projektov kulturno-umetnostne vzgoje; ukrep je v skladu s predlogom nove strategije na področju kulture MOL. Želijo se nekoliko bolj posvetiti kakovosti osnovne dejavnosti, da bi lahko več igrali v matični hiši, na gostovanjih po Sloveniji in v tujini. Poleg tega so napovedali tudi vizijo večje specializacije v smeri lutkarstva za odrasle in povečanje promocije tovrstne produkcije.

Svetnice in svetniki so bili naklonjeni tudi predlogoma sklepov o pozitivnem predhodnem mnenju strategijama Festivala Ljubljana za obdobje 2016–2020 in Slovenskega mladinskega gledališča 2016–2020.

V nadaljevanju so razpravljali o Zakonu o pogojih za izvedbo ukrepov za enkratni odpust nekaterih vrst dolgov, da lahko vrtci in osnovne šole, katerih ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana, odpustijo celoten dolg posameznemu dolžniku staršu, ki izpolnjuje pogoj za odpust dolga. Nekateri mestni svetniki so imeli na ta predlog pripombe, češ da je populistične narave, ker daje popolnoma napačen signal ljudem, naj obveznosti ne plačujejo. Župan je pojasnil, da je bilo navkljub skrbno načrtovanemu obveščanju premalo vlog za odpis dolgov. Dodal je, da MOL odpis dolgov, sicer na

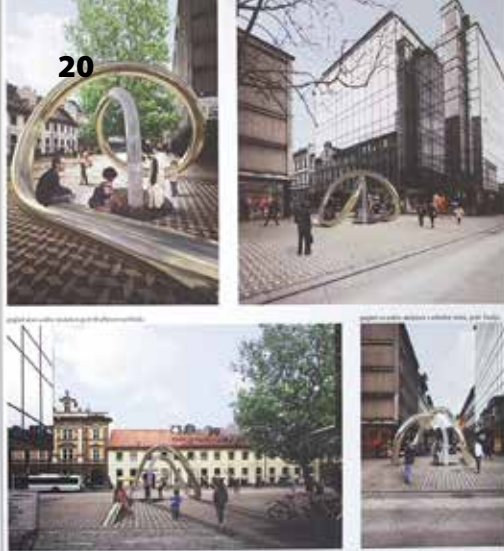

Foto: Dunja Wedam

V Zgodovinskem atriju Mestne hiše so na ogled idejne zasnove vodnjaka, ki bo umeščen na Slovenski cesti.

V Trnovskem predmestju nastaja 442 vrtničkov za oddajo v zakup.

druge načine, izvaja že leta, in sicer prek osebnih pogovorov in urejanja sredstev za donacijo, ki jih zagotovi Zveza prijateljev mladine Moste in jih potem razporeja naprej.

Na koncu razprave so se svetnice in svetniki dotaknili še predloga poslovnega načrta Tirna vzpenjača 2016, ki glede na vstop v deseto leto obratovanja predvideva tehnični nadzor v skladu z Zakonom o žičničarski dejavnosti. V začetku leta 2017 je tako načrtovan večji remont, ki bo obratovanje tirne vzpenjače zaustavil za nekaj tednov. V prihodnje je v načrtu uvedba dodatnih letnih vstopnic za domačine, kar bi imetnikom omogočilo pogostejši obisk Gradu. Večina je predlog podprla. – Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljene in sprejeti z večino glasov svetnic in svetnikov.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori Mestne uprave

Navajamo svetniške pobude in vprašanja, ki so na 13. seji že dobili odgovore Mestne uprave. Mestnega svetnika **Antona Kastelica (DeSUS)** je zanimalo vprašanje glede oviranega dostopa do avtobusne postaje za uporabnike z Bilečanske ceste v smer Center, ker morajo prečkati Litijsko cesto na okoli 500 m oddaljenem prehodu za pešce. Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet je prejel odgovor, da se za dostop z Bilečanske do avtobusne postaje Štepanjsko naselje v smer Center uporablja nivojski prehod po drugih ulicah; ta je mogoč po Litijski cesti s prečkanjem najbližjega s semaforjem opremljenega prehoda za pešce v križišču z Bilečansko. Pojasnili so še, da je celotna razdalja do avtobusnega postajališča 258 m, in dodali, da bi lažjo dostopnost lahko uredili le s postavitvijo dvigala, kar pa v okviru gradbenih del na Litijski cesti ni predvideno. **Svetniškemu klubu DeSUS** so na vprašanje glede obilice vode na cestah v času močnega deževja na Vojkovi cesti, Dimičevi in Kocbekovi ulici sporočili, da je bilo čiščenje požiralnikov in rezanje korenin na omenjenih predelih izvedeno v letih 2014 in 2015. Na vprašanje glede zapornic na parkiriščih v soseski BS3, ki naj bi bile po mnenju občanov predolge, so z oddelka pojasnili, da jih je postavilo JP Ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o. na pobudo stanovalcev, zato naj se v tej dilemi obrnejo na njihov nadzorni odbor. **Svetniški klub NSi** je na vprašanje glede cene storitve obdelave in odlaganja za 1 tona komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet dobil odgovor, da je cena storitve 118,10 € za MOL in tiste občine, ki so vlagale lastna sredstva v projekt, in 124 € za vse tiste, ki niso vlagale lastnih sredstev. Ceni sta brez DDV in veljata od 1. januarja 2016. **Svetniškemu klubu SMC** so na vprašanje glede izvedbe projekta trimsteze v Črnučah z Oddelka za šport odgovorili, da so skupaj s strokovnimi sodelavci pod vodstvom podžupana prof. Janeza Koželja ter v sodelovanju

s predstavniki ČS Črnuče izdelali kakovosten projekt postavitve naprav za trim. Dodali so, da izvedba ne bo mogoča, dokler od lastnikov zemljišč ne pridobijo potrebnih soglasij. Na oddelku poudarjajo, da morajo v skladu z dogovorom omenjena soglasja pridobiti predstavniki ČS Črnuče.

Svetnici **Simoni Pirnat Skeledžija (SMC)** so iz zavoda Turizem Ljubljana odgovorili na vrsto vprašanj in pobud, ki se nanašajo na preusmeritev sredstev, namenjenih za organizacijo novoletnega ognjemeta v Ljubljani, v koristne dejavnosti. Glede sredstev MOL, namenjenih socialni varnosti, pojasnjujejo, da ta sredstva pomenijo znaten delež celotnega proračuna občine in tudi v obdobju vsesplošnega krčenja javnih sredstev niso ogrožena oziroma se še povečujejo. Dodajajo, da skrbno načrtujejo, izvajajo in sofinancirajo tudi številne druge sorodne aktivnosti, vezane na bogato mrežo programov socialnega varstva. Na pobudo svetnice, da bi del sredstev namenili izgradnji novega zavetišča za male živali, so ji odgovorili, da se MOL v prihodnjem letu loteva izgradnje modernega zavetišča, za katero je namenjenih nekaj nad 4 mio €. Na vprašanje o problematiki pokov petard, ki vznemirjajo domače živali, so svetnici pojasnili, da se MOL intenzivno vključuje v akcije ozaveščanja o zmanjšanju števila petard v prazničnih dneh. Svetnica je iz ZOO Ljubljana prejela tudi odgovore na svoje pobude glede logističnega urejanja zapletov v primerih pozabljene polletne ali letne vstopnice in prenosljive vstopnice med obema staršema za ZOO. Pojasnili so ji, da so se za izdajo vstopnic s fotografijami imetnikov odločili zato, ker so imeli zelo veliko primerov zlorab. Dodajajo, da v ZOO razpolagajo z evidenco imetnikov letnih vstopnic, kar med drugim omogoča izdelavo nadomestnih vstopnic tistim, ki jih trajno izgubijo. So pa ugodili svetniščini pobudi, da bodo lahko imetniki v primeru pozabljene vstopnice ob obisku ZOO pokazali svoj osebni dokument in plačali dnevno vstopnico, na katero bodo blagajniki napisali ime, nato pa bo imetnik ob naslednjem obisku in predložitvi letne vstopnice prejel povrnjen denar. Glede predloga o prenosljivih vstopnicah so svetnici odgovorili, da se ob tem zastavlja vprašanje finančne ugodnosti za morebitne imetnike, ker bi bila cena tovrstnih vstopnic razmeroma visoka. Dodali so še, da med obiskovalci doslej ni bilo pretiranega zanimanja za prenosljive vstopnice.

Svetnico **Natašo Sukič (ZL)** je zanimal način imenovanja vodij svetniških klubov oziroma konkretno, kdo bo novoimenovani vodja svetniškega kluba Zdržena levica v MS MOL. Iz Službe za organiziranje dela mestnega sveta so ji odgovorili, da imenovanje vodij svetniških klubov in urejanje notranjih razmerij med članicami ter člani klubov ni v pristojnosti župana in tudi ne Službe za organiziranje dela mestnega sveta, prav tako pa tega ne ureja niti poslovnik.

Ta ureja pravico svetnikov do ustanovitve svetniškega kluba in obveznosti vodje svetniškega kluba do župana v primeru ustanovitve in spremembe števila članov. Dodali so, da je presoja o tem, ali je bil novi vodja Svetniškega kluba ZL imenovan skladno s pravili koalicije, v pristojnosti koalicijskih strank. Svetnica **Maja Urbanc (SDS)** je na vprašanje, iz katere proračunske osnove je bila plačana osvetlitev Ljubljanskega gradu v mavrične barve, iz Kabineta župana prejela odgovor, da dodatni stroški pri tej osvetlitvi niso nastali. Glede vprašanja, s kakšnimi pooblastili MOL izvaja referendumsko kampanjo za družinski zakonik, so ji pojasnili, da je MOL uveljavitev Zakona o spremembah in dopolnitvah novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih podpirala, ker se zavzema za vključujočo družbo brez diskriminacije. Dodajajo, da s tem niso nagovarjali volivcev, temveč so le sledili svojim zavezam glede medkulturnega dialoga in ustvarjanja aktivnega sožitja, med drugim zapisanim leta 2008 v Ljubljanski deklaraciji županov. Povedali so še, da je Ljubljana LGBT prijazno oziroma mavrično mesto, kar mesto izkazuje z različnimi aktivnostmi, prepoznavnimi tudi v tujini.

Svetnik **dr. Dragan Matić (SMC)** je na vprašanje glede delovanja semaforja v križišču Dunajske in Gameljske ceste z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet dobil odgovor, da je bil semafor začasno izključen, ker je zmanjševal prepustnost križišča, kajti iz smeri Črnuč proti Ježici in iz Ježice proti Črnučam je prihajalo do zastojev. Po korekciji krmilnih programov je bil nato ponovno vključen v delovanje, kar pa še vedno ni odpravilo osnovnih zagat. Ker so ugotovili, da so zastoji posledica premajhnih prometnih površin, je bil semafor preklapljen na krmilni program »utrip vseh rumenih«. Dodali so, da bodo JP LPT d.o.o., ki v MOL upravlja s semaforjskim sistemom, sporočili, naj ponovno preveri možnosti za vključitev, preureditev ali izključitev semaforja na tej lokaciji.

Svetnik **Janez Žagar (SLS)** je na vprašanje glede sprejetega stališča Uredniškega odbora glasila Ljubljana, da v predvolilni kampanji dovoli objavo enostranskega stališča o družinskem zakoniku, od Odbora prejel odgovor, da je v njihovi pristojnosti ugotavljanje, ali je urejanje glasila Ljubljana v skladu s sprejetimi smernicami programske zasnove. Dodajajo, da omenjena objava ni v neskladju s programskimi smernicami glasila Ljubljana, kamor še zlasti sodijo spoštovanje človekovih pravic, spoštovanje načel sožitja med ljudmi ne glede na raso, spol, spolno usmerjenost, nacionalnost, upoštevanje načela nediskriminacije itd. Odbor tudi meni, da ima tako kot drugi politični prvaki tudi župan prestolnice Ljubljane pravico javno podpreti odločitev, ki jo zagovarja, še zlasti pa takšno, ki je sestavni del vključujočih politik Mestne občine Ljubljana, za katere ima večinsko podporo Mestnega sveta.

Dr. Griša Močnik: »Ukrep zapore osebnega prometa na Slovenski je zelo učinkovit!«

Foto: Isabel Moreno

Dr. Griša Močnik, direktor podjetja Aerosol, v observatoriju na Chacaltayi (5240 m nadmorske višine) v Boliviji.

Dr. Griša Močnik je direktor podjetja Aerosol d. o. o., ki razvija in proizvaja inštrumente za merjenje kakovosti zraka. Specializirani so za saje; njihovi aethalometri merijo koncentracije črnega ogljika. Črni ogljik je tisti del delcev PM_{10} , ki absorbira svetlobo, torej tisti del delcev, ki jih vidimo, če so koncentracije dovolj visoke, pojasnjuje dr. Močnik. Vajeni smo oblakov črnega dima, ki jih vidimo za kakim avtobusom, kar pa se zelo hitro spreminja na bolje. Globalno gledano, podjetje Aerosol zaseda okoli 80 odstotkov trga merilnikov za črni ogljik. Poleg razvoja in proizvodnje imajo zelo močan raziskovalni program, katerega del so aplikativne raziskave v Ljubljani, Sloveniji in po vsem svetu. Tu določajo vire z delci onesnaženega zraka, izvajajo meritve, pomembne za lokalno in regionalno kakovost zraka, in meritve, povezane s podnebnimi spremembami na regionalni in globalni ravni. Ker je del javnosti še vedno kritičen do zapore prometa za osebni promet na Slovenski cesti, nas je med drugim posebej zanimalo, kaj o kvaliteti zraka poročajo njihove meritve.

V katerih predelih Ljubljane ste izvajali meritve zraka in katere parametre ste posebej opazovali? Koliko parametrov je sploh smiselno in mogoče spremljati?

Meritve črnega ogljika smo izvajali po celotni Ljubljani: na Slovenski, za Bežigradom na dveh lokacijah, kjer smo merili ozadje, značilno za celotno Ljubljano (Agencija za okolje), na Tivolski/Dvorčakovi, ob južni obvoznici nasproti RCERO in v okolici na Brezovici. Poleg črnega ogljika smo merili različne meteorološke parametre in nekajkrat tudi velikostno porazdelitev delcev. Določili smo vire črnega ogljika, kar nam omogoča spremljanje prispevkov prometa in zgorevanja biomase/lesa. Rezultate smo objavili v knjigi *Onesnaženost zraka v Ljubljani: koncentracije dušikovih oksidov, ozona, benzena in črnega ogljika v letih 2013 in 2014* in v znanstvenem članku *Evaluation of the impact of transportation changes on air quality*.

Med drugim ste na Slovenski cesti po zapori osebnega prometa ugotovili 70 % manjše izpuste t. i. črnega ogljika. Kaj je pravzaprav črni ogljik in kako je z zloglasnimi delci PM_{10} ?

Črni ogljik je primarno onesnaževalo – to pomeni, da je tesno povezano z viri, saj se v zraku ne spreminja. Zato je primeren za merjenje obnašanja virov in merjenje učinkovitosti ukrepov, ciljanih na posamezen tip vira, na primer na promet. Na Slovenski smo pokazali, da se je lokalni prispevek h koncentracijam črnega ogljika (to

je tisti, ki je v centru višji od koncentracij, ki so v celotni Ljubljani enake, torej urbanega ozadja) zmanjšal za 70 %. To pomeni, da je bil ukrep zapore osebnega prometa na Slovenski zelo učinkovit! Zmanjšanje koncentracij ne vpliva samo na ljudi, ki delajo ali živijo v bližini, pač pa na vse, ki potujejo skozi ta del Slovenke, kar pomeni približno polovico potnikov LPP.

Ali je mogoče meriti tudi vpliv novozasajenih dreves na Slovenski cesti na zrak?

Vpliv dreves na koncentracije delcev v zraku je najverjetneje zelo majhen in ga doslej nismo uspeli izmeriti še nikjer.

V času krize se je zlasti na mestnem obrobju zelo povečalo število zasebnih kurišč na lesno biomaso. Ali spremljate tudi posledice izpustov iz dimnikov na zdravje prebivalcev in prebivalcev Ljubljane?

Agencija za okolje je ugotovila, da v Ljubljani promet in kurjenje biomase/lesa/drv prispevata približno enako k delcem PM_{10} . Naše meritve in določitev virov črnega ogljika potrjujejo, da je kurjenje lesa v Ljubljanski kotlini pomemben vir onesnaženja. Ugotovili smo, da je promet lokalni onesnaževalec, kurjenje lesa pa veliko bolj regionalno, saj so koncentracije, ki jih pripišemo kurjenju lesa, bolj enakomerno porazdeljene. Odvisnost prispevka kurjenja lesa od tega, koliko je ozračje premešano, je po celotni kotlini podobna, kar potrjuje tezo o regionalnosti lesnega dima.

Ljubljana je slabo prevetrena, megleni jesenski in zimski dnevi izrazito slabšajo zrak, kaj natanko se takrat dogaja z zrakom?

V Srednji Evropi imamo nesrečo z geografsko lego naselij – večina nas živi v kotlinah in dolinah. Vendar to ni opravičilo, pač pa dodatna motivacija, da sprejmemo ukrepe za izboljšanje zraka. Najprej je potrebno izvesti meritve in določiti ničto stanje, potem pa načrtovati ukrepe, s katerimi naslovimo najpomembnejše vire.

Kateri izpusti so za zdravje bolj škodljivi: izpusti iz prometa ali od kurišč?

Izpusti iz kurišč in prometa škodujejo zdravju. Mehanizmi so podobni – delce globoko vdihnemo, ti pa v telesu povzročajo vnetje. Izpusti vsebujejo tudi kancerogene in strupene snovi, kot so poliaromatski ogljikovodiki (PAH). Ko smo v Zasavju preučevali vire PAH-ov, smo ugotovili, da je vir kurjenje lesa. V Ljubljani bi take meritve še potrebovali.

Črni ogljik je tesno povezan z nezaželenimi učinki z delci onesnaženega zraka na zdravje. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je proglasila dizelski izpuh za kancerogen, delež črnega ogljika v dizelskem izpuhu pa je približno polovica. SZO je objavila tudi poročilo, v katerem sporoča, da je črni ogljik tesneje povezan z boleznimi (predvsem srčno-žilnimi in boleznimi dihal) kot delci PM_{10} . V delcih PM_{10} je poleg saj (to je črni ogljik in drugi delci, ki vsebujejo ogljik) še veliko anorganskih snovi, ki nastanejo v atmosferi iz izpustov dušika in žvepla v plinasti obliki, ti pa se spremenijo v nitratre in sulfate.

Kakšen zrak dihamo v Ljubljani glede na evropske standarde in kaj svetujete mestni oblasti in prebivalcem, da bi nam čist zrak zagotavljal dobro zdravje in prijetno počutje?

Kakovost zraka, kot jo merimo s koncentracijami PM_{10} , se je zadnjih nekaj let izboljševala, lani pa se je močno poslabšala (vir: letna poročila Agencije za okolje). Z ukrepi se moramo truditi, da bomo nadaljevali z zmanjševanjem izpustov. Za to je potrebno omejevati promet, premakniti potnike iz osebnih vozil na javni promet in omejiti izpuste individualnih kurišč na les/biomaso. Stanje zraka je potrebno najprej z meritvami kvantitativno opisati, določiti vire onesnaženja in njihove prispevke. Na podlagi tega lahko potem uvedemo ukrepe, ki so ciljani na vire, ki največ prispevajo k onesnaženosti zraka. Ukrepe potem spremljamo in nadaljujemo z meritvami, kar nam omogoča kvantitativno določanje učinkovitosti ukrepov. Te meritve so lahko podlaga za morebitno prilagajanje ukrepov.

Ker je Ljubljana letos nosilka naslova zelena prestolnica Evrope, nam, prosimo, povejte, ali si ta naslov posebej zasluži tudi s čistim zrakom in dosedanjimi ukrepi za izboljšanje zraka?

Ljubljana je že veliko naredila za izboljšanje zraka. Ukrepi, povezani z daljinskim ogrevanjem v 80. letih, so popolnoma odstranili onesnaženje zraka z izpusti kurjenja premoga. Pred kratkim je omejitev prometa na Slovenski pokazala, da lahko drastično izboljšamo kakovost zraka s preprostimi ukrepi, ki urejajo promet. Ukrepe, povezane s prometom (v mehkejši obliki), je potrebno razširiti na celotno središče mesta, hkrati pa je treba začeti omejevati enako pomemben vir onesnaženja zraka: individualna kurišča na biomaso/les.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (<http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/>), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnim v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave z nadrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri posamezni javni objavi so navedeni kontaktni podatki in informacije o načinu prijave. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

**Stavbo in pripadajoča zemljišča
v naselju Javor, Javor 5, Ljubljana- Dobrunje**

Informativna vrednost: 72.800 €

Stavba v skupni izmeri 505,80 m² stoji na zemljiščih v skupni izmeri 1699 m². Zemljišča imajo namensko rabo območje centralnih dejavnosti za vzgojo in primarno izobraževanje. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: E (105-150 kWh/m²a).

PRODAMO

**Poslovni prostor,
Tugomerjeva ulica 2, Ljubljana**

Informativna vrednost: 110.000 €

Poslovni prostor v izmeri 94,74 m² se nahaja v pritličju stavbe. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

**Več parkirnih mest,
Neubergerjeva in Štihova ulica, Ljubljana**

Informativna vrednost: 7.400 €/park. mesto

Parkirna mesta so v podzemni garaži na naslovu Neubergerjeva ulica 11, 25 in Štihova ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Letališka cesta 33, Ljubljana

Informativna vrednost: 556.500 €

Poslovni prostori, ki naravi predstavljajo 20 pisarn v skupni izmeri 612,60 m² v drugem nadstropju poslovne stavbe na naslovu Letališka cesta 33 v Ljubljani, so naprodaj v celoti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostor, Mestni trg 15, Ljubljana

Informativna vrednost: 1.690.000 €

Poslovni prostori v izmeri 828,20 m² so v stavbi na naslovu Mestni trg 15. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor, Celovška cesta 143, Ljubljana

Informativna vrednost: 88.500 €

Poslovni prostor v izmeri 73,64 m² je v pritličju stavbe na naslovu Celovška 143. Namenjen je storitveni dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: C (35-60 kWh/m²a).

razpoložljivega Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

Poslovni prostori,
Tivolska cesta 50, Ljubljana

Informativna vrednost: 490.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 326 m² so v 10. nadstropju stavbe na Bavarskem dvoru v bližini Ljubljanske borze. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Poslovni prostori, Kunaverjeva 14, Ljubljana

Informativna vrednost: 230.000 €

Poslovni prostori v skupni izmeri 204 m² so v pritličju stavbe na naslovu Kunaverjeva 14. Namenjeni so pisarniški dejavnosti. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani,
Rožna dolina, s parcelnimi številkami:

341/2 v izmeri 757 m², 342 v izmeri 880 m², 343/2 v izmeri 5.655 m², parc. št. 343/4 v izmeri 36 m² in parc. št. 344/2 v izmeri 2.572 m², skupaj 9.900 m², vse k.o. 1723-Vič.

Informativna vrednost: 3.267.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RD-419 z namembnostjo SSSv – splošne večstanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Šentvid (Cesta na Poljane), s
parcelnimi številkami:

632, 631/1, 631/2, 630/1, 630/2, 630/3, 629/1, 629/2, 1188/5 in 1188/4, skupaj 1.827 m², vse k.o. 1754-Šentvid.

Informativna vrednost: 365.400,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora ŠE-725 z namembnostjo SSce – pretežno eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani,
Letališka cesta, s parcelno številko

127/51 v izmeri 11.838 m², k.o. 1730-Moste.

Informativna vrednost: 1.600.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora JA-47 z namembnostjo IG – gospodarske cone.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v
Ljubljani, Medno, s parcelno številko

1142/5 v izmeri 732 m², k.o. 1752-Stanežiče.

Informativna vrednost: 130.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora ŠE-508 z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Dravljje (Kamnogoriška cesta), s parcelno številko:

1066/1 v izmeri 432 m², k.o. 1738-Dravljje.

Informativna vrednost: 108.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora DR-519, z namembnostjo SSse – splošne eno in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Vižmarje (Na Herši) s parcelno številko:

954 v izmeri 453 m², k.o. 1753-Vižmarje.

Informativna vrednost: 81.000,00 €

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetno zemljišče je opredeljeno v enoti urejanja prostora ŠE-625, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine.

PRODAMO

nepozidano stavbno zemljišče v Ljubljani, Rudnik (križišče Peruzzijeva in Jurčkove ceste), s parcelnimi številkami:

243/1240, 243/1243, 243/1246, 243/333, 243/334, 243/1248 in 243/1250, skupaj 822 m², vse k.o. 1695-Karlovško predmestje.

Informativna vrednost: 180.840,00 EUR

+ 22 % davka na dodano vrednost, ki ga plača kupec.

Predmetna zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RN-494, z namembnostjo SSsv – splošne več stanovanjske površine.

IZVAJANJE PROJEKTA NADGRAJENA CELOVITA OSKRBA PACIENTA (CPC+)

Oddelek za zdravje in socialno varstvo

Mestna občina Ljubljana je kot partnerica skupaj z nosilcem projekta Zdravstvenim domom Ljubljana in drugimi projektnimi partnerji vključena v izvedbo projekta *Nadgrajena celovita oskrba pacienta CPC+*, ki je financiran v sklopu Norveškega finančnega mehanizma. Ključni cilj projekta je preprečiti bolezni, ki so povezane z življenjskim slogom. Za doseg tega cilja pa so definirani specifični cilji: izobraziti strokovni kader za kakovostno obravnavo bolnikov na področju preventive ter vodenja kroničnih obolenj in izobraževati laično javnost o zdravem življenjskem slogu.

Preprečevanje in obravnavo kroničnih bolezni je izziv zdravstvenih sistemov v prihodnosti. V okviru projekta bo nosilec Zdravstveni dom Ljubljana skupaj s partnerji izvedel nadgradnjo modela celovite obravnave bolnika. Projekt CPC+ s patronažno medicinsko sestro tako uvaja dodatnega člana ekipe za oskrbo ljudi, predvsem starejših, kronično bolnih in tistih, ki živijo v ruralnih predelih in teže pridejo do izbranega zdravnika.

V sklopu projekta, ki se izvaja od aprila 2015 dalje, je bil eden izmed ciljev izobraziti 50 patronažnih medicinskih sester za nov način dela na terenu. Ob izvedbi izobraževanja so patronažne medicinske sestre pridobile nova znanja s področja preventivne obravnave pacientov, obravnave kroničnih bolnikov z astmo, kronično obstruktivno pljučno boleznijo, visokim krvnim tlakom in sladkorno boleznijo za delo na domu oziroma na terenu. Tako naj bi kar najbolj poenotili obravnavo bolnikov na domu s strani patronažne medicinske sestre z obravnavo diplomirane medicinske sestre v ambulanti družinske medicine ter tako omogočili enako

kakovostno obravnavo tudi tistim bolnikom, ki ne morejo priti v ambulantno.

Eden izmed ciljev projekta je tudi okrepitev večdisciplinarnega sodelovanja v oskrbi bolnikov, predvsem sodelovanja med patronažnimi medicinskimi sestrami in timom referenčnih ambulant družinske medicine. V ta namen je bilo izvedeno tudi izobraževanje timov referenčnih ambulant družinske medicine, kjer je bilo predstavljeno delo patronažnih medicinskih sester, način sodelovanja in vloga Simulacijskega centra.

Patronažne medicinske sestre so začele z novim načinom dela na domovih v začetku oktobra 2015. Poleg tega je bil projekt oktobra in novembra lani predstavljen na več dogodkih doma in v tujini: ● oktobra je bil projekt predstavljen na 103. Generalni skupščini Evropskega združenja medicinskih sester (London), ● v začetku novembra na Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti (Ljubljana), ● konec novembra 2015 pa Svetu za vprašanja starejših v MOL, ki deluje kot posvetovalno telo župana.

Projekt Nadgrajena celovita oskrba pacienta bo trajal do konca maja 2016, ob zaključku projekta pa vas bomo seznanili z izsledki in doseženimi cilji ter pripravljenimi gradivi.

Pri izvedbi projekta kot partnerji sodelujejo tudi: ● DNV GL Norveška (partner za zagotavljanje kakovosti), ● Univerza v Ljubljani, Medicinska Fakulteta, Katedra za družinsko medicino (partnerica za strokovne vsebine in izobraževanje), ● Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (partnerica za strokovno ciljno javnost), ● Zavod Prava poteza (partner za diseminacijo in organizacijo).

Ta dokument je nastal s finančno podporo Norveškega finančnega mehanizma. Za vsebino tega dokumenta so odgovorni izključno partnerji projekta in zanj v nobenem primeru ne velja, da odraža stališča Nosilca Programa Norveškega finančnega mehanizma.

Razgibajmo Ljubljano!

Mestna občina
Ljubljana

Katarina Šinkovec, Žiga Černe

Ljubljana ponuja skoraj nešteto možnosti za gibanje v naravi ter športne dejavnosti na objektih za rekreativce in tudi za tiste, ki želijo poseči po vrhunskih rezultatih. Izkoristite jih! Konzorcij Razgibajmo Ljubljano, v katerega smo leta 2016 združeni Športna zveza Ljubljane, Športna zveza Univerze v Ljubljani, Zveza športnih društev Krim in Zveza športnih društev Slovan skozi vse let pripravljamo dogodke, predstavitve in druge dejavnosti na področju promocije športa, športnih programov in športnih aktivnosti. Zveze, društva in naši partnerji poleg predstavitev pripravljamo tudi predavanja, meritve in posvetovanja. Program je sofinanciran s strani Mestne občine Ljubljana in Fundacije za šport.

Konzorcij Razgibajmo Ljubljano! V letošnjem letu napoveduje

● Poletni dnevi športa, 28. 5. in 4. 6. 2016; sobota, 28. maj: 1. jadralska regata na Ljubljani; sobota, 4. junij: Dan vodnih športov, kopalniška Kolesija; ● Teden športa 2016, 5. do 10. 9. 2016; ● dan študentskih športov - oktober 2016; 24. do 27. 11. 2016: Sejem Narava zdravje.

Osvojite deset vrhov v okolici Ljubljane

Pohodniške poti so v okolici Ljubljane in celo čez njo dobesedno prepredene po dolgem in počez. Nekaj jih boste lahko letos izkoristili tudi za načrtno zbiranje žigov in ob tem še bolj pomembno redno gibanje. Številne poti so dobro označene in bolj ali manj redno vzdrževane, zanje pa skrbijo predvsem planinska društva in morda še kakšno lokalno. Prav na te poti ste vabljeni (vsaj) do sredine oktobra, dokler traja pohodniška akcija osvajanja desetih vrhov v okolici Ljubljane. Obiščete lahko že večini znane in laže dostopne vrhove Staneta Kosca na Rašici, Šmarno goro, Toško čelo, Katarino nad Medvodami, Koreno nad Horjulom, Krim (ta je še najtežja), Kurešček, Mali Lipoglav, Janče in Orle. Kartončki so brezplačno dostopni na obeh ljubljanskih Turističnih informacijskih centrih ter še na Športni zvezi Ljubljane, za vsak izpolnjen kartonček pa vam Mestna občina Ljubljana podeli kolajno.

Vsak dan na Orle

Vabljeni k rednemu pohajkovanju po Golovcu, Zadvorskem hribu in vseh drugih poteh, ki iz Centra, Rudnika, Štepanjskega naselja, Bizovika in še od kod pripeljejo na Orle. Želja tretje zaporedne celoletne akcije *Grem, greva, gremo na Orle* je spodbujanje redne in zdrave rekreacije

v neposredni bližini vašega doma. Ujemite torej ritem rednega in zdravega pohajkovanja na Orle in zberite čim več žigov v kartončku, ki ga ob koncu leta oddaste na cilju. Bolj aktivni tam dobite tudi brezplačne dodatne kartončke za več obiskov, z vsaj enim izpolnjenim kartončkom pa prejmete ustrezno priznanje. Časa za zbiranje imate do konca leta. Informacije: www.sportnodrustvozador.si.

Gremo na kolo

Na svoj dnevni odmerek rekreacije se lahko odpravite zgodaj zjutraj ali pozno popoldne oziroma še večer. Predvsem popoldne se da početi marsikaj, saj je dan vedno daljši. Lahko na primer zajahate kolo in se odpravite na krajši turo. V Ljubljani (s širšo okolico) za spodbudo lahko ob užitkih na kolesu in vetru v laseh zbirate žige in si za pridnost ter vztrajnost prisluzite kolajno in kolesarski dres. Časa imate več kot dovolj, saj požigosane kontrolne kartončke zbirajo do 2. oktobra. V sklop mestnih kolesarskih akcij spadajo vzponi na Mali Lipoglav in na deset vrhov v okolici, vozite pa se lahko tudi okoli Ljubljane ali po ljubljanskem barju. Izpolnjene kartončke pošljite na Timing Ljubljana, Staničeva 41, Ljubljana ali kontrolno točko »Pri Jakopcu« na Malem Lipoglavu 10. Informacije: www.timingljubljana.si.

Po klančku gor, po klančku dol

Napovedanim ljubljanskim in ljubljanskim kolesarskim sezonskim akcijam, se že sedemnajsto leto zapored pridružuje tudi akcija osvajanja klancev in klančkov v bližnji in tudi bolj oddaljeni okolici glavnega mesta. Gre za celoletno kolesarsko aktivnost, namenjeno radovednežem, ki kolesarjenja ne razumejo zgolj v športnem smislu, ampak tudi kot raziskovalno pustolovščino. V okviru akcije je tudi letos na voljo

knjižica z opisi in za zbiranje žigov. V prvi vrsti knjižica predstavlja nabor idej, ki vabijo v naravo, na rekreacijo, nekam na lepše, stran od rutinirane vsakdanosti, da pa je zadeva še bolj prilagojena posameznemu rekreativcu, je način pridobivanja žigov (z družino, v družbi prijateljev, sami, na horuk, v blagem alpskem tempu ali morda s kakšnimi obvozi) povsem v rokah udeleženca. Informacije: www.sportnodrustvozador.si.

Začetni tečajji golfa

Aprila in maja ste vabljeni v Šolo golfa, ki vam jo ponujajo ob Cesti dveh cesarjev v Ljubljani. Obiščite jih 5. ali 9. aprila, oziroma 10. ali 14. maja, ko se boste pridružili tečaju, ki je namenjen popolnim začetnikom. Potrebna oprema: športno oblačilo za sprehod v naravi, palice in žoge pa so vključene v prijavnini 99 evrov. Informacije: www.golfrtnovo.com.

Dan čistega športa

Doping že dolgo ni več samo težava vrhunškega športa in vrhunskih športnikov, temveč vedno bolj postaja nevarnost, ki ogroža mlado in rekreativno populacijo. Pri poseganju po prepovedanem pa ne gre le za kršenje športnih in etičnih pravil, temveč tudi za kasnejše resne zdravstvene posledice, ki se, žal, prevečkrat končajo tudi s smrtjo.

Slovenska antidoping organizacija je bila v tednu po 10. aprilu za promocijo boja proti dopingu in širitev ideje o čistem športu pripravila svoj del mednarodne akcije *Play True Day*, namen pa je prek preventivnih aktivnosti seznaniti športnike, športno in splošno javnost s svetovnim bojem proti dopingu. Prvo polovico aprila so namenili ozaveščanju med (tudi ljubljanskimi) nogometaši vseh starosti, obiskali so ljubljanske srednješolce in trenerje v klubih, 2. aprila so se predstavili v Mercator centru Dravlje, 16. aprila pa so bili

na Kongresnem trgu, kjer so se predstavili na Pomladnem dnevu športa. Informacije: www.sloado.si.

Teden športa v Ljubljani

Septembra se Ljubljankam in Ljubljančanom spet obeta večdnevna predstavitev športne ponudbe v mestu. Trajala bo šest dni, vključuje pa odprte športne objekte in površine, brezplačne vadbe in dogodke, miniolimpijada za osnovnošolce, meritve telesnih sposobnosti, svetovalnice za gibalne dejavnosti starejših, predstavitve možnosti vadbe v podjetjih, športna tržnica s predstavitevjo in ponudbo vadbenih društev, klubov in ostalih ponudnikov... Teden športa bo potekal med 5. in 10. septembrom, rok za prijavo organizacij pa je 31. maj. Informacije: razgibajmo.ljubljano@gmail.com, www.szlj.si.

Koledar tekmovalnega športa v Ljubljani

V tem letu se je že in se še bo odvijalo precej športnih dogodkov, prireditvev in tekmovanj, na katerih si organizatorji želijo tudi ustrezno podporo gledalcev in navijačev. Društva in klubi, ki želijo na ogled in navijanje povabiti tudi Ljubljankanec in Ljubljančane, naj do 10. v mesecu (ali sproti) pošiljajo svoje napovednike. Pošljite osnovne podatke, kot so: datum, naziv dogodka (recimo Državno prvenstvo...), panoga, starostna skupina, lokacija (dvorana, površina, naslov), spletna ali FB stran, kontakt za vstopnice in morda še stavek ali dva za povabilo. Informacije: www.szlj.si.

F: www.facebook.com/razgibajmoljubljano

S: www.szlj.si, <http://razgibajmo-ljubljano.blogspot.si/>

E: razgibajmo.ljubljano@gmail.com

SKUPAJ DELAMO – SKUPAJ PRAZNUJEMO – ŽIVEL 1. MAJ!

Rožnik 2016

30. april ob 20. uri: kresovanje

Ob 21. uri nastopijo govorniki: Evelin Vesenjok, predsednica Konfederacije novih sindikatov Slovenije – KNSS Neodvisnost, Lidija Jerkič, predsednica sindikata elektroindustrije Slovenije – ZSSS, Magdalena Mustar Pečjak, predsednica Območnega odbora Ljubljane in okolice, Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije – KSJS, Jakob Počivavšek, predsednik Konfederacije sindikatov PERGAM.

Ob 22. uri bo zagorel kres.

V zabavnem delu programa bodo sodelovali: skupina Orlek in skupina OKO ter D.J. ALONI.

1. maj – praznik dela: Od 7.00 do 10.30: budnice, ob 10.30 proslava

Govornik bo župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič.

V kulturnem delu bodo sodelovali: Pihalni orkester Litostroj, Partizanski pevski zbor, Tilen Artač, ansambel Roka Žlindre.

Obravnava otrok s socialno čustvenimi posebnostmi in pomoč otrokom prebežnikov na Dunaju II

Marija Fabčič, Katja Poglajen Ručigaj

Sodelavke Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje na čelu z vodjo Marijo Fabčič in svetovalko za otroke s posebnimi potrebami v ljubljanskih vrtcih Katjo Poglajen Ručigaj na ogledu 12 specializiranih centrov za otroke s posebnimi potrebami na Dunaju. Srečanje je potekalo na povabilo dunajskega in slovenskega urada Compress.

Že spomladi načrtovano srečanje je na povabilo dunajskega in slovenskega urada Compress potekalo 12. novembra 2015 na Dunaju v enem izmed osmih specializiranih centrov za otroke s posebnimi potrebami, in sicer na Sonderpädagogisches Zentrum für Integrative Betreuung, kjer nas je prijazno sprejela ravnateljica gospa Sissy Bonner s svojimi učitelji. Ker se vrtci in šole v Ljubljani in Sloveniji srečujejo s problemi pri integraciji otrok s čustvenimi, vedenjskimi in socialnimi posebnostmi, smo želeli pridobiti vpogled v delovanje šolskega sistema in način izvajanja pomoči za otroke in šole na Dunaju. Sestanka smo se udeležile Monika Šterlek, Vesna Korent in Marija Fabčič z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje ter Katja Poglajen Ručigaj, svetovalka za otroke s posebnimi potrebami v ljubljanskih vrtcih.

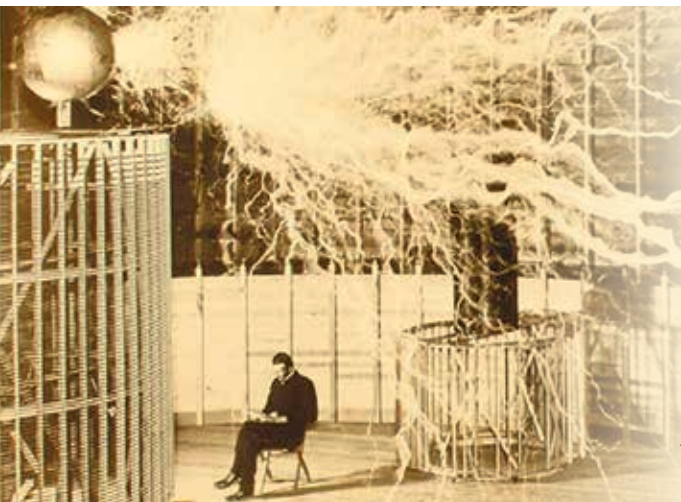
Integracijski programi za učence tujcev in učence različnih generacij prebežnikov

S šolsko inšpektorico, vodjo oddelka za integrativne migracijske šolske programe Ulrike Doppler-Ebner smo nadaljevali pogovor o še eni zelo aktualni temi, to so integracijski programi za učence tujce in učence, katerih materni jezik ni nemški jezik, gre za otroke prve, druge, tretje, ... generacije migrantov. Opisala je različne programe, ki jih imajo za spodbujanje otrok z drugim prvim jezikom v dunajskih osnovnih šolah (6–5 let), saj ima kar 54,7 odstotka otrok migrantsko poreklo. Izhajajo zlasti iz Turčije, Bosne,

Hrvaške, Srbije, čedalje več pa tudi iz arabskih držav, Čečenije in Poljske.

Tujejezičnim družinam svetujejo čimprejšnjo vključitev otroka v vrtec, v praksi pa se te družine za zgodnjo vključitev odločijo le redko. Razlog je drugačno kulturno okolje, brezposelnost mater, odločitev družin, da so predšolski otroci v domačem varstvu. Eno leto pred vstopom je vpis v vrtec obvezen (pri otrokovih 5 letih), program je za starše to leto brezplačen (v Sloveniji je plačljiv celoten vrtčevski program, prejšnje obvezne male šole so se iz vrtcev »preselile« v osnovno šolo), v njem poteka priprava na šolo.

Program za učenje/izpopolnjevanje nemškega jezika izvajajo vzgojiteljice same, in sicer v celotnem vrtčevskem programu, razen za predšolske otroke, tj. eno leto pred vstopom (v starosti 5 do 6 let). V Mestu Dunaj ugotavljajo, da vzgojiteljicam diploma zagotavlja ustrezno kvalifikacijo za učenje nemškega jezika, gre za spontano učenje jezika prek igre in načrtovanih dejavnosti. V zadnjem letu vrtca pa se v predšolske skupine, če obstaja potreba, vključi učitelj nemškega jezika, ki z otroki dela skupinsko ali pa individualno (1:1). V primeru dodatnih logopedskih težav otrok se po potrebi vključi pomoč logopeda ali drugega specialista.

NIKOLA TESLA – ČLOVEK PRIHODNOSTI

Galerija Cankarjevega doma, 11. april–6. november 2016

»Mir lahko nastane samo kot naravna posledica univerzalnega razsvetljenja in zlitja ras, vendar smo še vedno daleč od te blažene uresničitve.« (Nikola Tesla, Moji izumi)

Razstava *Nikola Tesla – človek prihodnosti* gostuje v Galeriji CD v letu, ko se spominjamo 160. obletnice rojstva tega izjemnega človeka, izumitelja in misleca. Poleg Teslova dela, duha in življenja so predstavljeni tudi zgodovina nekaterih ključnih znanstvenih in tehnoloških zamisli, vprašanja ustvarjalnosti in inovacije

ter zlasti razmerja med tehnologijo, kulturo in izobraževanjem v sodobni družbi.

Razstava gledalca vodi skozi življenje in delo ter vizijo Nikole Tesle, obsega pa kombinacijo različnih razstavnih eksponatov od maket in delujočih modelov Teslovih izumov do filmskih in zvočnih zapisov in večpredstavnih informacijskih panojev.

Po treh letih izvajanja tega programa ugotavljajo, da otroci v 1. razredu osnovne šole uspešneje sledijo pouku kot pred uvedbo programa, njihove jezikovne veščine so boljše. Ta program je zlasti uspešen v okrožjih, kjer je tudi 95-odstotni delež prebežnikov. K jezikovnemu programu v osnovnih šolah so na Dunaju pritegnili učitelje nemščine za poučevanje nemščine kot drugega jezika. Če otrok, ki se vpiše na osnovno šolo, nemškega jezika kljub temu ne zna, ali pa je njegovo znanje šibko, ga preusmerijo v poseben razred, ki dela po 2-letnem programu (izredni vpis). Ta program je namenjen krepitvi in učenju nemškega jezika, učenec je ocenjen le pri predmetih, ki ne zahtevajo znanja nemškega jezika (umetnost, šport itn.). Pri 8 do 16 tujejezičnih učencih šola lahko zaprosi za dodatnega učitelja za 11 ur tedensko, ki v posebnih skupinah krepí govornjenje, pisanje in branje nemškega jezika. Dodatni učitelj pomaga v razredu, če je teh otrok v enem razredu več, ali pa individualno, če so otroci porazdeljeni med različne razrede in jih ni mogoče uvrstiti v isto skupino. Če po 2 letih dodatnih jezikovnih spodbud otrok v nemškem jeziku še ni dovolj jezikovno usposobljen, ga kljub temu vključijo v redni razred z drugimi otroki, a ima jezikovno podporo še naprej; nadaljnja podpora je odvisna od šole.

Pomoč za otroke prebežnikov, ki v Avstriji živijo manj kot eno leto

Za otroke prebežnikov, ki so v Avstriji manj kot eno leto, teh je trenutno na Dunaju okrog 1000, mnogi od njih ne znajo latinice, pa organizirajo še dodatnih 10 ur tedensko poučevanja latinice. Ti otroci se sicer vključujejo v redne oddelke šol. Pri mlajših otrocih (6–10 let) potekajo tečaji nemškega jezika večinoma skupinsko, preko spontanosti aktivnosti. Pri starejših otrocih (10–15 let) je več individualnega dela, saj so mnogi njihovi sovrstniki (z migrantskim ozadjem) že osvojili nemški jezik. V posamezni šoli mora biti vsaj 6 otrok, ki ne znajo nemškega jezika, da se zanje organizira jezikovni tečaj v šoli, sicer se jim organizira tečaj v izbrani zunanji instituciji. Šole imajo težave s financiranjem teh programov, saj so dragi, število otrok z migrantskim ozadjem stalno narašča, država pa zaključí svoje naloge z dodelitvijo kvot pred začetkom leta, zato se določeni stroški krijejo tudi iz mestnega proračuna. V lanskem letu je bilo otrok, ki bi potrebovali dodaten pouk nemščine, v starosti od 6–10 let 4690, v starosti od 10–15 let pa 1500. V šolskem letu 2015/2016 beležijo še dodatnih 1000 učencev več (številk preteklega leta so presegli že v novembru 2015).

Kako poteka vključevanje otrok prebežnikov v šolski sistem?

V Avstriji je to zelo poenostavljen postopek, saj je neposredno po evidentiranju družine otroka mogoče takoj brezplačno vključiti v vrtec. Takšna so tudi strokovna priporočila, ki pa se pogosto ne izvedejo zaradi prezasedenosti vrtcev, zlasti v skupinah do tretjega leta starosti, in odločitev staršev, da predšolskih otrok ne vključijo v vrtec. Vpis v šolo pa je obvezen, šola lahko starši svobodno izberejo, če ima prosta vpisna mesta. Če prostih mest za vključitev otroka v njim bližnji šoli ni, se morajo otroci do

šole voziti tudi dlje, pri čemer jim mesto Dunaj, tako kot vsem učencem, omogoči brezplačno vozovnico za javni promet. V srednje šole otroke prebežnikov vpisujejo le, če imajo prosta vpisna mesta in če ugotovijo, da imajo učenci primerno znanje za vpis na šolo: znanje jezika, potrdilo o že opravljenem šolanju v njihovi matični državi. V nasprotnem primeru jih usmerijo na službo za mlade na tamkajšnjem zavodu za zaposlovanje, kjer določijo, katere programe, module za poklicno izobrazbo in dokumente ti mladi odrasli potrebujejo, da lahko čim prej vstopijo na trg delovne sile. Če želijo maturirati, jim izdelajo poseben učni načrt. V mestu Dunaj imajo trenutno okoli 470 mladoletnih otrok (med 13. in 18. letom), ki so prišli v Avstrijo brez zaščite odrasle osebe, staršev ali drugih skrbnikov, kar je za državo poseben izziv, pa tudi velika skrb.

Že v centrih za begunce imajo starši možnost obiskovanja tečaja nemškega jezika, prostovoljci pa organizirajo varstvo za otroke

Otrokom prebežnikov zagotavljajo tudi pouk v njihovem maternem jeziku; trenutno ga izvajata 202 učitelja v 23 jezikih (turščina, bosanščina, poljščina, farski, somalščina, arabščina...). Učitelji so lahko tudi migranti iz posamezne države, pogoj za poučevanje pa je katerakoli diploma, saj je cilj tega programa, da slušatelji utrdijo znanje maternega jezika v branju in pisanju kot predpogoj za učenje tujega jezika. Pouk poteka v dveh oblikah: 1. integrativno - zlasti v nižjih razredih kot večjezikovni pouk, 4–22 ur tedensko, ko poučujeta hkrati oba učitelja, ob pogoju, da je na eni šoli določeno število otrok z istega jezikovnega območja. Oba učitelja se pripravljata hkrati, pripravita in prilagodita enake učne liste v obeh jezikih; 2. neintegrativno - v obliki popoldanskih tečajev (3 ure tedensko), če skupina šteje vsaj 12 otrok.

Ob zadnji reformi šolskega sistema je Avstrija začela uvajati princip »odprte šole« oziroma »odprtega učenja«

Vertikala zajema vrtec in nižje razrede osnovne šole, zlasti v kampusih, ko poučuje od 1. do 4. razreda in nato od 5. do 8. ena učiteljica; podobno kot pri nas Waldorfska šola. Ta pristop omogoča pripravo individualiziranega programa učenja po učnih postajah za vsakega učenca posebej. Pri tej obliki dela, ki jo uporabljajo zlasti mladi učitelji, bolj naklonjeni inovativnim pristopom poučevanja in vzgoje, saj že na univerzi dobijo spodbude in znanja za tak model poučevanja, je program za integracijo otrok še posebej uspešen. Dunajski model, ki ga delno financira država, večinoma pa mesto Dunaj, je vzorčen tudi v Avstriji za druge zvezne dežele.

Tudi pri nas bo potreben razmislek o morebitni dodatni uvedbi učiteljev slovenskega jezika in učiteljev maternega jezika otrok prebežnikov v vrtcih in šolah v Ljubljani, saj v posameznih enotah že poročajo o njihovem precejšnjem povečevanju, čeprav to ni povezano s trenutno begunsko krizo.

Navsezadnje so tako ustvarjali vsi resnični geniji. (Moji izumi, Založba Sanje, 2015)

Ob razstavi bodo organizirani ogledi z demonstracijami delujočih modelov. Humanistični program CD ob razstavi pripravlja vrsto zanimivih strokovnih predavanj za različne javnosti, od naših najmlajših do strokovnjakov.

Cene vstopnic: 6, 4*€ (*za mlajše od 25 in starejše od 65 let), predšolski otroci (do 6 let): brezplačno, družinska vstopnica: 15 € (največ dva odrasla in trije otroci/mladi do 25 let); za skupine mlajših od 25 in starejših od 65 let več kot desetih oseb (tudi šolske skupine): 3 €/osebo, za druge skupine več kot desetih oseb: 4,50 €/osebo.

Med drugim prikazuje predstavljene pomanjšane makete hidroelektrarne na Niagari, laboratorija na Long Islandu, laboratorija v Coloradospringsu in letala za navpično vzletanje kakor tudi delujoče modele indukcijskega elektromotorja s ploščatim rotorjem, Teslovega transformatorja, indukcijskega elektromotorja z ovalnim rotorjem, ladjice na daljinsko vodenje, vrtečega se magnetnega polja ter Teslove črpalke in turbine.

Po besedah dr. Andreja Detele v spremni besedi k Teslovi avtobiografski knjigi *Moji izumi* »je bil Tesla vsekakor izjemen genij, kakršnih skorajda nečemo več priznavati. Ni se ustavljal pri takratnih znanstvenih teorijah, temveč jih je vseskozi odpiral v presežni prostor, v katerem ni več meja med znanostjo, umetnostjo in duhovnostjo.

60. POHOD POT OB ŽICI

Mestna občina Ljubljana in Timing Ljubljana od 5. do 7. maja 2016 pripravljata tradicionalni, že 60. pohod Pot ob žici. Gre za največjo športno-rekreativno prireditev pri nas, ki vsako leto privabi več kot 30.000 udeležencev. Največ udeležencev navadno pritegne pohod po poti okoli Ljubljane, kjer je med 2. svetovno vojno stala žičnata ograja italijanskih in pozneje nemških okupatorjev – zato tudi ime Pot ob žici. Prireditev je namenjena vsem, tako najmlajšim kot starejšim, ki se zavedajo pomena zdravega načina življenja in želijo preživeti dan v dobri družbi, sproščnem vzdušju ter spoznati Ljubljano s pohodniške perspektive.

POHOD ZA VRTCE: V četrtek, 5. maja 2016, bo potekal pohod za otroke vzgojno-varstvenih zavodov iz Ljubljane. Vrtec se vključi na pohod na nadzorni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi en odsek (štartno-ciljna mesta) na trasi po Poti ob žici.

POHOD ZA OSNOVNE ŠOLE: V petek, 6. maja 2016, bo potekal pohod za učence osnovnih šol. Šola se vključi na pohod na nadzorni točki, ki ji najbolj ustreza, in prehodi en, dva ali tri odseke na trasi po Poti ob žici, odvisno od starosti udeležencev.

POHOD ZA SREDNJE ŠOLE: V petek, 6. maja 2016, bo potekal pohod za učence srednjih šol. Šola se vključi na pohod na nadzorni točki, ki ji najbolj ustreza, in prehodi štiri odseke (pol poti) na trasi po Poti ob žici.

REKREATIVNI POHOD: V soboto, 7. maja 2016, boste udeleženci lahko v celoti prehodili Pot ob žici in si ob tem pridobili posebno spominsko kolajno. Udeleženec se vključi na pohod na nadzorni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi Poti ob žici. Na poti je 8 nadzornih mest, ki so hkrati štartna in ciljna mesta.

REKREATIVNI POHOD NA 35 KM: V soboto, 7. maja 2016, boste udeleženci lahko v celoti prehodili Pot ob žici in si ob tem pridobili posebno spominsko kolajno. Udeleženec se vključi na pohod na nadzorni točki, ki mu najbolj ustreza, in prehodi Poti ob žici. Na poti je 8 nadzornih mest, ki so hkrati štartna in ciljna mesta.

TEK TROJK ZA ČLANSKE IN VETERANSKE KATEGORIJE NA 12,5 IN 29 KM: Tek trojk ima svoj štart in cilj na Kongresnem trgu in se bo odvijal v soboto, 7. maja 2016, s pričetkom ob 9.00 uri za tekače na 12,5 km in ob 9.30 uri za trojke na 29-kilometrski preizkušnji.

TEK TROJK ZA OSNOVNE ŠOLE NA 3000 M: Tek trojk za OŠ ima svoj štart pri Gostilni Livada, na Hladnikovi ulici 15, cilj pa na Kongresnem trgu in se bo odvijal v soboto, 7. maja 2016, z začetkom ob 9.00 uri.

TEK TROJK ZA SREDNJE ŠOLE NA 3000 M: Tek trojk za SŠ ima svoj štart pri Gostilni Livada, na Hladnikovi ulici 15, cilj pa na Kongresnem trgu in se bo odvijal v soboto, 7. maja 2016, z začetkom ob 9.00 uri.

Foto: Veronika Sorokin

Mladi ustvarjalci filmskega festivala Kinotrip na enem od srečanj.

Foto: Jože Suhadolnik

Direktorica Nina Peče Grilc O ROJSTVU IDEJE ZA KINOTRIP

»S filmsko vzgojo najmlajših gledalcev smo naravnost trčili v potrebo in povpraševanje po programih, namenjenih starejšim otrokom in mladim, torej najstniški publiki od 11 do 15 let in mladini od 15 do

25 let. Zaradi prostorskih omejitev v eno veliko kinodvorano je zagotavljanje raznolikosti filmske ponudbe v Kinodvoru in izkoriščanje rezultatov dobre prakse vse težje, pa vendarle smo morali poiskati prostor, da bi se v našem kinu domače počutili mladostniki, torej tista publika, ki jo kulturne ustanove tudi sicer najteže nagovarjamo,« nam je uvodoma povedala direktorica Javnega zavoda Kinodvor Nina Peče Grilc.

Od kod zamisel, da ste k podvigu soustvarjanja filmskega programa za mlade pozvali prav mlade? Ste se pri tem opirali na kakšen podoben projekt?

Razvijanje občinstva, ki je povezano z zagotavljanjem ustreznih programskih vsebin, ustrezno tržnokomunikacijsko strategijo in konceptom filmskovzgojnih dejavnosti, je zahtevalo premislek, izhajajoč iz naših izkušenj z mladimi v preteklih letih. Tu smo se oprli na naše izkušnje šolskega programa v kinu in sodelovanje v vzgojno-izobraževalni ustanovi kot tudi dejavnosti, ki jih v zadnjih letih razvijamo kulturni akterji v Ljubljani v okviru programa KUL abonma. Ker je Kinodvor in del kinematografov slovenske Art kino mreže vključen v mednarodno kinematografsko mrežo Europa Cinemas, imamo veliko priložnosti, da svoje izkušnje in ideje delimo ter preverjamo z mnogimi sorodnimi kini v Evropi in širše. Tako nas je pred leti navdušil primer dobre prakse iz Glasgowa, kjer so uspešen filmski festival za mlade organizirali tako, da so mladino vključili v sam proces, kar pomeni, da so mladi v projektih, namenjenih njihovim vrstnikom, tudi osrednji aktivni programski in organizacijski člen. Na tem izhodišču smo zasnovali nov Kinotrip, filmskovzgojni program, ki ga sofinancira Slovenski filmski center in je namenjen najstniški publiki. Vključuje

filmski klub in mednarodni filmski festival, šolski program ter dogodke med letom. Naše poslanstvo je, da ohranjamo in razvijamo urbane kinonavade mladih, ki so bodisi že navajeni in željni kakovostnih in zahtevnejših filmskih vsebin ali pa jim je do njih potrebno odpreti poti. To so mladi v letih, ko sami najbolje vedo, kaj je zanje najbolje. In tudi če ne, je pravzaprav pomembno predvsem to, da slišimo in razumemo njihov jezik.

Pripravljate tudi v prihodnje še kak soroden filmski program za mlade?

Pri projektu Kinotrip smo v razvojnih korakih, festival je prva resna preizkušnja, kakšno je zanimanje za kakovosten in zahtevnejši kinoprogram med najstniško generacijo. Toda gre za tek na dolge proge, zato je potrebna ustrezna komunikacijska strategija in kontinuiteta programov, namenjenih mladini. Prepričani smo, da bo podobno kot pri drugih generacijah tudi tu Kinodvor prispeval k pospeševanju pozitivnih učinkov razvoja filmske kulture v našem mestu in v slovenski kinematografiji. Tu nas čaka še veliko dela, zagotovo pa bodo učinki prinesli nove argumente za vzpostavitev mestnega minipleksa v središču Ljubljane, katerega cilj je zagotavljanje raznolikosti programa in razvoj novih, zlasti mladih občinstev.

Mladi na sceni

FILMI O MLADIH ZA MLADE

Mednarodni filmski festival Kinotrip v Kinodvoru

Veronika Sorokin

Med 24. in 27. marcem 2016 je v Kinodvoru v Ljubljani potekal mednarodni filmski festival Kinotrip, ki je tako po konceptualni viziji kakor z izborom filmov nagovoril zlasti mlado občinstvo. Je prvi filmski festival v Sloveniji, pri katerem so bili že v fazi snovanja in izvedbe programa na dejaven način vključeni ravno mladi. O novem filmskem programu so spregovorili že 26. januarja ob premieri dokumentarnega filma Volčja družina in razkrili, da bo zajemal filmska potovanja, ki jih pripravljajo mladi za mlade. Kot je povedala Živa Jurančič, vodja festivala in pedagoginja, ki v Kinodvoru skrbi za filmski program za mlade, so se na festival intenzivno pripravljali že od novembra lani. Njihova redna tedenska srečavanja v filmskem klubu, na katera so v okviru Kinodvora povabili kar 22 mladih ljubiteljev filma, starih od 13 do 19 let, so potekala v zelo dinamičnem duhu. Pri novi občolski dejavnosti, ki so ji mladi posvetili marsikateri popoldan, jih je družil skupni motiv in seveda želja, da o filmu izvedo čim več.

Filmi za vse generacije

Ideja za mednarodni filmski festival, namenjen mladim, ki ga tudi sami soustvarjajo, je v Kinodvoru klila že zelo dolgo. Kot je povedala Nina Peče Grilc, direktorica Javnega zavoda Kinodvor, so želeli pri tem ostati zvesti svojemu osnovnemu vodilu – skrbi za ponudbo kakovostnega in zahtevnejšega filma za vse generacije. V prvem obdobju delovanja so za najmlajše obiskovalce in starejšo publiko razvili uspešne programe, kot sta Kinobalon – program za otroke in mlade ter Filmska srečanja ob kavi. Oba programa sta naletela na velik odziv in hkrati zastavila pomembne razvojne korake na področju filmskokulturne vzgoje.

Naj te film odpelje

Skupina mladih se je pod strokovnim mentorstvom Žive Jurančič tedensko sestajala v mali kinodvorani v Kinodvoru, kjer so si navadno ogledali po en film, čemur je sledila odprta diskusija o celoviti izkušnji in doživetju filma. Na dejavnih in ustvarjalnih srečanjih so izbrali osem različnih filmov »o mladih in za mlade« in se tudi sami razdelili v več delovnih skupin, poimenovanih po posameznih filmih. Ti, tako kot pokrivajo raznolika kulturna in geografska okolja, vstopajo tudi v različne žanrske oblike. Konec marca so se na filmskem platnu v Kinodvoru

tako odvrtili animirani in dokumentarni film, grozljivka, klasika in različne sodobne filmske stvaritve iz svetovne kinematografije.

Ker je ogled in doživljanje filmov svojevrstno popotovanje skozi različne kulture, osebne življenjske zgodbe in domišljajske svetove, so mladi na zelo ustvarjalen način izbrali tudi ime filmskega programa, ki je postal nekakšen logotip celotnega festivala. Geslo *Naj te film odpelje*, ki se odlično staplja tudi z vizualno podobo – kolesom kot prevoznim sredstvom – je bilo tako najbolj pristrčno povabilo na obisk njihovega avtorskega festivala Kinotrip. Veliko mladih ljubiteljev filma in snovalcev filmskega programa je zelo navdušenih nad sedmo umetnostjo, s katero so posredno ali neposredno povezani. Nekateri so o svoji občolski dejavnosti – snovanju filmskega festivala, ki jim je v zadnjem času še dodatno popestrilo sicer že tako dinamičen tedenski urnik, tudi pisali v šolskih glasilih in tako s sošolci ter vrstniki delili svoje bogate nove izkušnje.

Celovita filmska izkušnja mladih in živahna popestritev filmskega dogajanja v Ljubljani

Ob koncu lahko le še dodamo, da je mednarodni festival Kinotrip naši prestolnici prinesel živahno popestritev na področju filmskega in kulturnega dogajanja, v prvi vrsti namenjenega najstniški populaciji. Tej, odprti in dinamični, kot je, željni novega znanja in v neustavljivem ritmu spoznavanja, je zelo blizu prav interaktivno in razgibano delovanje. Tega v sklopu sooblikovanja festivala ni manjkalo, kajti mladi so bili v celotnem procesu nastajanja filmskega festivala njegovi glavni akterji. Pogovarjali in družili so se z gosti, organizirali intervjuje prek skypa z nekaterimi filmskimi soustvarjalci, sodelovali na novinarski konferenci in poskrbeli tudi za privlačno podobo kavarne v Kinodvoru v času festivala. Piko na i vsej dinamiki in delovnemu ritmu je dodal bogat spremljevalni program, namenjen interdisciplinarnemu pristopu v odkrivanju sveta sedme umetnosti. V okviru Kinotripa so potekale številne delavnice: videa in kratkega filma, risanja animiranih obrazov, snemanja filmskih podkastov, mladi so si lahko ogledali filmski studio Viba itd.

Foto: Veronika Sorokin

Živa Jurančič,
vodja festivala

Namen programa Kinotrip je zagotoviti mladim kakovosten filmskovzgojni program ter jim omogočiti priložnost, da ta program dejavno sooblikujejo. V klubu izbirajo

filme in oblikujejo spremljevalni program z gosti od blizu in daleč, s pogovori, delavnicami, druženji in zabavo. Dejavno so sodelovali pri nastanku imena programa in njegovi vizualni podobi, festivalske dogodke bodo tudi sami izvedli. Ključno izhodišče programa je namreč, da mladi predstavljajo prav posebno ciljno skupino, ki jo zaznamuje proces osamosvajanja, iskanja in oblikovanja identitete ter povezovanja v vrstniške skupine. Prav zato je bistvenega pomena, da svoje prostočasne filmskovzgojne dejavnosti soustvarjajo, saj morajo te vključevati njihove potrebe, interese in specifične načine preživljanja časa.

Gala Alicia Ostan Ožbolt,
Gimnazija Poljane

Moje navdušenje za film se je najbrž rodilo v družini, oba starša sta umetnika. Če mi čas dopušča, grem zelo rada v Kinodvor, kak film, navadno

lahkotnejše vsebine, pa si z veseljem ogledam tudi doma. Zelo blizu so mi zlasti zgodovinski in dokumentarni filmi. Filmska ustvarjalnost me privlači kot umetnost. Zelo me mika, da bi nekoč kot študentka delala v Kinodvoru. V okviru snovanja filmskega programa Kinotrip mi je zelo všeč sam proces dela in organizacija, kajti zelo rada organiziram stvari. Pomembna izkušnja zame v času priprav na festival je bila prek skypa pripraviti pogovor z Mukundo, enim od bratov iz dokumentarnega filma *Volčja družina*.

Aiko Zakrajšek,
OŠ Ketteja in Murna

Zelo dolgo se že zanimam za film, prihajam iz družine umetnikov. Pravo navdušenje pa mi je zbudila starejša sestra, ki jo še posebej zanima filmska režija.

Prva filma, ki sta name naredila velik vtis na platnu Kinodvora, sta bila dokumentarni film *Pobalinka* in slovenski film *Drevo*. Veseli me, da so me v okviru Kinodvora povabili k sodelovanju ob projekciji filma *Moja sestra suhica*. Filmska umetnost me nasploh zelo privlači, pa tudi vse tisto, kar se v povezavi s filmom odvija v zakulisju. Filmska igra, režija itd. Hvaležna sem, da lahko sodelujem pri snovanju filmskega festivala in obenem to dojemam kot veliko odgovornost.

Liza Sočan,
Gimnazija Poljane

Ljubezen do filma se je pri meni razvijala na več načinov, delno so name vplivali starši in sestra, ki se ravno tako ukvarja s filmom, filmi sami in Liffe.

Raje kot doma si filme ogledam v kinu, kajti gre za polnejše doživetje in druženje. Med filmskimi žanri me še posebej privlači dokumentarni in umetniški, domišljijski film. V zadnjem času sta močan vtis name naredila dokumentarna filma *Več kot med* in *Prihajamo v miru*. V povezavi s filmom me v prvi vrsti zanimata filmska igra in fotografija. Na naših srečanjih v Kinodvoru, kjer pripravljamo festival, me najbolj navdušujeta kreativno okolje in dinamika v odnosih.

Jan Verdellis,
OŠ Trnovo

Med prvimi so mi film približali starši, predvsem mama. Že kot majhen sem si ogledal marsikateri animirani film. Sem tudi redni obiskovalec

Kinobalona. Filme rad gledam doma, čeprav je odločitev, ali grem v kino, zelo odvisna od vrste filma. Če je film resnično dober, si ga grem raje ogledat v kino. Zelo blizu so mi komedije, kakor tudi psihološke drame, ob katerih se mi zastavlja vrsta različnih vprašanj. Pri našem skupnem projektu Kinotrip me najbolj veseli to, da sem v krogu ljudi, ki o filmu veliko vedo kot strokovnjaki. Tako se mi odpre še neka druga globina in lahko film razumem širše.

Lovro Smrekar,
OŠ Spodnja Šiška

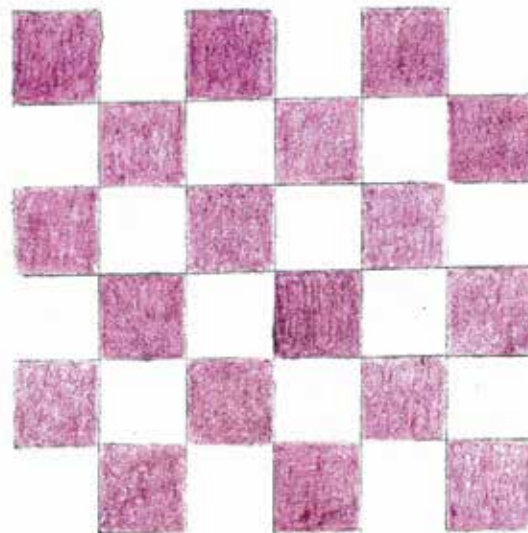
Moj odnos do filma se je gradil zelo spontano. Velik vpliv pri tem so imeli televizija in filmi sami, ki sem si jih ogledal večinoma v okviru Animateke in

Kinobalona ter na programu Kinoteke. Med prvimi filmi, ki sem jih videl v kinu, so bili animirani. Rad imam tudi drame. Ogled filma v kinu je veliko bolj doživet, ker gre pri tem za cel obred, druženje in dogodek. To, da si film ogledaš doma, pa je predvsem bolj praktično. Tudi sam bi želel postati režiser oziroma bi rad delal v kinu. Sodelovanje pri Kinotripu me veseli predvsem zaradi druženja in adrenalina.

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

Risba: Dušan Muc

Na vlažnih travnikih v okolici mesta naletimo na rastlino, pri kateri se temni in svetli kvadrati rdečerrjave in belkaste barve na cvetovih enakomerno izmenjujejo. Kako jo imenujemo?

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 15. maja na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljanas.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Fotografija: Dušan Muc

»... / Bil Vel'ki teden je / Po cerkvah tvojih hodil sem, Ljubljana, / V Trnovo, tje sem uro šel deseto. / ... / Tam meni je gorje bilo rojeno / od dveh očesov čistega plamena. / ...«, je o srečanju s Primičevom Julijo v Sonetih ljubezni zapel France Prešeren. V lep obnovljeni Trnovski cerkvi je danes tudi Križev pot slovenskega slikarja sodobnika Janeza Bernika.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi Matej Klobasa, 7. a razred OŠ Polje
Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpél na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podarja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

Foto: arhiv vrtca Miškolin

Foto: Simon Rajšp

Foto: arhiv Zavoda Nefiks

1 Želvice iz ljubljanskega vrtca Miškolin z Mojco Košmrlj in Tatjano Žinko, 2 Počitnice Mladih zmajev v Atlantisu, 3 poučen karierni dan Zavoda Nefiks.

MIŠKOLINI ZA ZELENO PRESTOLNICO

V našem vrtcu, vrtcu Miškolin, nas spremlja ekologija na vsakem koraku. Pridno zbiramo in razvrščamo odpadke, saj nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo.

V okviru projekta **Zelena prestolnica 2016** smo si v mesecu januarju zadali prav poseben cilj. Odpadke smo zbirali z namenom, da iz njih izdelamo različne igre. Odpadkom smo tako dali novo podobo, posledično pa tudi zmanjšali njihovo količino. Igre, ki smo jih izdelovali, so nastajale v sklopu različnih aktivnosti.

Sami smo jih razdelili na: ● igre, namenjene spoznavanju in utrjevanju barv, ● igre, namenjene spoznavanju in utrjevanju števil, ● igre za hitro odzivanje, ● igre spretnosti, ● igre za pridobivanje določenih znanj, ● igre za urjenje spomina, ● igre, namenjene spoznavanju in utrjevanju geometrijskih likov, ● igre za razvijanje medsebojnega sodelovanja.

Izdelane igre so dobile mesto na naši razstavi z naslovom **Eko družabne igre**. Ker smo razstavljali več kot 50 iger, je bilo dela za vse več kot dovolj. Kar nekaj časa je bilo potrebnega, da smo vse postavili na svoje mesto. Našo razstavo sta si med prvimi ogledali predsednica sveta ČS Polje mag. Marija Minka Jerebič in pomočnica ravnateljice vrtca Miškolin. Sonja Kolenc. Nad razstavljenimi igrami sta bili zelo navdušeni. Navdušeni pa so bili tudi drugi obiskovalci – in teh je bilo zares veliko. Veliko pa je bilo tudi pohval, ki smo jih bili deležni z njihove strani. Zato: hvala vsem, ki ste delili svoje občutke z nami!

ŠTUDIJ JE POT, NE CILJ!

»Študij je POT, ne CILJ!« je geslo vseslovenskega kariernega dne Nefiks, ki se je po srednjih šolah odvijal 2. marca. Raper Zlatko v svoji skladbi, ki jo je napisal posebej za ta dogodek, mlade spodbuja: »Čaka vas uspeh, če sledite svojim sanjam!«

V prihodnosti se obetajo poklici, ki danes sploh še ne obstajajo, po drugi strani pa bodo nekateri izginjali. Prav zato pa ne moremo poklicne poti prepustiti naključju. Zato se je 2. marca 2016 na več kot 70 srednjih šolah po celotni Sloveniji odvijal prvi **Nefiks karierni dan**, ki je zajemal delavnice in pogovore z delodajalci.

Osrednja slovesnost dogodka je potekala na Srednji šoli Roška. Slovesnosti sta se med drugim udeležila župan **Zoran Jankovič** in direktor urada za mladino **dr. Peter Debeljak**. Župan je ob tem poudaril, da je za uspeh pomemben pogum ter primeren odnos. Častni pokrovitelj Nefiks kariernega dne je bil predsednik RS **Borut Pahor**, ki se je pogovarjal z dijaki Srednje šole Zagorje. V svojem nagovoru je poudaril, da so pomembne sanje, karakter in samozavest ter da nihče ni uspel, ne da ne bi bil kdaj poražen.

POČITNIŠKA AVANTURA Z MLADIMI ZMAJI

Marko Taljan

Pri Mladih zmajih smo v času zimskih šolskih počitnic, med 15. in 19. februarjem, s kopico raznolikih aktivnosti poskrbeli za brezskrbno preganjanje dolgčasa ljubljanske mladine. Te so potekale tako v naših centrih – za Bežigradom, v Črnučah, Šiški in Zalogu – kot zunaj njih. Kot se za počitnice spodobi, je bil poseben poudarek na izletih. Tako smo se, skupaj z več kot 120 mladimi odpravili na lepše, na smučanje, bovanje, kopanje, drsanje in ogled filma. O naših podvigih zunaj četrtnih mladinskih centrov več v nadaljevanju.

V ponedeljek smo se odpravili na smučanje s **Sportnim društvom Šmartno Tacen**, v Smučarski center Cerkno. Na pobočjih Cerkljanskega hribovja smo se pogumno upirali močnemu sneženju in dežju, ki sta nam ponudila kuliso za

malce neobičajne smučarske užitke. Naredili smo prenekateri smučarski zavoj, nekateri izmed udeležencev celo prve in edine v tej zimi. Torek je bil v znamenju podiranja kegljev na bowling stezah **Bowling kluba Spider v Tivoliju**. Krogle so kar švigale proti kegljem, sem in tja je kakšna zadela center in porušila vseh 10 kegljev naenkrat. Dovolj razlogov za počitniško zabavo. Sreda je bila kot naročena za namakanje in miganje v bazenih **Vodnega mesta Atlantis**. Dvaintrideset mladih je v zgodnjem popoldnevu z nami na valovih kurilo svojo energijo. Kljub počitniški gneči smo Atlantis zapuščali zadovoljni in prijetno utrujeni odšli domov ali nazaj v center. V četrtek smo se dobili v **Hali Tivoli**, kamor so nas povabili iz Javnega zavoda Šport Ljubljana. V Tivoliju so prijazno poskrbeli tudi za izposojajo drsalk in žur se je lahko začel. V ohlajeni dvorani Hale Tivoli smo se ob glasbi in čaju dodobra ogreli in razmigali. Zadnji dan počitnic smo jo mahnilo v **Kinodvor**, kjer smo si ogledali film *Misija Arktika*, vznemirljivo zgodbo o preživetju na samotnem arktičnem otoku, na katerem morajo trije otroci sami v ledeni naravi, obdani z lačnimi polarnimi medvedi, dati vse od sebe, da bi se lahko vrnili domov.

Poleg opisanih zunajcentrskih aktivnosti, so se tudi v ljubljanskih četrtnih mladinskih centrih Bežigrad, Črnuče, Šiška in Zalog odvijale številne zanimive in brezplačne dejavnosti, centri pa so bili odprti dlje kot običajno. V tem času smo veliko ustvarjali, debatirali, kuhali, igrali družabne igre, športali, pa tudi slikali, čarali, se ličili ipd. Kot ponavadi je bilo pri Mladih zmajih tudi tokrat sproščeno in zabavno, prosti čas pa dobro izkoriščen. Vseh počitniških aktivnosti pri Mladih zmajih se je skupaj udeležilo več kot 400 ljubljanskih otrok in mladih. K nam vas vabimo tudi po počitnicah, vsak delovnik med 14. in 19. uro. Dobrodošli!

Program Javnega zavoda Mladi zmaji - Centra za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov finančno omogoča ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, v sodelovanju z Uradom RS za mladino Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

(Marko Taljan je koordinator ČMC Zalog.)

KUL SLUŽBA! ZA MLADE DO 29 LET

Mestna občina Ljubljana objavlja javno povabilo mladim, prvim iskalcem zaposlitve, k oddaji prijav za vključitev v projekt Kul služba! Prijave lahko mladi oddajo do **ponedeljka, 25. aprila 2016**. Na povabilo se lahko javijo mladi, ki ● do izteka datuma javnega povabila niso dopolnili 30 let, ● imajo stalno prebivališče na območju Mestne občine Ljubljana, ● so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje in imajo status brezposelne osebe, iskalca prve zaposlitve.

Mladi se bodo potegovali za 26 služb, od delovnega mesta knjižničarja, bibliotekarja, knjigoveza, administrativnega delavca, vzdrževalno-čistilnega delavca, zvokovnega tehnika, delavca za pedagoško-andragoške programe, vodjo projektov, referenta - sodelavca začetnika v pravni službi in sodelavca na področju izvršb, elektrikaarja, avtomatika, nekvalificiranega kanalarja, vrtnarja, pogrebno-pokopališkega delavca, redarja inkasanta na parkirišču, strokovnega sodelavca pri programu, farmacevtskega tehnika

III, tehnika na področju laboratorijskih analiz, tonskega tehnika, lučnega tehnika in vodjo projektov do strokovnega sodelavca za kulturni menedžment in EU razpise. - Projekt Kul služba!, ki sta ga zasnovala Urad za mladino MOL in JZ Cene Štupar, k sodelovanju pa je pristopil tudi Zavod RS za zaposlovanje, bo mladim omogočil zaposlitev v enem od 17 javnih zavodov MOL ali podjetjih, katerih ustanoviteljica je MOL. Prijavni obrazec je objavljen na spletni strani Mestne občine Ljubljana.

Dr. Eva Premk Bogataj

Foto: Polonca Bajc
Dr. Eva Premk Bogataj

Bil je eden redkih mrzlih, a vedrih dni letošnje zime, ko sem jo po dolgem času srečala na zamrznjenem Koseškem bajerju, le dva dni, preden se je močno stanjšal led vdrl. Ampak tistega dne je bila zimska idila popolna, podoba drsalcev kot s kakšne stare razglednice. Eva je z otrokoma, možem in mamo na drsalkah uživala v lepem sobotnem popoldnevu. Povsod bi prepoznala njen glas in smeh. Ko mi je predstavila svojo mamo Francko, sta me povabili na odprtje razstave o Evini babici, profesorici slavistike dr. Marji Boršnik. Le nekaj dni pozneje sem si tako ogledala razstavo v Slovanski knjižnici in prisostvovala predstavitvi njenega skupnega dela, knjige o življenju in delu Marje Boršnik. Sledila je predstavitev na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, še ena v vrsti predstavitev, na kateri so se akademiki poklonili spominu na bogato delo naše prve univerzitetne profesorice na slavistiki, »eni najbolj markantnih ženskih osebnosti v slovenskem kulturnem življenju 20. stoletja«, kot sta v uvodu knjige med drugim zapisali njena hči ddr. Francka Premk in vnukinja dr. Eva Premk Bogataj. Čeprav sva si občasno izmenjevali drobna sporočila, nisem vedela, s čim s trenutno ukvarja. V mojem spominu je ostala v pripravah na predstavitev štipendistov, ko je na panoje razvrščala fotografije iz Moskve, kjer je bila med študijem na izmenjavi. Povezovala je tudi nekaj prireditev v Rdeči dvorani Magistrata, na katere se je vedno temeljito pripravila. V vse, kar je počela, je vedno vnesla posebno toplino in vedrost.

Nada Breznik

Srednješolci s številnimi interesi so pred izbiro študija pogosto v dilemi, kaj izbrati, na kaj se osredotočiti. Študij, ki si ga izbrala, ni bil tvoja prva izbira, pa kljub temu si na tem področju doktorirala. Kaj te je tako pritegnilo?

Izbira študija naj sledi srcu: ko študiraš z veseljem, radovednostjo in zagnanostjo, se odpirajo prostranstva neslutnih razsežnosti. Pri tem spoznaš nova področja, ljudi in načine dela, predvsem pa sebe. Študij je vaja za življenje, največ se naučimo tam, kjer so izzivi, ko padamo, se premagujemo in iščemo rešitve. Imam to srečo, da me zanima veliko področij. Ko sem se odločala, kam po gimnaziji, sem ogromno časa posvečala filmu in fotografiji. Ker je Praga draga in daleč, sem poskusila na filmski režiji pri nas in k sreči nisem opravila sprejemnih izpitov. Na drugo mesto sem napisala jezike, ki jih še nisem znala, namreč rusko, hrvaško, srbsko in makedonsko. Znanje drugih jezikov, ki jih obvladam, lahko izpopolnujem sama. No, pa sem pristala na slavistiki, kot že mama in babica. Verjetno ne po naključju. Pri študiju sem neskončno uživala, ob magisteriju malo manj, pisanje doktorske naloge pa je bilo spet veliko veselje, čeprav je nastajala ponoči, ob delu in dveh majhnih otrocih. Tema doktorata je *Končnost in neskončnost v literarnem opusu Gregorja Strniše in Nikola Šopa*, obravnava pa vprašanja, ki jih marsikatero ustvarjalno in razmišljujoče bitje aktualizira po svoje. Ker sem imela lepo povprečje ocen, sem lahko izkoristila vse študijske izmenjave, kar jih je bilo na voljo. Moja zadnja štipendija je bila doktorska Basileus, za katero je kandidiralo 1380 kandidatov iz vse Evrope. Precej sem bila v tujini, ta čas mi je veliko dal. Prof. dr. Đurda Strsoglavac, prof. dr. Vesna Požgaj Hadži, prof. dr. Vladimir Osolnik in prof. dr. Miha Javornik so me pri tem podpirali, za kar sem jim zelo hvaležna.

Pozneje si opravila še vrsto drugih izobraževanj, med njimi nacionalno poklicno kvalifikacijo. Katera področja si izbirala in zakaj?

V izobraževanju sebe in drugih neskončno uživam. Formalna izobraževanja ne povedo veliko o človeku, razen o njegovi pridnosti in vztrajnosti, mu pa včasih odprejo kakšna vrata ali okno. V gospodarstvu je z znanjem projektnega vodenja in osnovnih poslovnih kompetenc laže. Izobraževala sem se na področjih, ki so me zanimala in mi pridejo prav pri vsakdanjem delu: od poslovne ekonomike, upravljanja podjetja, gospodarskega prava do drugih kompetenc in spretnosti (npr. pogajanja, retorika, lobiranje, črpanje sredstev EU). Certifikati, ki sem jih pridobila na področju projektnega managementa, odnosov z javnostmi in seveda znanja jezikov, so lepi papirji. Ključne izpite pa vendarle delamo na konkretnih preizkušnjah, na področju medsebojnih odnosov in s spoznavanjem sebe. Kaj ti pomagajo vse titule sveta, če ne opaziš sočloveka v stiski? Tako kot v glasbi, poeziji ali športu tudi v življenju vidim napredovanje kot nekaj zunanjšega in notranjšega hkrati. Više, hitreje, bolje, lepše, popolneje, kot se izražša navzven, bolj moraš biti notranje trden in globlje v svojo notranjost prodiraš.

Tudi po končanem študiju si delala na različnih področjih. Kaj te je pritegnilo? Na katere dosežke si ponosna? Kaj lahko poveš o izkušnjah, ki so manj prijetne?

Delala sem v javnem in zasebnem sektorju, najprej kot asistentka na fakulteti, potem kot vodja izobraževanja,

projektne vodja, svetovalka za odnose z javnostmi, urednica, prevajalka, moderatorka na radiu, povezovalka prireditev itn. Uživam, ko uporabljam čim več svojih znanj, ko je potrebna ustvarjalnost, inovativnost in spontanost in pišemo »lepe zgodbe«, oživljamo spomin.

Ponosna sem na projekte, ki sem jih delala s srcem. Na primer na organizacijo prihoda Seppa Holzerja, avstrijskega pionirja na področju visokogorskega ekološkega kmetijstva v Slovenijo (v sodelovanju z Borutom Sajovicem, županom Tržiča), ko je na njegovo predavanje brez finančnih vložkov v promocijo prišlo okoli tisoč vrtičkarjev in ekoloških kmetov, torej specifične ciljne skupine, ki sem jo želela nagovoriti; v zadnjem času pa na projekt *Pot Jeprškega učitelja* (z Mestno občino Kranj, Delavnico d.o.o. in drugimi partnerji), ki je ena lepših literarnih poti. Ponosna sem na knjigo *Prof. dr. Marja Boršnik, prva dama slovenske slavistike*, ki sva jo napisali z mamo. Malo hčera z mamo napiše knjigo o babici, če so pa vse tri slavistke in imajo čudovit medsebojen odnos, je statistika še bolj omejena. Ponosna sem na vse študentke, ki brez moje pomoči na področju metodologije pisanja znanstvenih besedil in drugih znanj morda ne bi bile sposobne napisati diplome, pa so jo. Pa na vse delavnice za vrtčevske otroke, od priprave presne hrane, spoznavanja žit, ekovrtičkov do gradnje zeliščnih spiralnih gred, ki sem jih izvedla ...

Vsaka izkušnja, tudi če je na videz neprijetna, je za nekaj dobra. Ko v preizkušnjah vidimo izzive in v slabem dobro, smo že na dobri poti. Ključen je način gledanja na stvari, ne okoliščine same. Potrebujemo pa vzornike, učitelje, navdih. Iz knjig Martina Kojca se veliko učim. Judovska pianistka Alice Herz-Sommer, večna optimistka, ki je preživela holokavst in dočakala 110 let, je velik navdih za današnji čas. Uči skromnosti, hvaležnosti, hvalnice življenja. Seveda ogromno berem, običajno več knjig hkrati. Knjige so mi, poleg družine, glasbe, umetnosti in športa v naravi, prva pomoč pri izzivih. Vesela sem, če koga navdušim za branje dobrih knjig, ki so nenadomestljiv del človeške identitete. Humor je tudi zelo pomemben, ne smejemo se dovolj, ne pojemo več – no, jaz še. Trenutno se navdušujem nad deli slovenskih ženskih pesnic, navdihujejo pa me tudi zgodbe posameznikov, ki si utirajo svojo pot: Tomaž Humar mlajši je prekolesaril svet, fantastično, mar ne?

Trenutno delaš projektno, nimaš redne zaposlitve, a si vseno polna načrtov. Kaj si želiš doseči?

Verjamem, da ima vsak človek v življenju poslanstvo in talente, ki jih mora razvijati, in lastnosti, na katerih mora »delati«. Ves čas delam. Imam srečo, da raje delam dobre projekte, za katere ne prejmem plačila, kot pa da bi samo grela stol proti dobremu plačilu. Seveda je optimalno, da delaš dobro in si za to korektno plačan. V tujini imam vrata odprta, vendar je ljubezen do slovenskega jezika, naše čudovite kulturne in naravne dediščine ter seveda družine in prijateljev večja kot želja, da bi spet odšla v tujino. Imam popolno zaupanje v prihodnost. Živim svoje poslanstvo. Zdaj pišem knjigo o odličnem akademskem glasbeniku Ljubenu Dimkaroskem, ki igra na repliko najstarejšega glasbila na svetu, na »tidldibab«. Vmes pa zori še nekaj projektov, povezanih s knjigo in kulturnim managementom. Idej je veliko, navdušenja in motivacije mi pa nikoli ni manjkalo.

95. rojstni dan Šentjakebskega gledališča Ljubljana

Mag. Katarina Glavan Batagelj

Fotografije: arhiv ŠGL

Predstava *Tihotapec* v režiji Draga Pogorelca, uprizorjena v sezoni 1971/72. Igralci na fotografiji: Kazimir Drašler, Miha Kavčič, Danijel Šmon, Anica Šinkovec, Srečo Erjavec, Jelka Božič, Polde Blatnik in Ludvik Šerjak.

Harlekinska noč 2015. Damijan Perne je prejel harlekina za najboljšo moško vlogo v predstavi *Da, gospod premier*, Mirjam Sedmak pa za najboljšo žensko vlogo v predstavi *Moj ata, socialistični kulak*.

Aktualna predstava *Maratonci* Na fotografiji: Saša Klančnik,

Kaj imajo skupnega konji, sol, Srečko Kosovel in Ivo Boscarol? Vsi so tako ali drugače povezani s Šentjakobskim gledališčem Ljubljana. Resno mislimo! Po prvi svetovni vojni je bil prav na štefanovo (26. decembra 1921), ko blagoslovijo konje in sol, kot zapuščina *Gospodarsko naprednega društva za šentjakobski okraj* ustanovljen *Šentjakobski oder*. Verjetno najstarejše še delujoče amatersko gledališče v Evropi so ustanovili nekdanji čitalničarji in ga spremenili v repertoarno gledališče. V gostilni *Pri Lozarju* so takrat odigrali nekaj komičnih točk s petjem in glasbo. V predelu okrog ljubljanske cerkve sv. Jakoba, po kateri so poimenovali nekdanji Šentjakobski okraj, je Karlovska cesta zarezala v srednjeveško obzidje mesta. Podrli so krčmo, kamor je svoje čase hodil naš najbolj čaščeni pesnik France Prešeren, saj je stanoval v eni izmed sosednjih hiš. Prav v času, ko so stare čitalnice začele propadati, je bil tu ustanovljen *Dramatski odsek kulturnega društva za Šentjakobski okraj*.

Šentjakobski oder

Teško bi našli šolarja, ki se mu ne toži po brezskrbnem počitniškem času. Na zamerimo mu, če morda kdaj vzkligne: *Oh, ta usrana šola!* Morda veste, da so tako v začetku 19. stoletja stari Ljubljančani poimenovali hišo na Gornjem trgu ob cerkvi sv. Florijana? V tamkajšnjem otroškem zavetišču je v naročju otroškega joka in pleníc svoje prve igre uprizarjal Šentjakobski oder. Poimenovanje Šentjakob je sčasoma izgubilo krajevni pomen in je postalo skoraj sinonim za Šentjakobsko gledališče, saj so se nekdanji mestni okraji ob širitvi mesta zlili v celoto. Pa tudi imena ulic se spreminjajo. Ste se morda kdaj vprašali, po kom so poimenovali Eipprovo ulico v Trnovem? - Ulica nosi ime heroja Ernesta Eippra, nekdanjega člana Šentjakobskega gledališča, ki je padel kot talec.

Obdobje Milana Skrbinška, nastop Srečka Kosovela

Šentjakobsko gledališče je doživljalo več vzponov in padcev: leta 1922 je prevzel mesto režiserja Milan Skrbinšek in kar nekaj sezon je potekalo v znamenju absolutne avtoritete tega znamenitega režiserja in igralca. Pod njegovim vodstvom so uprizorili skoraj celotnega Cankarja na tem odru in upravičeno je Srečko Kosovel, potem ko si je ogledal *Kralja na Betajnovi*, v časopisu *Jutro* 25. aprila 1925 zapisal: »Če pojde tako dalje, bo treba hodit poslušat Cankarja k Šentjakobčanom. V ljubljanski Drami ga itak ne moremo več slišati, ker ga tam ni.« Istega leta je na šentjakobskem odru tudi sam nastopil na recitacijskem večeru. Skrbinškovo obdobje se je leta 1929 končalo, ker je ta veliki umetnik moral zaradi nerazumevanja takratnega vodstva Narodnega gledališča odpovedati vsako sodelovanje.

Od sezone 1932/33 do danes domicil v Mestnem domu

Šentjakobski oder se je v sezoni 1932/33 preselil v Mestni dom, kjer domuje še danes. To živahno gledališče je utihnilo samo v času 2. svetovne vojne, ko so italijanski okupatorji porušili oder in druge prostore spremenili v spalnice za svoje vojake.

Po vojni so obnovili oder in gledališče je dobilo polpoklicni status. Kar 12 igralcev je bilo stalno angažiranih, ob svojem igralskem delu pa so opravljali tudi za gledališče nujno potrebna opravila. Drugi igralci so za odigrane predstave prejemali skromen honorar. V 50. letih je bilo zanimanje za gledališke predstave tako močno, da igralci tega gledališča niso imeli prostora, da bi si ogledali predstave svojih kolegov. V zapisniku upravnega odbora gledališča beremo: »Igralci, ki se udeležujejo predstav, največkrat nimajo kam sedeti, ker so običajno predstave razprodane. Zato so primorani stati ob vratih ali pa si pravočasno priskrbeti oz. kupiti vstopnico. Zato upravni odbor sklene, da bo pri vsaki predstavi igralcem na razpolago 5 brezplačnih sedežev.«

Bogat arhiv

Pomemben del za spoznavanje kulturne dediščine, zlasti za spoznavanje družabnega življenja Ljubljane in širšega slovenskega prostora od 1. pol. 20. stoletja do danes je arhiv Šentjakobskega gledališča. Tu je shranjenega ogromno dragocenega slikovnega gradiva znanih večletnih uradnih fotografov Šentjakobskega gledališča: mednarodnega mojstra fotografije Vlastje Simončiča, priznanega umetniškega fotografa Tihomirja Pinterja, med študijem je bil umetniški fotograf tudi Ivo Boscarol.

Mojstrska šola velikih igralskih imen

Kljub vse bolj neprijaznim časom za prostovoljne ljubiteljske dejavnosti Šentjakobsko gledališče Ljubljana vztraja pri svojem poslanstvu. V svoje vrste leto za letom sprejemamo številne nove, predvsem mlajše člane. Ta dejavnost jim nudi raznolike možnosti za aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa, mnogim pa pomeni tudi prve ustvarjalne korake na njihovi poznejši poklicni poti. Bilo bi premalo prstov na obeh rokah, če bi hoteli našteti vse izjemne gledališke ustvarjalce, ki so zrasli prav iz šentjakobskih vrst, naj jih omenimo le nekaj: Stane Sever, Mira Danilova, Fran Milčinski - Ježek, Rudi Kosmač, Bine Matoh, Dragica Potočnjak, Saša Pavček, Nataša Barbara Gračner, Barbara Cerar, Maja Martina Merljak, Jurij Zrnc idr.

Med prvimi uprizoritlji muzikala na slovenskih odrih

Programsko je bilo Šentjakobsko gledališče vedno naravnano v bolj lahkotne, komedijske vsebine, k predstavam za otroke in mladino ter predvsem zadnje čase tudi k projektom, ki iz takih ali drugačnih razlogov ne najdejo prostora v drugih gledališčih. Bili smo tudi med prvimi, ki smo si upali spoprijeti s tako zahtevnim žanrom, kot je muzikal. Da so bile te odločitve pravilne, kaže nekaj izjemno uspešnih tovrstnih uprizoritev v zadnjih letih. Od nekdanj je bilo to gledališče stičišče generacij, apolitično svetišče boginje Talije. Doživljalo je vzpone in padce, večkrat so mu strigli peruti ali ga hoteli preprosto ukiniti, zlasti v šestdesetih in sedemdesetih letih, nazadnje pa v zadnjem desetletju. Držimo pesti, da bo blagoslov ob ustanovitvi tega gledališča prinesel zrno soli tistim, ki stavijo na šentjakobskega konja.

Žlahtno prostovoljno društvo Šentjakobsko gledališče Ljubljana financira Mestna občina Ljubljana

Danes je Šentjakobsko gledališče Ljubljana (ŠGL) organizirano kot prostovoljno društvo, ki deluje v javnem interesu na področju kulture. Njegova glavna financerka je Mestna občina Ljubljana. Gledališče redno sodeluje z JSKD in ZKD Ljubljana. Nekakšno posebnost med sebi enakimi ŠGL predstavlja zaradi profesionalne uprave ter abonmajskega načina delovanja. Navadno na sezono pripravimo pet do šest premier, katerih ponovitve si doma in na gostovanjih na leto ogleda več kot 30.000 gledalcev.

tečejo častni krog v režiji Matjaža Šmalca. Srečko Kermavner in Bojan Vister.

Predstava *Resnica* je na 28. Čufarjevih dnevih prejela nagrado za najboljšo predstavo festivala, Damijan Perne pa nagrado za najboljšo moško vlogo.

Domače in mednarodne nagrade

Gledališče in posamezni člani so v svojem 95-letnem delovanju prejeli ogromno nagrad na regijski, državni in mednarodni ravni. Vsako leto na izjemno zabavnem večeru člani gledališča po predhodnem glasovanju svojim najboljšim igralkam in igralcem ter zunanjim sodelavcem podelimo interno nagrado *harlekin*. Upravni odbor gledališča je prve *harlekine* podeljeval že v 60. letih in s krajšo prekinitvijo tudi v 90. letih. Predvsem mlajši člani so s svojo energijo oživili družabne dogodke in *Harlekinska noč* je v sezoni

2005/2006 prerasla v slavnostno podelitev. Nagradimo dosežke v 11 kategorijah: najboljšo žensko in moško vlogo (glavna, stranska, epizodna), najvidnejšo scenografijo, kostumografijo, režijo ter najboljšo predstavo in podelimo *harlekina za 5 minut slave* oz. za posebne dosežke. - Letošnja Harlekinska noč 9. aprila je bila pomembna tudi zato, ker smo v prostorih gledališča z oživitvijo razstave *Neskončna igra* obeležili naš jubilej – 95. rojstni dan. Srečni in ponosni smo, da lahko nadaljujemo bogato tradicijo staroste med slovenskimi ljubiteljskimi gledališči in svojo ljubezen do odrskih desk delimo z vami.

Ljubljanski grad
Ljubljana Castle

6. GRAJSKI DNEVI

pestro dogajanje za vso družino
14.–16. maj 2016

PROST VSTOP NA PRIREDITVE
www.ljubljanskigrad.si

 @Ljubljanskigrad
  Ljubljana Castle

Ljubljanski grad
 Grajska planota 1, p.p. 72, SI - 1001 Ljubljana
 tel.: +386 1 306 42 30, e-pošta: info-center@ljubljanskigrad.si

Ustanoviteljica
 Mestna občina Ljubljana

Za ubode dogodkov na Ljubljanskem gradu pripravljamo večerje s tirno vzpenjačo

Napovednik dogodkov po četrtnih skupnostih

April in maj 2016		VSI DOGODKI SO BREZPLAČNI!		
DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTNA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
PREDAVANJE O TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA IN PRIKAZ (VARNE) UPORABE DEFIBRILATORJA	Delavnica Temeljni postopki oživljanja in prikaz pravilne (varne) uporabe defibrilatorja	ČS POSAVJE	Četrtek, 21. 4. 2016 ob 18.00 uri	ČS Posavje, dvorana Kulturno prosvetnega doma Savlje Kleče, Savlje 101
IZBOLJŠAJMO SPOMIN – MOŽGANSKI FITNES Z JASMINO LAMBERGAR	Priznana mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje. Predavanje za vse generacije je brezplačno!	ČS SOSTRO	Četrtek, 19. 5. 2016 ob 17.00 uri	ČS Sostro, Cesta II. grupe odredov 43, sejna soba, 1. nadstropje
A QU A - AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU	MOL bo skupaj s projektnimi partnerji v vsaki ČS organizirala okroglo mizo, kjer bo podrobneje predstavljen projekt in izvajanje storitev na domu.	ČS CENTER	Četrtek, 21. 4. 2016 ob 10.00 uri	ČS Center, Zarnikova 3 - sejna soba v pritličju
DEMENCA - KAJ JE DEMENCA, PREPOZNAVANJE PRVIH ZNAKOV DEMENCE	Strokovno predavanje za svoje in druge, ki skrbijo za osebe z demenco v domačem okolju.	ČS JARŠE	Sreda, 18. 5. 2016 ob 17. uri	ČS Jarše, Kvedrova 22, sejna soba
SEM SREČA V NESREČI	Predavanja vodijo priznani strokovnjaki s področja demence in Alzheimerjeve bolezni. Izvaja: Združenje za pomoč pri demenci Spominčica. Projekt RKS OZ Ljubljana: Splošni napotki v primeru večjih nesreč, poplav, potresa in požara. Za prebivalce na poplavno ogroženem območju je praktični del dopolnjen s polnjenem protipoplavnih vreč in dodatnimi ukrepi, kako preprečiti vdor vode v bivalne prostore.	ČS ČRNUČE	Torek, 19. 4. ob 18.00 uri	Sedež ČS Črnuče (Kulturni dom Črnuče), Dunajska 367, sejna soba
GSO – AGROTERRORIZEM KORPORACIJ	Predavanje Antona Komata.	ČS SOSTRO	Sreda, 20. 4. 2016 ob 19.00 uri	Sejna soba, I. nad., Zadrudni dom Zador, Cesta II. grupe odredov 43. Sejna soba, I. nad.,
PRAVILNA NEGA RASTLIN IN ZDRAVJE	Predavanje Fanči Perdih o tem, kako s pravilno nego rastlin poskrbimo za lastno zdravje.	ČS SOSTRO	Sreda, 18. 5. 2016 ob 20.00	Zadrudni dom Zador, Cesta II. grupe odredov 43.
ČISTILNA AKCIJA V ČS TRNOVO	V okviru akcije Za lepšo Ljubljano bo ČS Trnovo v sodelovanju s TDMM Ljubljana Trnovo izvedla čistilno akcijo	ČS TRNOVO	Sobota, 16. 4. 2016 ob 9.00 uri.	Zbirno mesto Plaža Trnovski pristan - Prulski most
SPREMENIMO ŽIVLJENJE S POMOČJO VZPOSTAVITVE RAVNOVESJA V NAŠEM TELESU IN ŽIVLJENJU	Delavnica spodbujanja samopomoči. Možnosti in pomoč pri preobrazbi in odpravi strahu z različnimi tehnikami za sproščanje, ki vodijo v opustitev omejujočih vzorcev in spon. Najti svoj notranji mir in osebnostno srečo.	ČS POSAVJE	Sobota, 23. 4. 2016 ob 10.00 uri Sobota, 21. 5. 2016 ob 10.00 uri	ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostor - kabinet
POT, NAMEN IN RAZUMEVANJE REIKI TEHNIKE ZA VZPOSTAVITEV IN DOSEGO URAVNOTEŽENE ŽIVLJENSKE ENERGIJE IN SPODBUJANJE SAMOPOMOČI	Uvodna delavnica reikija: sproščanje energetskih blokad, ozaveščanje in odpravljanje negativnih čustvenih in miselnih vzorcev, sprejemane sebe in drugih, pot do kvalitete lastnega življenja, pozitivno premagovanje stresa, spodbujanje samopomoči.	ČS POSAVJE	Četrtek, 12. 5. 2016 ob 17.00 uri	ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, v kletni dvorana
TEČAJ RISARSKEGA IZRAŽANJA	V okviru tedenskega druženja Čaj ob petih nudimo možnost učenja in pridobivanja dodatnega znanja na področju risarskega izražanja z različnimi tehnikami risanja in barvanja.	ČS POSAVJE	Vsak četrtek v aprilu in maju od 17.00 do 19.00	ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostor - kabinet
MERJENJE KRVNEGA TLAKA	Meritve izvaja medicinska sestra.	ČS POSAVJE	Četrtek, 5. 5. 2016 od 17.00 do 18.30 ure	ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostor - kabinet
4. MEDNARODNI FESTIVAL FOLKLORE ČRNUČE 2016	Festival se izvaja v sklopu projektov MOL Črnuška pomlad. Nastopili bodo: Međimursko folklorno društvo Ljubljana, FA Mladost, Samobor, Hrvaška, Folklorna sekcija Železničarsko kulturno umetniškega društva Tine Rožanc, Zavod Rokavička, Društvo Ritmi planeta, ukrajinska vokalno-plesna skupina Zorecivt, Makedonsko kulturno društvo Sv. Ciril in Metod in KUD Fijolica iz Međimurja. V avli doma bo od 10:00 naprej slikarska razstava. Razstavljale bodo slikarke samoukinje: Ana Magaš, Jelka Dobnik in Aldona Teresa Kosanović. Na stojnicah pred domom bo razstava ročnih del in ponudba tradicionalnih međimurskih jedi. Vstop prost.	ČS ČRNUČE	Sobota 28. 5. 2016 od 10:00 naprej – slikarska razstava v avli Kulturnega doma, razstava ročnih del ter ponudba tradicionalnih međimurskih jedi na stojnicah pred domom; povorka v narodnih nošah ob 16:00, osrednja prireditev ob 18:00	Kulturni dom Črnuče, Dunajska 367, dvorana
ČISTILNA AKCIJA V ČS CENTER	ČS Center organizira čistilno akcijo v sodelovanju z društvi in občani	ČS CENTER	sobota, 16. 4. 2016 ob 9.00 uri	Zbirno mesto na Trnovskem pristanu pri Prulskem mostu (avtobus št. 19)
DAN SOSEDA POLJANE POJEJO	Na OŠ Toneta Čufarja v sodelovanju s ČS Center	ČS CENTER	sreda, 11. 5. 2016, od 16.00 ure dalje	OŠ Toneta Čufarja Ljubljana, Čufarjeva 11
OGLED RCERA	Dom upokojencev Poljane, soorganizator ČS Center	ČS CENTER	petek, 19. 5. 2016 ob 10.00 uri	Dom upokojencev Poljane, Ulica Janeza Pavla II/4
PREDAJA REPLIKE NAGRADE ZPE 2016 MED ČS GLOVEC IN ČS MOSTE	ČS Vič bo v okviru projekta Zelene prestolnice Evrope 2016 organizirala voden ogled RCERO	ČS VIČ	četrtek, 21. 4. 2016 ob 16.00 uri	Zbirno mesto pred upravno stavbo RCERO
REPLIKA NAGRADE ZPE 2016 SE BO PRESELILA IZ ČS GLOVEC V ČS MOSTE, DOGODEK BODO POPESTRILI UČENCI OŠ KETTEJA IN MURNA, SKALA – MLADINSKA ULIČNA VZGOJA TER SKAVTI STEGA LJUBLJANA 5 S POUČENOM NA TEMO ZELENE POVRŠINE.	Replika nagrade ZPE 2016 se bo preselila iz ČS Golovec v ČS Moste, dogodek bodo popestrili učenci OŠ Ketteja in Murna, Skala – mladinska ulična vzgoja ter skavti stega Ljubljana 5 s poučkom na temo zelene površine.	ČS MOSTE	Ponedeljek, 25. 4. 2016, ob 17.00 uri	OŠ Ketteja in Murna, Koširjeva 2, Ljubljana
INFOTOČKA ZPE 2016 - PREDSTAVITEV AKCIJE VRTIČEK V VSAK KOTIČEK IN AKCIJE ZA DOMAČIMI LJUBČKI NE OSTAJAJO KUPČKI	Skrb za čiste površine v urbanih in gosto naseljenih mestnih soseskah ter gojenje zelenja v mestnih soseskah. Dogodek bodo popestrili nastopi Skale – skupina Fuskabo in članov Centra aktivnosti Fužine (CAF).	ČS MOSTE	Sreda, 11. 5. 2016, ob 17.00 uri	Infotočka, Mestni trg 1, Ljubljana
OSREDNJA ČISTILNA AKCIJA V SKLOPU ZPE 2016 IN AKCIJE ZA LEPŠO LJUBLJANO	Čiščenje površin, promoviranje vrtnarjenja, medgeneracijskega in sosedskega druženja	ČS MOSTE	Četrtek, 12. 5. 2016, od 17.00 ure dalje	Zbirni mesti: Tržnica Moste, Zaloška 55 in DSO Fužine, Nove Fužine 40
MOŠČANSKI DAN SOSEDOV 2016	Predstavitve društev, zavodov, ustanov . . . in njihovih programov za kvalitetno preživljanje prostega časa, sosedsko druženje . . .	ČS MOSTE	Torek, 31. 5. 2016, od 17.30 ure dalje	Parkirišče JP Energetika Ljubljana, enota TE-TOL, Toplarniška 19, Ljubljana
SREČEVALNICA	Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana – KORK Bežigrad pripravlja ob torkih ob 9. uri SREČEVALNICO. Več o aprilskem programu lahko preberete na spletni strani http://www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA/	ČS BEŽIGRAD	Ob torkih ob 9.00	Smoletova ul 16 (pritličje)
USTVARJALNA DELAVNICA POLIGILDA: KVAČKANA OGRILICA	Iz nanizanih perlic se bomo naučili tehnike kvačkanka ogrlice. Delavnica je primerna za odrasle. Obvezne so prijave na poligilda.slo@gmail.com ali 01 428 03 45, najkasneje do srede, 20. 4. 2016 do 12h!	ČS RUDNIK	Četrtek, 21. 4. 2016, od 18.00 do 20.00	Ižanska c. 303 – 1. nadstropje (Stara barjanska šola)
USTVARJALNA DELAVNICA POLIGILDA: POLETNI NAKIT	Na delavnici bo potekala izdelava nakita v različnih tehnikah. Delavnica je namenjena odraslim in otrokom v spremstvu odraslih.	ČS RUDNIK	Četrtek, 12. 5. 2016 od 18.00 do 20.00	Ižanska c. 303 – 1. nadstropje (Stara barjanska šola)
DAN ČS JARŠE IN DAN ODPRTIH VRAT VOJAŠNICE EDVARDA PEPERKA	Obvezne so prijave na poligilda.slo@gmail.com ali 01 428 03 45, najkasneje do srede, 20. 4. 2016 do 12.00!	ČS JARŠE	Maj – datum bo naknadno določen	Vojašnica Edvarda Peperka v Jaršah, Leskovaška 7
ZELENI AMBASADOR PROJEKTA ZPE 2016	Program ČS Jarše – Dan ČS Jarše bo potekal v sodelovanju s Turističnim društvom Zelena jama in v sklopu dneva odprtih vrat vojašnice Edvarda Peperka	ČS JARŠE	16. 5.–5. 6. 2016	Razpored dogodkov po lokacijah bo naknadno določen
POHOD PO OSTROVRHARJEVI POTI	ČS Jarše bo 3 tedne zeleni ambasador projekta Zelena prestolnica Evrope 2016	ČS JARŠE		Zbor udeležencev pohoda: ČS Polje, Podgrad, za tovarno Arbo
	Pohod	ČS POLJE, KD Podgrad pri Ljubljani in VO Podgrad pri Ljubljani	Nedelja, 24. 4. 2016, ob 10.00	

Čarobna spirala

Nagrajena fotografija Janje Nikolić

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Janja Nikolić
Nagrajena fotografija.

Za tokratni fotonatečaj se je prijavila cela vrsta avtorjev s številnimi fotografijami, zato žiriranje tokrat ni bila lahka naloga. Tudi zaradi tega, ker se motivika ponavlja in so najboljše fotografije precej izenačene. V najožji izbor so se uvrstili: Janja Nikolić, Primož Lampič, Vyacheslav Isaev, Blaž Dominik, Lana Štrtak in Veronika Popotnig.

Nagrado je osvojila Janja Nikolić s posnetkom stopnišča v Nebotičniku. O motivu je zapisala: »Simetrija spirale stopnišča pod določenim kotom in z zanimivim kontrastom med sivim stopniščem ter rdečo ograjo me vedno znova fascinira.« Podobno navdušenje nad omenjeno vrtoglavo perspektivo je doslej izrazilo že več fotografov, a motiv Janje Nikolić sodi med najboljše, saj je kompozicijsko ter barvno uglasen in spominja na brezhibno računalniško grafiko konstruktivistične izraznosti.

Nagrajenki se je najbolj približal avtor Primož Lampič z motivom, ki prikazuje milni mehurček, lebdeč nad secesijsko Hauptmanovo hišo, na katerem se zrcali arhitekturna kulisa Prešernovega trga. Na zgornji površine prozorne vodne krogle se odslikujejo historične stavbe v pokončni legi in na spodnji obrnjene na glavo. Poseben akcent na levi in desni

strani mehurčka dajeta svetleči šesterokraki zvezdi kot odsev Sonca, kar daje celotnemu motivu poseben čar. Na tretje mesto se je uvrstil fotograf Vyacheslav Isaev z motivom, ki prikazuje zgornji del Nebotičnika v večerni uri s prižganimi lučmi. Modra, roza in bela barva svetlobe imenitno zažarijo na zelenkasto sivem nebu s temnimi oblaki. Če je Nikolićeva ujela lepoto notranjosti, je Isaev posnel lepoto zunanosti stavbe. Četrto mesto je osvojil Blaž Dominik z nočnim posnetkom bronastega zmaja, ki ga nad perutmi krasi veličasten ognjemet in v ozadju dodatno popestri praznično osvetljen grajski hrib. Nočni posnetek je poslala tudi Lana Štrtak; na posnetku v metafizičnem duhu zažari Plečnikovo stebrišče na Žalah. Veroniki Popotnig je uspel nočni motiv, ki prikazuje skromno ulico, rahlo osvetljeno v mesečini.

Obširno serijo fotografij je poslala Romana Humar, ki so

večinoma premalo kontrastne, med njimi pa močno izstopa iz žabje perspektive posneti Grad, ki ga v ospredju krasijo razgibane gole krošnje dreves. Tudi Tajdo Kladnik je pritegnil monumentalni grajski motiv, Francu Hrastarju pa je uspel posnetek nočno razsvetljene avtobusne postaje. Nagrajenca prejšnjega natečaja Damijana Jagodica je navdušila zasnežena klop na Šmarni gori, Matica Štojsa abstrahirani detalj rečnega nabrežja, Tanjo Barle slikoviti oblaki nad tovarniškim dimnikom, Tatjano Kores z milnimi mehurčki popestren Prešernov trg in Marka Smerkola Prešernova bronasta glava, ozaljšana z mehurčkom mavrične barve. Všečne ljubljanske razglednice so poslali: Rok Beniger, Ivanka Bajd, Anže Malovrh, Vital Butinar ter David Dragas, dramatično žareča obzorja mesta pa sta posnela Jože Hanc in Primož Šenk.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 15. maja 2016 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljan.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Foto: arhiv Turizma Ljubljana

Interaktivna instalacija WOW, ki prestolnico Slovenije predstavlja kot zeleno prestolnico Evrope 2016 in kot svetovno »WOW«-destinacijo ter prejemnico številnih nagrad za zelene in druge dosežke.

15 let Turizma Ljubljana: Živimo v WOW prestolnici

Nina Kosin

Ob 15-letnici uspešnega delovanja Turizma Ljubljana je pred Slovenski turistični informacijski center na Krekovem trgu 10 postavljena nova atrakcija, interaktivna instalacija WOW, ki je stala pred paviljonoma Slovenije in Evropske unije na EXPU 2015 v Milanu kot vabilo v zeleno prestolnico Evrope 2016. Od aprila goste sprejema v bližini najbolj obiskanih znamenitosti v Ljubljani, ki odražata zeleno: ob vznožju Ljubljanskega gradu in ob vhodu na mestno tržnico. 7 metrov dolga in 2 metra visoka instalacija pritegne s prepoznavnimi zelenimi in rdečimi odtenki mesta Ljubljana. Prestolnico Slovenije predstavlja kot zeleno prestolnico Evrope 2016 in kot svetovno »WOW« destinacijo ter prejemnico številnih nagrad za zelene in druge dosežke.

Ob jubileju smo se spomnili vseh izpeljanih projektov, ki mesto privabljajo domače in tuje goste. Prijaznost, čistost, dostopnost in prijetno vzdušje v mestu obiskovalce nemalokrat pustijo odprtih ust, kar smo poimenovali učinek »WOW«. Iz tega se je na pobudo Turizma Ljubljana in v sodelovanju z Javnim podjetjem Vodovod-kanalizacija ter Muzejem in galerijami mesta Ljubljane (MGML) rodila ideja za instalacijo, ki so jo idejno zasnovali v Agenciji za marketing v turizmu Nea Culpa. Črki W pri instalaciji WOW povzemata turistični logotip Osrednjeslovenske regije in objemata veliki O, ki zastekljen in napolnjen z vodo simbolizira nenehno kroženje vode in svežega zraka v Ljubljani. S tem postavljamo tudi obeležje letu voda v Ljubljani, ki ga je med drugim obeležila razstava VODA v Mestnem muzeju Ljubljana. Z WOW Ljubljana sporoča prednost, ki smo je deležni meščani in popotniki ob svojem obisku: le korak od vibrirajočega urbanega centra najdemo neokrnjeno naravo.

Idejo instalacije so zasnovali kreativna direktorica Neja Petek, grafična oblikovalka Tinka Mesec Tomazin in arhitekt Darjan Mihajlovič Cerar z Agencije za marketing v turizmu Nea Culpa, po načrtih pa jo je izdelal arhitekt Janez Drakslar. Instalacija vabljivo komunicira z obiskovalci, saj jo lahko vsak izkoristi kot privlačno fotografsko kuliso z viralnim »WOW« efektom. Ljubljana se tako pridružuje prestolnicam, kot sta denimo Amsterdam ali New York, ki so na znamenite točke mesta postavile črkovne instalacije. Te obiskovalce hipoma navdihnejo, da posnamejo inovativne fotografije, ki viralno zaokrožijo po spletu in družabnih omrežjih. Ljubljanska instalacija pa je posebna v tem, da je tudi interaktivna.

Instalacijo WOW so v Turizmu Ljubljana zasnovali za opaznejši nastop regije Ljubljana in Osrednja Slovenija v okviru slovenskega paviljona na EXPU 2015 v Milanu. Delegacija paviljona Evropske unije na EXPU 2015 je bila tako navdušena nad zeleno Ljubljano in idejo instalacije z ekološkim predznakom, da smo instalacijo ekskluzivno preselili pred paviljon Evropske unije v bližino Drevesa življenja uradno instalacijo EXPA 2015.

Delavnice, kako ukrepati pred, ob in po nesreči

Mestna občina Ljubljana skrbi za sistem zaščite in reševanja, v katerega so večinoma vključene prostovoljske organizacije, kot so gasilci, reševalci s psi ... in tudi skupina za psihosocialno pomoč prebivalcem ob nesrečah ter ekipe prve pomoči Rdečega križa Slovenije Območno združenje Ljubljana. Sistem zaščite in reševanja Mestne občine Ljubljana se aktivira ob nesrečah. Takrat je del škode že povzročen. Čim prej je pomoč nudena, tem bolj je praviloma učinkovita, zato so naše znanje in preventivni ukrepi najboljše reševalno sredstvo.

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, Oddelkom za zaščito reševanje in civilno obrambo, izvaja delavnice **Sem sreča v nesreči**. To so delavnice ozaveščanja, kako

Ljubljanski vestnik

Kolaž mladosti

Teden mladih v Ljubljani med 25. 5. in 2. 6. 2016.

Letošnje dogajanje bo osredotočeno na aktualno begunsko krizo.

Foto: arhiv Ljubljanskega gradu

Novi vstopni paviljon na Ljubljanskem gradu.

se na nesrečo pripraviti, kako ob nesreči ukrepati in kaj storiti po nesreči. V primeru požara, potresa in poplav. Delavnica traja 90 minut; poleg udeležbe na predavanju pa boste z gasilnim aparatom pod nadzorom lokalnega prostovoljnega gasilskega društva, pogasili ogenj.

V marcu je delavnico v ČS Rudnik s pozdravnim nagovorom odprl župan Zoran Jankovič.

Namen delavnic je, da obnovite in/ali znanje pridobite, da izmenjate izkušnje, da po delavnici preverite, kako dobro ste na nesrečo pripravljeni, in po potrebi pripravljenost izboljšate.

Delavnice **Sem sreča v nesreči** bodo potekale tudi po drugih četrtih skupnostih. Termine si oglejte na spletni strani Mestne občine Ljubljana, več o programu pa na spletni strani RKS OZ Ljubljana. - Ko nas nesreča doleti, smo sami prvi na kraju dogodka. Ne moremo vplivati na vse, vplivamo na stvari, na katere lahko. Predvsem od nas je odvisna naša varnost, varnost bližnjih in lastnega doma. **Bodite svoja sreča v nesreči**. Vabljeni!

Brošura, posvečena Maksu Fabianiju in Fabianijevi Ljubljani

Leta 2015 smo obeležili 150. obletnico rojstva Maksa Fabianija, arhitekta, ki je zaznamoval razvoj Ljubljane po velikem potresu, ki je naše mesto prizadel leta 1895. Med drugim je na lastno pobudo izdelal urbanistični načrt za Ljubljano, v katerem je načrtoval tudi obvozno krožno cesto po Masarykovi, Njegoševi, Roški, Karlovski, Zoisovi,

Aškerčevi in ob parku Tivoli. Njegov načrt – notranji cestni obroč – smo zaključili leta 2012 s postavitvijo Fabianijevega mostu, ki je povezal Roško in Njegoševo cesto.

Publikacija Portret mesta – Fabianijeva Ljubljana je izjemna priložnost, da spoznamo arhitekta in njegove sodobnike, ki so pomembno soustvarili naše mesto in katerih delo lahko spremljamo na vsakem koraku. Brošura ima več tematskih poglavij: Ljubljana – provincialno mesto avstro-ogrske monarhije, Maks Fabiani in rojstvo moderne narodne prestolnice, Fabianijeva dediščina – stanje in pogled naprej ter Sprehod po Fabianijevi Ljubljani. Dostopna je na spletni strani Mestne občine Ljubljana.

Novosti na Ljubljanskem gradu

V letu, ko se Ljubljana ponaša z nazivom zelena prestolnica Evrope, želimo obiskovalce Ljubljanskega gradu še dodatno spodbuditi k uporabi vzpenjače in ohranjanju zelenega Grajskega griča. Uvedli smo novo celoletno grajsko vstopnico z vzpenjačo, ki vključuje tudi neomejen vstop do vseh stalnih vsebin na Ljubljanskem gradu in druge ugodnosti. Ta novost je namenjena predvsem domačim obiskovalcem, prav vsi obiskovalci pa se bodo o celotni ponudbi poslej lahko seznanili že na vstopni točki – v novem vstopnem paviljonu. Sistem avdiovođenja po Ljubljanskem gradu je bogatejši za dodatne štiri jezike; obiskovalci tako lahko spoznavajo grajsko zgodovino v kar dvanajstih jezikih. Na južnem pobočju Grajskega hriba pod Orlovim vrhom pa nastaja nova mestna posebnost – grajski vinograd. Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na svoji seji 25. januarja 2016 potrdil predlog

Ljubljanskega gradu za uvedbo letne grajske vstopnice, ki vključuje neomejeno število voženj z vzpenjačo, obiskov Razglednega stolpa, Virtualnega gradu, Lutkovnega muzeja in razstave Slovenska zgodovina. Letna vstopnica prinaša še dodatne popuste pri vstopninah za prireditve v samostojni organizaciji Ljubljanskega gradu in za vodene ogleda, pa tudi druge ugodnosti pri nakupih v grajski trgovini, galeriji Rustika in pri gostinskih storitvah na gradu. Cena letoletne vstopnice za odrasle je 45 €, za otroke, študente in upokojence 30 €, za družinsko letoletno vstopnico pa je treba odšteti 75 €. Veljavnost letne vstopnice je eno leto od dneva plačila kupnine, namenjena pa je zgolj fizičnim osebam.

Mojstri hišni pomočniki

Za različna obrtniška dela v stanovanju (elektrika, vodovod, pleskanje, čiščenje, montaže, manjša zidarska dela ...) in okolici stavbe na vrtu ter nujne intervencije ob okvarah se lahko obrnete na strokovno zanesljive, hitre in cenovno konkurenčne mojstre iz družinsko povezane skupine Datis (www.datis.si). Delovni čas pon.-sob. od 7. do 18. ure, v nujnih primerih tudi zunaj delovnega časa. M: 041/ 813 519, mojster Brane.

Tekstilnica 25. maja na Waldorfski šoli

Če želite popestriti svojo garderobo in se obenem znebiti oblačil, ki jih iz različnih razlogov ne nosite več, je izmenjava rabljenih oblačil in modnih dodatkov za odrasle pravi dogodek za vas. Za več informacij o tem, kaj in koliko lahko menjate, boste v sliki in besedi našli na www.tekstilnica.si. Vabljeni!

Ogled centra RCERO

Četrtna skupnost Vič vabi na vodeni ogled Ljubljanskega regijskega centra za ravnanje z odpadki – RCERO, ki bo v **četrtek, 21. aprila 2016 ob 16. uri**. Prijave sprejemamo na sedežu Četrtna skupnosti Vič, tel: 01/256 37 29 in e-pošta: mol.vic@ljubljana.si.

Dokumentarni film o Brunu Gröningu

Krog prijateljev Bruna Gröninga, ki je prejel mednarodno nagrado za mir OZN, vabi na projekcijo dokumentarnega filma *Fenomen Bruno Gröning*. Film prikazuje delovanje znamenitega zdravilca po drugi svetovni vojni, ki je v življenju posameznikov pustila globoke duševne rane, telesne poškodbe in bolezni. Odgovor na stiske ljudi v tistem in današnjem času je Gröningov sistem duhovne prenove človeka in planeta. Film bo na ogled 15. maja 2016 od 14. do 19.30

ure z dvema odmoroma v M hotelu, v dvorani H ali J. Vstopnice lahko rezervirate na številki 041/ 777 128. Vstop prost. Več na www.bruno-groening-film.org.

Žarenje novih energij s Tadejo Zupan Arsov 26. maja v Cankarjevem domu

V četrtek, 26. maja, ob 19. uri bo v Klubu CD večer z naslovom Včeraj, danes, Tesla, na katerem gostiteljica Tadeja Zupan Arsov v vselej polno obiskani dvorani kluba gosti tiste enkratne osebnosti našega časa, ki prinašajo v naš svet nove poglede in nove energije. Tokrat bo gostila evropsko komisarko **mag. Violeto Bulc** in znamenitega fizika, filozofa in pisatelja **Andreja Detelo**, oba »inovatorja, ki nedosegljive vizije udejanjata v resničnosti«.

21. slovenski dnevi knjige

Letošnji dnevi slovenske knjige potekajo 18. in 22. aprilom 2016. Gre za enega odmevnejših slovenskih kulturnih praznikov, ki je namenjen slovenskim bralcem in 23. aprilu, svetovnemu dnevu knjige. Letos bo praznik posvečen ranljivim skupinam, starostnikom, beguncem, priseljencem, brezdomcem in mladim.

20. aprila 2016 na Prešernovem trgu Krog zdravja

Nina Anžič

Na stojnicah bomo **od 10. do 18. ure** člani projekta Misli na srce Društva študentov medicine Slovenije mimoidoče izobraževali o **srčno-žilnih boleznih**, ki so v razvitem svetu vodilni vzrok umrljivosti. Na te bolezni se da v veliki meri vplivati z zdravim načinom življenja in zdravljenjem pridruženih bolezni, zato je pomembno, da čim več ljudi izve, kako srčno-žilne bolezni nastanejo in kako se jih da preprečevati.

Poleg **izobraževanja** bo na stojnicah na voljo tudi **svetovanje zdravnika** ter **brezplačne meritve** krvnih in drugih parametrov zdravstvenega stanja: krvnega sladkorja, holesterola in tlaka, gleženjskega indeksa, ogljikovega monoksida v izdihanem zraku, pljučne kapacitete in funkcije ... Na dogodku sodelujejo z nami tudi drugi projekti Društva študentov medicine Slovenije (Za življenje, Gaster Felix, Pulmo), drugi študentski projekti (Humanitarno medicinska odprava Zambija 2017, SidSic-ov projekt Zobek) in zunanji sodelavci (Diafit, 4P Fitnes Klub). V sklopu neprofitnega projekta Misli na srce, ki deluje v okviru Društva študentov medicine Slovenije, želimo prispevati k nižji obolevnosti Slovencev za srčno-žilnimi boleznimi. Vabljeni!

Voda, ki si jo natočimo s pomočjo lastnih misli

Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija v okviru naslova Ljubljana, zelena prestolnica Evrope 2016 pripravlja številne aktivnosti, s katerimi želi poudariti pomen naravne pitne vode in spodbujati pitje vode iz pipe. Aktivnosti potekajo pod sloganom »Sem, kar pijem. Pijem vodo iz pipe.«, ki nas opozarja, da ravnamo odgovorno, če pijemo vodo iz pipe. V okviru teh aktivnosti je bila 5. aprila 2016 pred Mestno hišo predstavljena inovativna naprava, zasnovana na nevrotehnologiji za merjenje možganske aktivnosti. Naprava deluje tako, da elektromagnetno valovanje možganov krmili signal, ki uravnava pretok vode na pitniku. Pitno vodo si torej lahko natočimo s pomočjo lastnih misli. Napravo sta prva preizkusila župan Zoran Jankovič in direktor družbe JP Vodovod-Kanalizacija Krištof Mlakar.

Osvežilni napitki iz vode, ki priteče iz pip ljubljanskega vodnega omrežja

S. C. T.

Ljubljana je ena redkih prestolnic, v katerih lahko pijemo pitno, naravno (tehnološko neobdelano) okusno vodo neposredno iz pipe. Tudi naravna kemijska sestava naše vode je zelo primerna, saj je razmerje magnezija in kalcija zelo ugodno, voda pa vsebuje le malo natrija. Pitna voda iz pip je vrednota, ki prispeva, da je Ljubljana kakovostno bivalno okolje. Na dan uradne razglasitve Ljubljane – zelene prestolnice Evrope so bili na Ljubljanskem gradu gostom ponujeni osvežilni napitki, ki so bili zelo dobro sprejeti. Osnovna sestavina je voda, ki priteče iz pip ljubljanskega vodovodnega omrežja. Zelo okusne so 4 recepture: 1. Ingver, ekološko pridelana limona in med; 2. Ekološko pridelana pomaranča in vanilja; 3. Ekološko pridelana kumara in timijan ter 4. Meta in ekološko pridelana limona. In kako jih pripravimo? Kakšne posebne gramature ni, vse je odvisno od sestavin, ki jih imate na voljo, in okusa posameznika. Bistveno je, da so sestavine – predvsem citrusi – ekološke pridelave in da jih prej dobro operemo pod tekočo vodo. Nato sadje ali zelenjavo narežemo na rezine, ingver naribamo, zelišča pa pustimo kar v vejicah. Prelijemo z mrzlo vodo iz pipe in pustimo vsaj eno uro, preden ponudimo, da se voda navzame okusa sestavin. Za vse, ki se vam mudi, pa je najboljši ingver, limona in med, ker je pripravljen v hipu in ni treba čakati. Na zdravje!

7. sejem akademske knjige Liber.ac

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani pod pokroviteljstvo župana mestne občine Ljubljana Zorana Jankoviča pripravlja 7. sejem akademske knjige Liber.ac, ki bo potekal v Foersterjevem vrtu za fakulteto od 24. do 26. maja. Razstavljalci bodo predstavili in hkrati ponudili kupcem

Zavod
POD STREHCO
Zaloška 42
1000 Ljubljana
070 33 22 99
info@podstrehco.si

Ljudska kuhinja Pod strehco je kuhinja za vse ljudi!

Vašo humanitarnost bomo nagradili. Za vse, ki boste do 31. 5. 2016 pri nas pojedli in plačali **vsaj 10 kosil** (z bonom ali brez), smo pripravili **nagradno žrebanje**. Vprašajte za poseben kartonček ob plačilu, katerega boste konec meseca oddali v žreb. **Odprti smo vsak delovnik med 7.30 in 16.00 uro**. Vikendi in prazniki zaprto.

V srčni gostilnici Pod strehco pripravljamo **svežo, zdravo in okusno hrano za vse občane**. Za Vas smo pripravili posebno akcijsko ponudbo. Poleg tega, da se boste dodobra nasitili, boste pomagali nahraniti še nekoga, saj gre del vaših sredstev v Sklad socialnih obrokov. Pri nas velja: **Ko ješ, sta sita dva oz. 1=2!** Prijazno vas vabimo, da izrežete bone in nas obiščete. Cene veljajo le ob predložitvi bona. Z veseljem vas pričakujemo! Pridite!

od 7:30 do 10:00 ^{1,80€}
Zajtrk 1€
Izrežite bon. Akcija velja do 31.5.2016.

od 10:00 do 15:00 ^{3,00€}
Kosilo 2€
Izrežite bon. Akcija velja do 31.5.2016.

dostava v okolici Most ^{4,50€}
Kosilo + dostava 3,50€
+ embalaža tel.: 070 810 766
Izrežite bon. Akcija velja do 31.5.2016.

novosti s področja akademskega tiska, spremljevalni program pa bo tokrat potekal v znamenju 20. obletnice Oddelka za azijske študije Filozofske fakultete pod naslovom Potovanje na Vzhod. Predstavili bomo obredno pitje čaja, kako se obleči v tradicionalno korejsko oblačilo, japonske in kitajske borilne veščine, otroci z OŠ Savsko naselje bodo uprizorili muzikal Hallerstein – Slovenec na kitajskem dvoru in še veliko drugih dogodkov se bo vrstilo v treh dneh.

Hvala, ker darujete kri za življenje

Vsi, ki si želite postati **krvodajalci** vas vabimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev prek povezave: www.rks.si/sl/Prijava_na_krvodajalsko_akcijo/, da vas bomo lahko po sms-obvestilu povabili na redne in izredne krvodajalske akcije. Za dodatne informacije nas lahko pokličete na 01/ 62 07 290 ali nam pišete na kaplja@rdecikrizljubljana.si, sporočite nam vaše vtise o poteku odvzema krvi, morebitne spremembe vaših osebnih podatkov ter število darovanj krvi, da vam po pošti pošljemo zahvalo za število darovanj krvi.

Darovanje organov in tkiv po smrti:

S to odločitvijo lahko rešimo mnogo življenj, zato moramo o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv izpolnite pri pooblaščenih osebah na RKS - Območnem združenju Ljubljana, Tržaška 132, Ljubljana. V ponedeljek, torek, četrtek od 8.00 do 14.00, v sredo od 8.00 do 18.00, v petek od 8.00 do 12.00 ali po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/ 62 07 290 in 040 871 589 ali nam pišite na kaplja@rdecikrizljubljana.si. Izpolnjeno pristopno izjavo nato posredujemo Sloveniji Transplant, ki naredi zapis na vašo kartico zdravstvenega zavarovanja in ta popis vidi samo pooblaščen zdravnik.

Srečevalnica

V okviru Srečevalnice potekajo redna tedenska srečanja, ki ponujajo ustvarjalne delavnice, telesno vadbo, čajanke in predavanja z raznolikimi in praktičnimi vsebinami. Program je objavljen na: <http://www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA/> Info in prijave na 01 62 07 298 ali na izmenjevalnica@rdecikrizljubljana.si: ● vsak ponedeljek

ob 10. uri, prostori ČS Moste, Preglov trg 15, ● vsak torek ob 9. uri, prostori ČS Bežigrad, Smoletova 16, ● vsak torek ob 16. uri, prostori ČS Center, Rozmanova 12, ● vsak četrtek ob 17.30 uri, prostori ČS Šiška, Kebetova 1, ● vsak četrtek ob 17. uri, prostori ČS Jarše, Perčeva 22.

Mediacijski center Ljubljana

V Mediacijski center Ljubljana ste vabljeni vsi občani, ki imate kakršen koli spor in ga želite urediti v postopku mediacije. Mediacija je dopustna le o zahtevkih, o katerih lahko stranke prosto razpolagajo. Lahko gre za spor z drugo fizično osebo ali pravnimi osebami kot uporabniki storitev javnih služb in izvajalci javnih služb v Mestni občini Ljubljana. Vabljeni ste tudi pravne osebe, civilna družba, zaposleni v Mestni občini Ljubljana in država, če ste v sporu z Mestno občino Ljubljana ali organizacijami, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana, ter želite spor rešiti s pomočjo mediatorja. Mediacija je postopek alternativnega reševanja spora s pomočjo tretje nevtralne osebe (mediatorja), ki strankam pomaga doseči sporazum. Mediacijski postopek je neformalen, vendar strukturiran – ima določene faze. Postopek je zaupen, zato se stranke počutijo varno, kar prispeva k lažjemu reševanju spora.

Kontakt: Adamič-Lundrovo nabrežje 2, I. nadstropje – soba 142, 1000 Ljubljana, T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacije.si
Uradne ure: pon., tor, čet, pet. od 9. do 13. ure, sre. od 14. do 18. ure.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Janković ima **vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat**, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, **med 14. in 20. uro** osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah **01/306 12 82 ali 01/306 10 65**.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

Pokličite me!

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja:** T: 01/437 20 10 (ambulanta), T: 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** T: 116 111; ● **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana - klic v duševni tiski:** T: 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana, humanitarni center:** T: 01/256 26 35, brezplačen T: 080 88 84, materialna oskrba pon. in tor. od 12. do 16. ure, sredo od 10. do 17. ure, sprejem donacij pon. in tor. od 8.00 do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, oskrba brezdomcev čet. in pet. od 10. do 12. ure, E: info@rdecikrizljubljana.si; ● **Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, Svetovanje žrtvam nasilja in varne namestitve:** T: 080 11 55 (pon.–pet. od 12. do 22. ure, sob. ned. in prazniki od 18. do 22. ure); F: 01/524 19 93 (namenjen gluhih, žrtvam nasilja); ● Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: T: 031/722 333 (tor. od 17.00 do 20.00 ure), E: drustvo-sos@drustvo-sos.si, S www.drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo, Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja:** T: 01/ 434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), E: info@drustvo-dnk.si, S: www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica, Krizni center za ženske, žrtve nasilja:** T: 040 260 656 in 031/233 211 (24ur/dan), E: zenska@svetovalnica.org, S: www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Svetovanje žrtvam spolne zlorabe:** T: 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), E: spolna.zloraba@siol.net, S: www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi, Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitve:** T: 080 17 22 (pon.–pet. od 9.00 do 13.00 ure), E: info@drustvo-kljuc.si, S: www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa; Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistena:** T: 01/521 22 77, E: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana, Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebami in njihovim svojcem:** T: 01/252 23 60, E: info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana:** T: 01/430 30 08, E: mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM! Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, S: www.ljudmila.org/lesbo/alarm; ● CSD Lj. Moste Polje – skupnostni programi za mlade, dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odraščanju: Korak:** T: 01/ 520 64 40, 040/777 885, **Cona Fužine:** T: 01/540 08 50, 041/553 569, **Cent'r Moste:** T: 01/587 34 37, 040/161 010; **Svetovalnica Fužine:** T: 01/520 64 42, 040 666 320, S: www.csd-ljmostepolje.si; ● **Center za psihološko svetovanje POSVET:** T: 031 704 707, E: posvet@posvet.org in info@posvet.org, S: www.posvet.org, pon.–pet. od 12. do 19. ure; ● **Društvo Al-anon za družine, v katerih je problem alkohol:** T: 041/ 590 789, E: alanon@email.si; ● **Anonimni alkoholiki:** T: 01/433 82 25, E: aa.slo@amis.net, S: www.aa-drustvo.si; ● **Združenje DrogArt za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje:** T: 01/439 72 70, 041/730 800, E: info@drogart.org; ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije:** T: 01/510 16 76, 051 300 380, S: www.miss.si, pon. do čet. od 15.30 do 17.30 ure; ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD):** T: 01/239 65 02, **Zavod Pristan:** T: 01/547 95 79, 031/702 698; ● **Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci:** T: 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● **Dnevni centri aktivnosti za starejše:** DCA Mestne zveze upokojencev: T: 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: T: 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: T: 01/528 44 93; ● **Mediacijski center Ljubljana:** T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacije.si; ● **Mediacijski center ZDL:** T: 01/2007 636, 01/2007 643, E: mediaciski.center@zd-lj.si, S: www.zd-lj.si; ● **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana:** T: 01/256 02 79; pon.–pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL:** T: 01/306 17 14, zapuščena vozila: T: 01/ 306 16 25; **Mestno redarstvo MU MOL:** T: 01/306 16 32; ● **Odsek za pobude meščanov MU MOL:** T: 01/306 12 82; ● **Dežurna številka Inšpektorata MU MOL:** informacije o divjih odlagalniščih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: T: 01/306 16 04; ● **Javni holding Ljubljana:** T: 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● **JP ENERGETIKA, Center za pomoč uporabnikom:** T: 080 28 82, JP Vo-Ka, dežurna služba Vodovod: T: 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: T: 01/580 82 12, brezplačen T: 080 86 52; ● **JP SNAGA, Center za podporo in pomoč uporabnikom:** T: 01/477 96 00; ● **JP LPP, Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu:** T: 01/582 24 25, 051/ 44 99 92 (24 ur/dan); ● **Varuh človekovih pravic, informacije in brezplačen T: 080/15 30; ● Policija:** T: 113; ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** T: 112.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode februarja 2016

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzornotočko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani
www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode novembra in decembra 2015 ter januarja 2016

() - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode v novembru 2015, januarju in februarju 2016 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu, v decembru 2015 pa je bila presežena mejna vrednost za desetilatrazin (razgradni produkt pesticida atrazin) na merilnem mestu Brest II a.

Vodnjak ni vključen v sistem za oskrbo s pitno vodo.

Kakovost zraka v Ljubljani januarja 2016

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v mesecu januarju 2016 zabeležili 23 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev PM₁₀. Ostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti. Povišane vrednosti delcev PM₁₀ pripisujemo izrednim vremenskim razmeram in kurjenju lesa v individualnih kuriščih na mestnem obrobju ter v širšem zaledju Ljubljane.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011 in 8/2015) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplovi dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora februarja 2016

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE, BREST	HRASTJE, JARŠKI PROD
			4. 2. 2016	4. 2. 2016
pH		6,5 - 9,5	7,4	7,8
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	444	441
Nitrat	mg/l NO ₃	50	9,09	13,6
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	6,11	12,6
Klorid	mg/l Cl	250	5,21	16,5
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,0094	0,022
Krom	µg/l Cr	50	0,56	2,9
Svinec	µg/l Pb	10	<0,1	<0,1
Atrazin	µg/l	0,1	0,008	0,020
Desetilatratin	µg/l	0,1	0,046	0,031
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,055	0,059
Trikloroeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	0,3	<1,1
Trihalometani - vsota	µg/l	100	2,4	<1,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., marec 2016

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

November 2015

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni	nitrat	krom
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	(skupno) µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	9. 11. 2015	0,009	(0,008)	<0,20	12	2,2
Hrastje Ia	9. 11. 2015	0,052	0,034	0,64	22	16
Šentvid IIa	9. 11. 2015	0,009	(0,008)	<0,20	18	1,8
Jarški prod III	9. 11. 2015	(0,002)	(0,008)	0,05	10	2,4
Brest IIa	9. 11. 2015	0,012	0,059	1,66	8,4	1,4

December 2015

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni	nitrat	krom
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	(skupno) µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	7. 12. 2015	(0,002)	(0,008)	0,05	13	2,7
Hrastje Ia	7. 12. 2015	0,056	0,042	0,81	19	15
Šentvid IIa	7. 12. 2015	0,005	0,012	<0,20	17	2,7
Jarški prod III	7. 12. 2015	(0,002)	(0,008)	0,05	9,7	3,2
Brest IIa	7. 12. 2015	0,013	0,103	1,7	8	2,7

Januar 2016

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni	nitrat	krom
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	(skupno) µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	11. 1. 2016	0,024	(0,008)	0,08	13	2,9
Kleče XIII	11. 1. 2016	0,015	(0,008)	0,19	12	2,4
Hrastje Ia	11. 1. 2016	0,069	0,036	0,58	21	14
Šentvid IIa	11. 1. 2016	0,022	0,009	0,08	18	2,3
Jarški prod III	11. 1. 2016	0,014	(0,008)	0,17	9,3	2,5
Brest II a	11. 1. 2016	0,024	0,094	0,87	8,9	1,3

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leti 2015 in 2016, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani januarja 2016

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Maksimalna urna koncentracija	5	107	409	9	191
Maksimalna dnevna koncentracija	3	59	201	7	118
Minimalna dnevna koncentracija	0	22	41	2	32
Srednja (mesečna) koncentracija	1	40	111	4	70
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	23

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

JE LJUBLJANA TUDI TVOJA LJUBLJENA?

Prijavi se in postani ambasador ter obraz kampanje
Zelene prestolnice Evrope 2016!

Je **Ljubljana** tudi
tvoja **ljubljen**a?

Prijavi se in postani ambasador
ter obraz kampanje
Zelene prestolnice Evrope 2016!

Še ptički žvrgolijo,
kako je tu lepo.

Aida Smrekar
Igralka v Mestnem gledališču ljubljanskem

Za popolno
harmonijo je
potrebno prisluhniti
okolju.

Mojmir Sepe
Skladatelj, dirigent ter častni meščan Ljubljane

Predstavi sebe in lepote
Ljubljane širnemu svetu -
objavi svojo fotografijo ali **video**
na svojem Instagram profilu
z oznako **#LJambasador**
in dopiši zakaj je Ljubljana
čudovita, izjemna, prava, ... **zate!**
Če želiš, lahko fotografijo ali
video s svojo izjavo pošlješ tudi
preko elektronske pošte
na naslov **zate@ljubljana.si**.

Foto: Saša Hess

Več o pravilih in pogojih nagradnega natečaja izveš na zelenaljubljana.si/ambasadorji.

LJUBLJANA.
Zate.

#ljzate
zelenaljubljana.si

Mestna občina
Ljubljana

